

රාවණගේ
කුමාරනන්ද්‍රය
रावणकृतकुमारतन्त्रः

බුද්ධ චේතන සමිතිය

රාවණ ගේ
කුමාර තන්ත්‍රය
නාගර ග්‍රන්ථයේ සිංහලානුවාදය
रावणकृतकुमारतन्त्रः

අනුවාදක
වෛද්‍යවාසී පණ්ඩිත සීවලී බණ්ඩාර
(M.A, B.A, D.A)

මුද්‍රණය හා ප්‍රකාශනය
නුගේගොඩ
මොඩන් පොත් සමාගම

සිංහල බුදුන්
සංස්කෘතික සංරක්ෂණ මධ්‍යස්ථාන 2558 කිහිපය
විකුණන වසර 2014 සැප්තැම්බර්

මූලාශ්‍රයේ සොත් සමාගම
ISBN 978 - 955 - 558 - 218 - 6

සුමනසේන සංස්කෘතික සංරක්ෂණ මධ්‍යස්ථාන 198 කි
මූලාශ්‍රයේ සොත් සමාගමේ අධ්‍යක්ෂවරයා විසින්
සමාගමේ පනතකට පනවනු ලැබුවේ.

Printed and published by The Modern Book Company
198 High Level Road, Nugegoda, Sri Lanka
☎ 011 2852911 ✉ moboco@sltnet.lk

First edition September 2014

© The Modern Book Co.

ISBN 978 - 955 - 558 - 218 - 6

පෙරවදන

සියවස් ගණනාවකට පෙර ලියැවුණු සැලකෙන කුමාර තන්ත්‍රය සම්බන්ධයෙන් විවිධ මත ලක්දිව මෙන් ම භාරතයේ ද උගතුන් අතරේ පවතී.

අන්තර්ගත ආයුර්වේදයේ පස්වන අංගය වශයෙන් බාල රෝග සම්බන්ධව සුශ්‍රූත සංහිතාවේ මෙසේ විස්තර කර ඇත.

කොමාරභෘතාං නාම කුමාරතරණ ධාත්‍රී

සමීරදෘෂයංශෝධනාරීං දූෂටං සනතා

ග්‍රහසමුප්පානාං ච ව්‍යධිනාමුපශමනාරීම්

සු. සු. 1 අධිකය

කොමාරභෘතා(බාල රෝග) සඳහා අයත් විෂය ක්ෂේත්‍රය වශයෙන් සඳහන්ව ඇත්තේ කුමරුවන්ගේ පෝෂණය, කිරිමවගේ කිරි දෝෂ හා පිළියම්, දූෂිත කිරි පිළිබඳ විස්තර හා ප්‍රතිකාර, බාල ග්‍රහ දෝෂ හා අනෙකුත් කුඩා දරුවන්ට සෑදෙන රෝග හා ඊට පිළියම් සම්බන්ධයි.

ඉහත නිර්ණායක අනුව බලන කළ බොහෝ ප්‍රමාණයක් කුමාර තන්ත්‍රයේ ආවරණය වූවත් ගතී රක්ෂණය ආදි සමහර කොටස් නොමැතිවීම අඩුවකි. නමුත් ලංකාධිපති රාවණ රජතුමන් විසින් රචිත යැයි සැලකෙන උඩ්ඩිය තන්ත්‍රයේ දසවන පටලයේ ගර්භ සංරක්ෂණය විධිය පමණක් නොව ප්‍රදර රෝග, ව්‍යධාන්ත හා මෘතවත්සා විකිත්සාව ද දක්වා ඇත. එම නිසා නැවත කුමාර තන්ත්‍රයට එය ඇතුළත් නොකළා විය හැකිය. එම කරුණු අනුව මෙම ග්‍රන්ථ දෙක ම එක ම කතෘවරයකු ගේ බව මැනවින් තහවුරු වේ.

කුමාර තන්ත්‍ර කර්තෘ

කුමාර තන්ත්‍ර කර්තෘ වශයෙන් එම පොතේ ම රාවණ යන නාමය සඳහන්ව පැවැතුන ද එය පිළිබඳ උගතුන් අතර නොයෙක් මතභේද පවතී. විශේෂයෙන් සලකා බලන විට රාවණ රජු ජීවමාන යැයි සැලකෙන කාලය ක්‍රි. පූ. 5000 යැයි අනුමාන කරයි. නමුත් එකල ව්‍යවහාර භාෂාව හා දැනට විද්‍යමාන කුමාර තන්ත්‍රයේ ඇති භාෂාව සම්බන්ධයෙන් විමසා බැලීමේ දී විශාල කාල පරස්පරතාවයක් ඇති බව භාෂාව පිළිබඳ ප්‍රාමාණික උගත්කමක් ඇති ඕනෑම අයකුට පෙනී යයි. ඒ අනුව දැනට කුමාර තන්ත්‍රයේ භාෂාව ක්‍රි. ව. 600 - 700 පමණ පැරණි සංස්කෘත භාෂාවට සමාන බැව් පෙනෙයි. ඒ අනුව බොහෝ උගතුන් පවසනුයේ කිසියම් වෙනත් කර්තෘවරයකු රචනා කොට එම ග්‍රන්ථය ප්‍රසිද්ධ කිරීම සඳහා රාවණ නාමය යොදා ගත්තා යන්නයි.

නමුත් දැනට පවතින සාධක මත සංස්කෘත භාෂාව ඇතිවන්නට පෙර චෛදික භාෂාව පැවතුණු බව වේද ග්‍රන්ථ සාධක සපයයි. ඒ අනුව එම වේද ග්‍රන්ථ බිහි වූවා යැයි සැලකෙනුයේ ක්‍රි. පූ. 3000 පමණ කාලයේ දී ය. එසේ නම් එම චෛදික භාෂාවටත් පැරැණි භාෂා ලක්ෂණ කුමාර තන්ත්‍රයෙන් හමුවිය යුතුය. නමුත් එවැනි කිසිදු ලක්ෂණයක් නැත.

අතීතයේ භාෂාව පැවතුනත් දියුණු ලෝඛක තත්ත්වයක් නො පැවතුණු බව නො රහසකි. එ බැවින් මේ කෘතිය ඇතුළු විට මුඛ පරම්පරාගතව සැහෙන කාලයක් පැවතීමට ඇත. රාවණා රජු පරාජය වීමත් සමඟ ම ඇතුළුවීම මෙහි සිටි දක්ෂ වේදායුරු භාරතයට රැගෙන ගියා වන්නට ඇත. එසේ වුවා නම් ඔවුන් එහි ස්ථාපිත වී මේ ග්‍රන්ථ මුඛ පරම්පරාගතව පවත්වා ගෙන යන්නට ඇත. කාලයක් ගත වීමෙන් භාෂාව වෙනස්වීම

අරුමයක් නොවේ. නමුත් අර්ථ වෙනසක් වීමට ඉඩ නැත. එම නිසා බොහෝ කාලයක් මුඛ පරම්පරාවෙන් පැවතුණු මේ ග්‍රන්ථය ලේඛනය දියුණුවීමත් සමඟ ම ලේඛනගත වූවා විය හැකිය.

දැනට පවතින පත් ඉරු භාරතයෙන් සොයා ගැනීමත් එහි පවතින පූජා කර්ම සඳහා භාවිත කරන ඇතැම් කැවිලි වර්ග භාරතීය ඒවා බැවින් මෙය භාරතයේ ලේඛනගත වූවා යන්නට හිසි සාධක සපයයි.

ඇතැම් උගතුන් ප්‍රකාශ කරන අන්දමට භාරත වැසියකු රචනා කළා නම් වෙසෙසින්ම රාවණා යන නාමය ඔවුන් කිසියෙක් භාවිත කළා යන්න පිළිගත නො හැකිය. මන්ද රාවණා නාමයට අදටත් ඔවුන් වෙර කරන නිසාය. එසේම රාවණා රජු ම රචිත යැයි සැළකෙන අර්ක ප්‍රකාශයේ හඳුන්වා ඇති අභි යන්ත්‍රය තව නිර්මාණයකි. එසේ යමෙකු තම කුළුණු නිර්මාණයේ අයිතිය තව කෙනෙකුට පවරනවා යන්න අභව්‍ය සිදුවීමකි. ග්‍රන්ථ ඉතිහාසයේ එවැන්නක් සිදුවී නො ඔත.

කුමාර තන්ත්‍රය ලක්දිව රචනා වූ බවට ඇති සාධක

මේ සම්බන්ධව බලන විට කුමාර තන්ත්‍රයේ එන බාලග්‍රන්ථ උපචාර වීඩිය සම්බන්ධයෙන් වැඩි අවධානයක් යොමුකර බලන විට මෙය ලක්දිව රචනා වූ බව තහවුරු වේ. එනම් භාරතීය ග්‍රන්ථවල එන බාලග්‍රන්ථ උපචාර වීඩි හා ලක්දිව රචිත බාලග්‍රන්ථ උපචාර වීඩි අතර ඇති වෙනස යි.

ආයුර්වේදය පිළිබඳ භාරතයේ බිහි වූ අද්විතීය ග්‍රන්ථය වෛද්‍ය ග්‍රන්ථය. එයින් පැරණිතම ග්‍රන්ථය වන වරක සංහිතාවේ බාල ග්‍රන්ථ සම්බන්ධව කිසිදු සටහනක් නො ඔත. සුශ්‍රූත සංහිතාවේ බාල ග්‍රන්ථ නාම නවයක් දක්වා ඇත.

එනම්;

i ස්කන්ද ග්‍රහ	vi ශීත පුතනා ග්‍රහ
ii ස්කන්ද අපස්මාර ග්‍රහ	vii අපඬු පුතනා ග්‍රහ
iii තේනගමේෂ තෙවත් පිතෘ ග්‍රහ	viii මුඛ මණ්ඩිත ග්‍රහ
iv ශකුනි ග්‍රහ	ix රේවති ග්‍රහ
v පුතනා ග්‍රහ	

යනුවෙනි.

අශ්වාංග සංග්‍රහ ග්‍රන්ථයේ එන බාල ග්‍රහ විස්තරය අනුව බාල ග්‍රහ දෙලොස්දෙනෙකු දක්වා ඇති අතර එයින් පුරුෂ ශරීරධාරී ග්‍රහයන් පහක් හා ස්ත්‍රී ශරීරධාරී ග්‍රහයන් හතක් දක්වා ඇත.

පුරුෂ ශරීරධාරී ග්‍රහයන් වශයෙන්

- i ස්කන්ද ග්‍රහ
- ii ස්කන්ද අපස්මාර ග්‍රහ
- iii මේෂ තෙවත් තේනගමේෂ ග්‍රහ
- iv ශ්ව ග්‍රහ
- v පිතෘ ග්‍රහ යනුවෙන් ද

ස්ත්‍රී ශරීරධාරී ග්‍රහයන් වශයෙන්

- i ශකුනි ග්‍රහ
- ii පුතනා ග්‍රහ
- iii ශීත පුතනා ග්‍රහ
- iv අපඬු පුතනා ග්‍රහ
- v රේවති ග්‍රහ
- vi අක්ෂ රේවති ග්‍රහ
- vii මුඛ මණ්ඩිත ග්‍රහ

යනුවෙන් ද දක්වා ඇත.

එසේ ම බාල රෝග සම්බන්ධයෙන් ම ලියැවුණු අගනා ග්‍රන්ථයක් වන කාශ්‍යප සංහිතාවෙහි බාල ග්‍රහයින් දසදෙනෙකු සඳහන්ව ඇත.

i. ස්කන්ද ග්‍රහ	vi. ශකුති ග්‍රහ
ii. ස්කන්ද අපස්මාර ග්‍රහ	vii. රේවතී හෙවත් ශෂ්ටි ග්‍රහ
iii. ස්කන්ද පිතෘ ග්‍රහ	viii. ශෂ්ක රේවතී ග්‍රහ
iv. පුණ්ඩරික ග්‍රහ	ix. මුඛමණ්ඩිකා ග්‍රහ
v. නෛගමේෂ ග්‍රහ	x. පුතනා ග්‍රහ

ලක්දිව රචිත යැයි සැළකෙන ග්‍රන්ථ අතරින් මාතෘකි ග්‍රන්ථයක් වන බුද්ධදස රජු රචිත සාරාර්ථ සංග්‍රහයේ බාල ග්‍රහයින් නවදෙනෙකු සඳහන් ය. මෙය සුශ්‍රූත සංහිතාවේ බාල ග්‍රහයින් ගේ නම්වලට සමානත්වයක් දක්වයි.

i. ස්කන්ද ග්‍රහවේශය	vi. අඛ පුතනා ග්‍රහවේශය
ii. ස්කන්ද අපස්මාර ග්‍රහවේශය	vii. ශීත පුතනා ග්‍රහවේශය
iii. ශකුති ග්‍රහවේශය	viii. මුඛ මණ්ඩික ග්‍රහවේශය
iv. රේවතී ග්‍රහවේශය	ix. නෛගමේෂ ග්‍රහවේශය
v. පුතනා ග්‍රහවේශය යනුවෙනි.	

දෛවභද්‍ර කාමධෙනු නම් ජ්‍යෙෂ්ඨ ග්‍රන්ථයේ බාල ග්‍රහයින් සම්බන්ධව අති දීර්ඝතම විස්තරය එයි. එනම් ඉපදුණු දින සිට අවුරුදු දහහතක් දක්වා ඇත. ළමයා ඉපදුණු දින සිට දින දහය දක්වා(එනමුත් පස්වන දිනය පිළිබඳ කිසි ද සඳහනක් සංස්කෘත මූල ග්‍රන්ථයේ ද නැත.),

i පද්මිනී	vi ප්‍රථිකාරී
ii හිෂණී	vii මුක්තකේශී
iii ඝණ්ඨාලී	viii හ්‍රිදණ්ඩී
iv කාකොලී	ix මහාමහෙසී
v (දක්වා නැත)	x රොදනී යනුවෙන් ද

පළමු මාසයට පුතනා
 දෙවන මස මකුවා
 තෙවන මස ගොමුබි
 හතරවන මස පිංගලා
 පස්වන මස ලවනා
 හයවන මස පංකජී

යත්වන මස ශීතලා
 අටවන මස යමුනා
 නවවන මස කුමිහකර්ණිකා
 දසවන මස තාපසී
 එකොළොස්වන මස රාක්ෂසී
 දෙළොස්වන මස වපලා

යනුවෙන් ද

ඉන්පසු වර්ෂ වශයෙන් මෙසේ ද විස්තර කරයි.

දෙවන වසරේ යාතනා
 තෙවන වසරේ රොදනී
 සිව්වන වසරේ වටකාසෝම
 පස්වන වසරේ වඤ්චලා
 සයවන වසරේ ධාවතී
 හත්වන වසරේ යමුනා
 අටවන වසරේ ජාතා
 නවවන වසරේ කාලිනී

දසවන වසරේ කලනංසී
 එකොළොස්වන වසරේ දේවදූතී
 දෙළොස්වන වසරේ බාලිකා
 දහතුන්වන වසරේ වායසී
 දහහතරවන වසරේ යක්ෂිණී
 පසළොස්වන වසරේ මුඤ්චකා
 දහසයවන වසරේ වානරී
 දහහත්වන වසරේ පද්මගන්ධී

යනුවෙනි

මීට අමතරව කුමාර තන්ත්‍රයේ නන්ද, සුනන්ද ආදි වශයෙන් බාල ග්‍රහයින් දෙළොස්දෙනෙකු ප්‍රථම දින දෙළොස, ප්‍රථම මාස දෙළොස, ප්‍රථම අවුරුදු දෙළොස දක්වා බාල ග්‍රහ දෝෂ වැළඳිය හැකි බව පෙන්වා දෙයි.

මේ අයුරින් නම් වශයෙන් හඳුන්වා ඇති බාල ග්‍රහයින්ට දක්වා ඇති උපචාරවල දී බලි යන වදන භාවිත වෙයි. මෙහි බලි යන වදනෙහි අරුත වශයෙන් දක්වා ඇත්තේ ආහාර කැවිලි සහිත දෙන පූජාව ලෙස සංස්කෘත ශබ්දකෝෂවල දක්නට ලැබෙයි. නමුත් ලක්දිව බලි භොවිල් යන්නෙන් බලි යනු කිසියම්

රුවක් තනා කෙරෙන පුද පූජා ක්‍රමයකි. මෙම බලි යන වදන ලක්දිව සිට භාරතයට සංක්‍රමණය වූවා විය හැකිය. මන්ද එහිදී ඔවුන් රුවක් ඇසුරු කරගෙන පුදපූජා නො තබයි. එබැවින් එහි නියම අරුත නො දැන කළා විය හැකිය. නමුත් ලක්දිව වතීම්නගයේ පවා බලි යාගය පවත්වයි. නමුත් බාල ග්‍රහ උපචාරවල දී භාරතීය කිසිදු පොතක රුවක් සකසා(බලියක් තනා) පුදපූජා කිරීම ගැන සඳහන් නො වෙයි. නමුත් ලක්දිව බාල රෝග සඳහා ලියැවුණු සියල්ලක ම පාහේ රුවක් තනා පූජා කළ ප්‍රභව වෙන්නට දෙයි. මේ සඳහා ආධාර රුවක් සකසා පුද පූජා දෙන්න යැයි ලංකාධිපති බුද්ධදාස වෛද්‍යරාජයන් ලියූ සාරාර්ථ සංග්‍රහයේ පස්වන අධ්‍යායෙහි ශක්‍රති ග්‍රහවේශ උපචාර විධියේ මෙසේ සඳහන් වේ.

ජින්නතණ්ඩුලතකෙනන රූපං නිමාය සාමිෂ්ඨි
සමද්‍රං ප්‍රාඩමුබො දඤ්ඤත් බලිං සායං යථායථම්
සුණු සහල්වලින් බත් උයා රුවක් තනා නැගෙනහිර
දිශාවට මුහුණ ලා සවස පුළුටු සහිත ව සුරා
සහිත ව බිලි පූජාව(පිදේනි) දෙන්නේ ය.

අනවමදර්ශී සංඝරාජ හිමියන් රචිත දෛවඥකාමධෙනු
ග්‍රන්ථයේ විසිහතර වැනි අධ්‍යායයේ පනස්තය වැනි ශ්ලෝකය
(තුන්වන වසරේ බාල ග්‍රහයින් සඳහා උපචාර විධියේ)

ගුලොදනං තිලං පූපං කුලමාෂං සවිනනඵලභෂ්ඨි
දධිසකභුඵලං ලාජා ප්‍රතිමාශාලිපිෂ්ටජා

උක්සකුරු සහිත බත්, තල කැවුම්, කුල්මාෂ,
තම්බක ලද ඵල්භෂ, දීකිරි, අක්සුණු, පලතුරු,
විලඳ යන මේවා සමග හැල් සහල් පිටිවලින් කරන
ලද ප්‍රතිමාවක් ද . . . . .

එසේ ම එම අධ්‍යයයේ පනස්නව වන ශ්ලෝකයේ සිව්වන වසරේ බාල ග්‍රහ උපචාර වීඩි වශයෙන් දක්වා ඇත්තේ මෙසේ ය.

තිලොඡනනකුලමාෂ මනසාමාසසුරාදධි
ප්‍රතිමාං ඵලකසථාඤච කොබෙය්‍යං දිශි දපයෙන්
තල, විලඳ සහිත ආහාර, කුල්මාෂ, මස්මාළු,
සුරා, දීකිරි යන මේවා ලැල්ලක් මත තබන ලද
ප්‍රතිමාවකට උතුරු දිශාවට බිලි (පිදේනි)
දෙන්නේ ය.

ඉහත සඳහන් සිලෝ මගින් ප්‍රතිමාවකට පුදපූජා කිරීම මැනවින්
තහවුරු වේ. එසේ ම කුමාර තන්ත්‍රයේ ද නන්දනා මාතෘකා,
පූතනා මාතෘකා, කටපූතනා, ශකුනිකා, භූසුනිකා මාතෘකා,
නෙෙසීකා මාතෘකා, පිලපිටිනිකා මාතෘකා හා කාමුකා මාතෘකා
යන බාල ග්‍රහ දේෂ සඳහා පිළියම් වශයෙන්

ගං ඉවුරු දෙපස ගත් මැටි
(නදසුතයතට මෘතතිකාං ශෘතීන්වා පුතතලිකාං කෘන්වා)
සක පෝරුවෙන් ගත් මැටි
(කුමනකාර චක්‍රසා මෘතතිකාං ශෘතීන්වා . . . .)
පිරිවලින් රුවක් තනා
(පිෂටකෙන පුතතලිකාං කෘන්වා . . . .)
මුහුදෙන් ගත් මැටි
(පරාවාර මෘතතිකාං ශෘතීන්වා . . . .)
කිරිවලින් රුවක් තනා
(සමීරෙන පුතතලිකාං කෘන්වා)

ඈ යෙදුම් අනුව රුවක් සකසාගත් බව පැහැදිලිව පෙනී යයි.

පුතනලිකාං යන සංස්කෘත වචනයේ තේරුම කුඩා රුවක් (බෝතික්කෙකු වැනි) යන්නයි. ඒ අනුව බලන කල බලි යාග සඳහා විශාල ප්‍රමාණයේ රුවක් තනයි. නමුත් බාල රෝග සඳහා පවත්වන මේ පිළියම් සඳහා කුඩා රුවක් තනා ගනියි.

ඒ අනුව බලි යාගවල අතීතය සම්බන්ධයෙන් සොයා බැලීමේ දී මෙම යාග විජය කුමරු ගේ අවධියෙන් තිබූ බවට යම් යම් තොරතුරුවලින් තහවුරු වේ. මෙම කුමාර තන්ත්‍රයේ ඇති සාධක අනුව මෙම බලියාගයේ මැවුම්කරු රාවණ රජ විය හැකියි.

කෙසේ වෙතත් මෙම බලි යාග ක්‍රමය භාරතයේ භාවිත වූවා නම් කෙසේ හෝ එහි ලියැවුණා නම් එහි පළ වූ පොත්වල එහි යම් අදහසක් ගැබ් වන්නට ඉඩ තිබුණි. නමුත් සුශ්‍රූත සංහිතා අෂ්ටාංගහෘදය, හා කාශ්‍යප සංහිතා යන තුනේ ම කිසිදු විධියක බලි තැනුමක් නැත.

නමුත් ලක්දිව ලියැවී ඇති ග්‍රන්ථ තුනකම මේ අයුරින් සටහන් වීම නිසා විශේෂයෙන් කුමාර තන්ත්‍රය ලක්දිව බිහි වූ බව වෙසෙසින් ම තහවුරු වේ.

සුමලි හා නාටක යන අසුර යුවලට දව උපන් කෙකෙසි රාවණ රජු ගේ මව ය. එම මව් පරම්පරාවෙන් අසුර මායම් දැනගැනීම නිසා බලි යාගයේ මැවුම්කරු රාවණ රජු විය හැකිය.

එසේ ම රාවණ රජු ගේ සීයා වන පුලස්ත සෘෂිවරයා වනාහි ආයුර්වේද සම්බන්ධව හිමාලයේ පැවති සෘෂි සම්මේලනයකට සහභාගි වූ ප්‍රධාන සාමාජිකයකු වෙයි. එසේ ම ඔහු ගේ පුතෙකු වන අගස්ත සෘෂි තුමා ද සහභාගි වූ බව ආයුර්වේද ශාස්ත්‍රයේ දැනට විද්‍යාමාන පැරණිතම ශ්‍රවණය වන වර්ත සංහිතාවේ සූත්‍ර ස්ථානයේ ප්‍රථම අධ්‍යායයේ එන ආයුර්වේදවතරණයේ මෙසේ සඳහන් වේ.

අඩහිරා ජමදගනිඟව වසිමට: කාශ්‍යපො හෘතු:
ආත්‍රෙයො ගෞතම: සාඩධ්‍ය: පුලාසෙනතා නාරදේ'සිතා:
අගසෙනතා වාමදෙවඟව මාකිණේකියාඟවලායනො
පාරික්ෂිතික්ෂාත්‍රෙයො හරදවාජ: කපිකඤ්ජල:

(වරක සංහිතා සූ. අධ්‍යය 1)

ඒ අනුව පැහැදිලි වන්නේ රාවණ ගේ පිය පරම්පරාවෙන් උරුම වූ
වෙදකම පැවතුණ බවයි. ප්‍රධාන සෘෂි සම්මේලනයකට සහභාගි
වීමට තරම් දෘෂ්‍යම ඇති බව ද මෙයින් ගම්‍යමාන වේ. එසේ නම්
මේ කුමාර තන්ත්‍රයේ ආයුර්වේදීය විකිත්සා සඳහා ඇවැසි පදානය
පිය පරම්පරාවෙහුන් පිදේනි දීම ආදිය මව් පරම්පරාවෙහුන් ලැබූ
පදානය ඉවහල් වී ඇති බව හොඳින් තහවුරු වේ. ඒ අනුව කුමාර
තන්ත්‍රයේ කභිෂථය රාවණ රජුට සාධක සහිත ව හිමි වේ.

මෙම ගත යුතුසුළුව මනාව පැහැයූ මොඩන් පොත් සමාගමේ
අදිපතිතුමන් ඇතුළු කිරිය මඩුල්ලට මාගේ නොවක් තුති
පුදකරමි.

පණ්ඩිත පිචලි බණ්ඩාර

ශ්‍රීරුවණ පරපුර

පිය පරපුර

පුලස්ත සාපි + හවිඳි

අගස්ත විශ්‍රව(වෙවුචණ/වෙසමුණි) + සෙසෙකෙයි

(දෙවන බිරිය)

සුබාසු මරිව

(රාවණ මාමාවරු)

මවු පරපුර

තාවක + සුමලි

හිං බිහු + අලම්බුක

ඉලව්ද

(පළමුවන බිරිය)

රාවණ + මහපාදරි

(මහපේ දියණිය)

(රාවණ දරුවන්)

සුමනි

සුමනි

සුමනි

සුමනි

සුමනි

සුමනි

සුමනි

රජු

රජු

රජු

රජු

රජු

රජු

රජු

(රාවණ සහෝදර සහෝදරියන්)

(රාවණ සහෝදර සහෝදරියන්)

(රාවණ සහෝදර සහෝදරියන්)

(රාවණ සහෝදර සහෝදරියන්)

(රාවණ සහෝදර සහෝදරියන්)

(රාවණ සහෝදර සහෝදරියන්)

(රාවණ සහෝදර සහෝදරියන්)

(සුමනි)

(සුමනි)

(සුමනි)

(සුමනි)

(සුමනි)

(සුමනි)

(සුමනි)

(සුමනි)

(සුමනි)

(සුමනි)

(සුමනි)

ප්‍රකාශක සටහන

පුරාණ ලංකාවේ මහත් බලපරාක්‍රමයෙන් යුතු රජ කෙනෙකුත් බවට ප්‍රසිද්ධියක් ඇති දසිය රාවණ නම් අගස්තර සෘෂි පුත්‍රයා විසින් කළැයි සම්මත ග්‍රන්ථ ගණනාවකින් දැනට සොයාගත හැක්කේ කිහිපයක් පමණකි. ඒවා ද ලක්දිව කොතැනකින් හෝ සොයා ගැනීමට තරම් භාග්‍යවත් නොවිමු. එම පොත් ස්වල්පය ද රචනා වී ඇත්තේ සතු බසිනි. මෙතෙක් පළවී ඇත්තේ ද භාරතයේ ය.

ඉන් එකක් වන උඩ්ඩියා තන්ත්‍රය සිංහලයට පෙරළා කලකට ඉහත දී පළ කෙළේමු. මේ කුමාර තන්ත්‍රය ද භාරතයේ පළ වූ එවැනි ම ග්‍රන්ථයකි. ලිදරු රෝග සඳහා ප්‍රතිකාර ඇතුළත් මෙය අගනා වෛද්‍ය ග්‍රන්ථයකි.

රාවණ රජ කාලයේ ලක්දිව තොරතුරු ගවේෂනය කරන පුරාවිද්‍යාඥයනට, ඉතිහාසඥයනට සහ ඒවා ගැන උනන්දුවක් දක්වන සියලු දෙනාටම මේ පොත් පරිශීලනය කිරීම වැදගත් බව නොරහසකි. මෙය වෛද්‍යවරුන්ට මෙන් ම ඒ සියලු දෙනාට ද මඳ හෝ උපකාරයක් වේවා යි පතමු.

අපගේ ආරාධනය සතුටින් පිළිගෙන ඉතා කෙටි කලකින් අගනා සන්නයක් සැපයූ පණ්ඩිත සීවලී බණ්ඩාර වෙදදරු තුමන්ට අපගේත් අප පාඨකයින්ගේත් නොමඳ තූහිය හිමි වෙයි.

මොඩන් පොත් සමාගම

2558 බිහාර මෙ පුත් කොහෝ දින යෑ
2014 ඇප්‍රේල් 08.

පටුන

1 මාතෘකාග්‍රහණය හෙවත් බාලගිරි යක්ෂිණී දෙසය

- තන්දනා නාම මාතෘකා /1
- සුතන්ද නාම මාතෘකා /4
- සුතනා නාම මාතෘකා /7
- මුබ්මුණ්ඩිකා නාම මාතෘකා /9
- කටපුතනා නාම මාතෘකා /11
- ශතූනිකා නාම මාතෘකා /13
- ශුෂ්කරෙවතී නාම මාතෘකා /16
- ආයතීකා නාම මාතෘකා /18
- භූසුතිකා නාම මාතෘකා /20
- නිසීනා නාම මාතෘකා /22
- පිලිපිවතීකා නාම මාතෘකා /24
- කාමුකා නාම මාතෘකා /27

2 ලදරු රෝග හේතු /29

- තනකිරි දූෂිතවන අන්දම /29
- දත් හටගැනීම සියලු රෝගයට මූලයි /30
- වාතයෙන් දූෂිත වූ කිරෙන් හටගන්නා රෝග /30
- පිතෙන් දූෂිත වූ කිරෙන් හටගන්නා රෝග /31
- සෙමෙන් දූෂිත වූ කිරෙන් හටගන්නා රෝග /31
- මව්කිරි නො වැළකවිය යුතු බව /32

3 වයස අනුව ශාෂධ මාත්‍රාව /32

- බාලයාට ශාෂධ මාත්‍රාව /32
- පළමු මස ශාෂධ මාත්‍රාව /33
- පළමු වස සිට කොළොස් වසට ශාෂධ මාත්‍රාව /33
- කොළොස් වසට පසු ශාෂධ මාත්‍රාව /34
- වූණි, කල්ක, අවලේභ සහ කෂාය සඳහා මාත්‍රාව /34

4 බාලරෝග ලක්ෂණ සහ ප්‍රතිකාර

කුකුතක රෝග ලක්ෂණ හා ඊට ප්‍රතිකාර /37

මාන්දම්(පාරිගර්හික) රෝගය /39

තාලුකණ්ටක රෝගය /40

මහා පද්ම රෝගය /42

5 ප්‍චර විකතිත්සා /45

කිරිමවුන්ගේ සහ ලෙදරුවන්ගේ වා උණට /45

ලෙදරුවන්ගේ වා උණට /45

ලෙදරුවන්ගේ පිත් උණට /45

ලෙදරුවන්ගේ තුන් දෙසින් ආ උණට /47

ලෙදරුවන්ගේ සතුතක උණට /47

ලෙදරුවන්ගේ පිත් සෙම් උණට /48

ඊටම ශීත කශායක් /48

රත්පිත් ආදිය සහිත සියලු දෙසට /49

ලෙදරුවන් ගේ සීත උණට /50

ලෙදරුවන් ගේ ඒකානික උණට /50-51

ලෙදරුවන් ගේ වා සෙම් උණට වතුඡ්ද්‍රකය /51

ලෙදරුවන් ගේ සෙම් උණට /52

ලෙදරුවන් ගේ සන්නිපාත උණට /52

ලෙදරුවන් ගේ පිතට පිපාසයට දහයට සහ උණට /53

ලෙදරුවන් ගේ වමනය ඇදුම කැස්ස සහ පිත්උණට /53

ලෙදරුවන් ගේ සියලු සෙම් උණට /54

ලෙදරුවන් ගේ උණ ඇදුම කැස්ස සහ මන්දග්‍රන්ථයට /54

ලෙදරුවන් ගේ පුෂ්ටිමත් භාවයට වා පිත් උණට,

දූවිල්ලට, පිපාසයට, සිහිමුලාවට, ඇදුමට,

කැරැකූවිල්ලට සහ රක්ෂිතට /55

6 අතිකාර විකිත්සා /57

අතිකාරයට අවශ්‍යතා /57

අතිකාරයට කාලයක් /58

අතිකාරයට මූලිකත් /58 - 59

වමනයට, අභිසාරයට වූණියක් /59

උණ අභිසාරයට ලේනයක් /60

අභිසාරයට තවත් ඖෂධයක් /60

ආම අභිසාරයට ලේනයක් /61

ලේ අභිසාරයට පේයාවක් /61

සියලු අභිසාරයට /62

උණ අභිසාරයට ලේනයක් /62

ග්‍රහණිය, වාතරෝග, සංගමාලය සහිත

උණ අභිසාරය, පාණ්ඩුව ආදී සියලු රෝග නසා

බඩගිනි වැඩීමට ලේනයක් /63

රක්තාභිසාරය, කැස්ස, ඇදුම සහ වමනයට /64

7 ග්‍රහණි විකිත්සා /65

ලදරුවන් ගේ ග්‍රහණියට වූණියක් /65

ලදරුවන් ගේ ග්‍රහණි රූපාවට වූණියක් /66

ග්‍රහණියට ලේනයක් /66

සෙමෙන් හටගත් ග්‍රහණියට වූණියක් /67

තුන් දෙසින් හටගත් ග්‍රහණියට වූණි /67-68

8 අශීස් විකිත්සා /69

අශීස් ලේ නැවතීමට /69

සියලු අශීස් හරණයට /70

ලේ ගලන අශීසට /70

රක්තාශීසට, ශූලය හා ආමාථීණියට, අශීසට /71

අඵණී ශූල ශුල්ම අනාහයට හා අග්නිමාත්‍යයට /72

අඵණීයට හා විසූවිකාවට /72

හස්මකාග්නියට(විධග්ධාඵණීයට) /73-74

9 කාසයවාස විකිත්සා /75

කාසයවාසයට /75

හිතකාශවාසයට /76

කැස්ස ඇදුම හා උණට /76

උණ වමනය සහිත කැස්සට /77
 කැස්ස සමනයට පානයක් /77
 පස්වැදූරුම් කැස්සට ලේනයක් /78
 දෘඪාධාරණ කැස්සට ලේනයක් /78
 පස්වැදූරුම් කැස්සට වූණියක් /79
 පස්වැදූරුම් තියුණු කැස්සට ලේනයක් /79
 උග්‍ර කැසිමුසට කසායක් /80
 වියලි කැස්සට /80
 ඝෘයරෝගයට ලේනයක් /81
 ශරීර ප්‍රඡ්වියට සහ ඝෘයරෝග නාශයට /82

10 හික්කාෂර්දි විකිත්සා /83

හික්කාවට ලේනයක් /83
 හික්කාවට ධන්වන්තරී සෘෂිත්තේ කශාය /83
 හික්කාවට සහ කල්තිය වමනයට /84
 වමන අභිසාරයට /84
 අධෝනාගයේ දේශයෙන් හටගත් වමනයට /85
 දුකසේ සුවකළ යුතු වමනයට /85
 පිපාසා වමන අභිසාරයට /86
 වමන උණට /86
 ලදරුවන්ගේ කිරිවමනයට /87
 හික්කා වමනයට /87
 පිපාසා සමනයට ලේනයක් /88
 බලවත් පිපාසයට ලේනයක් /88

11 උදර රෝග විකිත්සා

භෂ්පිදුමට සහ වාතවේදනාවට /89
 හිතර හඬන ලැහුන්ට සහනදායී ලේනයක් /89
 තැබ තෝ ගුදයෙහි ලෝපනයෙන් විරේචනය /90
 ශෝධන විරේචනයක් /90
 අධික හිත්ත සමනයට /91
 ස්මෘතිය, ශරීර ශක්තිය හා පෝෂණයට /92

උණ, බාල රෝග නසා බල-වණි වැඩිමට තෙලක් /93
 ශරීර ශක්තිය-බලය වැඩිමට ඝෘතයක් /94
 ඉදිමුමට ලේපයක් /94
 නැබ ඉදිමුමට ස්වේදයක් /95
 පැසවූ නැබට ආලේප /95-96

12 විවිධ රෝග සඳහා ප්‍රතිකාර /97

ගුදපාකයට ඖෂධ /97
 තුවාල, විසස්පු ගෙඩි, උණ සඳහා ඔසු /98
 සිධිම, සුදුකබර, හොරි, විවර්තිකා ආදි වම් රෝගවලට /98
 තල්ල පැසවීමට හා දත්තපාලියට ඔසු /99
 දත් මතුවන කල හටගන්නා රෝගවලට /99
 දත් එන වේදනාවට සහ කුරණ්ඩයට /100
 තොල කට වණවීමට /100
 කට ඇදවීමට හා කෙල වැගිරීමට /101
 මුව පැසවීම සඳහා ඔසු /101-102
 කාලුකණ්ටක රෝගයට ඔසු /102
 වාතයෙන් හටගත් මුත්‍රකෘච්ඡයට /103
 සෙමෙන් හටගත් මුත්‍රකෘච්ඡයට /103
 කල්ගිය වාත වේදනාවට ඔසු /104
 දරුණු මුත්‍ර බැඳීමට පිළියමක් /104
 මුත්‍ර බැඳීමට ලේනයක් /105
 අපචි නම් රෝගයට රොටියක් /105
 චිත්තෝන්මාදය හා අපස්මාරය සහිත අපතත්ත්‍රයට /106
 රත්පිතට ඖෂධයක් /106
 රත්පිතට ඝෘතයක් /107
 නාසයෙන් ලේ වැගිරීම නැවතීමට /107
 මන්දගතියට සහ වාත ගුල්මයට /108
 වාත නැවිල්ලක් /109
 අපස්මාරයට /109
 උදවතියට වර්තියක් /110

හෘදයාබාධයට ලේනයක් /110

දරුවන්ගේ සිහිමුලාවට ලේනයක් /111

තුන්දෙසින් හටගත් සිහිමුලාව සහිත උණට /111

සියලු සිහිමුලාවට හිත දෑ /112

තිමිර රෝගයට /113

දහය හෙවත් දෑවිල්ලට /113-114

බඩපණුවන් දුර්ලිමට ලේනයක් /115

පාණ්ඩුවට සහ පරිණාම ශූරයට /115

සවර හෙදයට ලේනයක් /116

සවර හෙදයට පේයාවක් /116

කැස්ස සහිත පාණ්ඩුව හා වේදනාවට 4 ලේනයක් /117

පණුවන් වැටෙන්නට දුමක් /117

හිත උණට හිත කෂාය /118

13 අසහිරෝග විකිත්සා

ඇස් කැසීම දෑවිල්ල සහ වේදනාවට /119

ඇස් දෑවිල්ල, කළුව වැගිරීම සහ අභිෂ්ඤයට /120

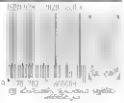
ඇස තිමිරයට, අර්බුදයට සහ විපිටයට /120

ඇස කැසීම, අර්දිතය සහ ඇසිපිය රෝගවලට /121

14 කර්ණරෝග විකිත්සා

කණිශූලයට ප්‍රතිකාර /122

කණ පැයවීමට ප්‍රතිකාර /123

රාජ්‍යයේ
සූරත රාජ්‍යය

रावणकृतकुमारतन्त्रः

මාතෘකාග්‍රහණය හෙවත් බාලගිරි යක්ෂණී දෙසය

නන්දනා නාම මාතෘකා

ප්‍රථම දිවයෙ මාසෙ වණේ වා ගෘහණාති නන්දනා නාම මාතෘකා. තයා ගෘහීතමාත්‍රෙණ ප්‍රථමං භවති ජවරූ. අශ්‍රතං ශබ්දං මුඤ්චති ආතකාරං ච කරොති සතනං න ගෘහණාති. බලිං තයා ප්‍රවක්ෂාමි. යෙන සමපදාතෙ අහමි. නද්‍යුතයතටමාතනිකාං ගෘහීතවා පුතතලිකාං කෘතවා ශුක්ලොදනං ශුක්ලපුෂ්පං ශුක්ලා: සපතධවජා: සපතප්‍රදීපා: සපතසවසතිකා: සපතවටකා: සපත-ගෘහලිකා: සපතජමබ්‍රජලානි සපතමුෂටිකා: ගන්ධා: පුෂ්පං තාමබ්‍රලං මතයාමංසං සුරා අග්‍රයතකතභව දූර්වයනං දිශි චතුශ්පථෙ මධ්‍යාහනෙ බලිදීතව්‍යා:

ප්‍රථම - පළමු, දිවයෙ - දවයෙහි (හෝ), මාසෙ - පළමු මාසයෙහි (හෝ), වණේ වා - පළමු වසරෙහි (හෝ), නන්දනා නාම - නන්දනා නම්, මාතෘකා - මෑය, ගෘහණාති - ගනියි. තයා - ඇ විසින්, ගෘහීතමාත්‍රෙණ - ගත් සැණින්, ප්‍රථමං - පළමු ව, ජවරූ - උණ, භවති - පවතී; අශ්‍රතං - අනිටු, ශබ්දං - ශබ්දයක්, මුඤ්චති - පිටකරයි. ආතකාරං ච - ඔක්කාරය ද, කරොති - කරයි; සතනං - තනකිරී, න ගෘහණාති - නො ගනියි; යෙන - යමකින්, අහමි - සුව, සමපදාතෙ - සලසා ද, තයා - ඒ සඳහා, බලිං - බලි (දෙල), ප්‍රවක්ෂාමි - පවසන්නෙමි; නද්‍යුතයතට - ගහ දෙපස ඉවුරු දෙකෙන්, මාතනිකාං - මැටි, ගෘහීතවා - ගෙණ, පුතතලිකාං - කුඩා රුවක් (බෝතිකාදෙක වැනි), කෘතවා - සැරැ, ශුක්ලොදනං - සුදුබත්, ශුක්ලපුෂ්පං -

සුදුමල්, ශුක්ලා සපතධවජා - සුදුකොඩි හතක්, සපතප්‍රදීපා - පහත් හතක්, සපතසවසතිකා - ස්වස්තික හතක්, සපතවටකා - ලඬ්ඬු¹ හතක්, සපතශ්මකුලිකා - කැවිලි හතක්, සපතජමබ්‍රවලානි - ජම්බු ගෙඩි හතක්, සපතමුඡ්චිකා - මීටවල් හතක්(අනුරු), ගජධා - සුවඳ වර්ග, පුෂ්ප - මල්, තාමබ්‍රලං - බුලත්, මහසා - මාළු, මාංසං - මස්, සුරා - මත්වතුර, අග්‍රය තකතංගි - උතුම්(නොඉඳුල්) ආහාර, සූර්යා - දිගි - පෙරදිග(නැගෙනහිර), චතුශ්‍රපථේ - සිවුමංසලක දී, මධ්‍යාහන - මැදියම් වේලාවේ, බලිදීතව්‍යා - බලි පිදේනි දිය යුතුය.

දරුවෙකු උපන් පළමු දිනය, පළමු මාසය හෝ පළමු වසර ඇතුළත බාලග්‍රහ දෙසක් ඇති වේ නම් එය නන්දනා නම් මැයගෙන් ඇති වේ. ඇය විසින් දරුවාට ලෙඩ කිරීම ඇරඹී විගසින් දරුවාට උණ හට ගනියි. අමුතු අග්‍රහ හඬක් පිටකරයි. ඔක්කාරය පවතින අතර තන කිරී නොබොයි. මෙම අවස්ථාවට පිළියම් වශයෙන් ගත දෙපසින් ම ඉවුරෙහි මැටි රැගෙන කුඩා රුවක් තනා ඉන්පසුව සුදුබත්, සුදුමල්, සුදුකොඩි හතක්, පහත් හතක්, ස්වස්තික කොඩි හතක්, ලඬ්ඬු හතක්, කැවිලි හතක්, ජම්බු ගෙඩි හතක්, කිසියම් ධාන්‍ය වර්ග වැනි දේ මීටවල් හතක්, සුවඳ වර්ග, මල්, බුලත්, මාළු, මස්, මත්වතුර හා උතුම් ලෙස සැකසූ ආහාර නැගෙනහිර දිශාවේ ඇති සිවුමංසලක හෝ මැදියම් වේලාවේ බලි පිදේනි දිය යුතුය.

තතොශ්වර්ථත්‍වං කුමෙත ප්‍රතිපා යානතප්‍රදායෙන
සනාපයෙන් රාධොත සිද්ධාත්මික මෙමයාධිත නිමබ්‍රව
ශිවතිමාශ්‍රොත බාලකං බ්‍රහ්මයෙන්.

1 නිවුන් විසින් මෙම සත්ත්‍ව ගණයෙහි සුදු මැද ගන්නා කැවිලි වෙනසක් මේ සඳහා අත්‍යවශ්‍ය වේ.

මත්ත්‍රය

මී. නමො භාග්‍යමායා අමුණාහර් ජාගාමි. ආනා සංඝා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා
මී. එච් සචානා

එවං දිනත්‍රයං බලිං දත්තං චාතුසම්දිත්තං ආරාමණං
නොපයෙත් තතා සමපදුතෙ ගුහම්.

තතා - ඉත්පසු, අභවත්පසු - ඇසතු බෝ පතක්, ආරාමණ
පැත් කලයෙහි, ප්‍රසන්නා - බනා, ගාතාභ්‍යදකොත - ගොන්
පැතින්, ස්නාපයෙන් - නතවත්තේ ය; රතොතා - සිද්ධාත්ත,
සිද්ධාත්ත - අබ, මෙමග්ගික - චිත්තාදාදි, චිත්තාදාදි,
කොහොම කොළ, ස්නාපිත - අබ, සිව් දෙවියන්ට පූජා කළ
මල්, බාලකා - ඉරිවේරිය, යන යෙහි - එම දෙවියන් ය.

(මී. නමෝ. මත්ත්‍රය ජප කාර්තව්.)

එවං - මෙසේ, දිනත්‍රයං - දින දාතක්, බලිං - බලි, දත්තං දී,
චතුසම්දිවසෙ - සිව්පන දිනයෙහි, ආරාමණං - බලාණන්ට,
නොපයෙත් - දන් දෙන්නේ ය; තතා - එහිත්, ගුහම් - (ආයා)
සුවසකට, සමපදුතෙ -/පැමිණේ.

ඇසතු බෝ පතක් රැගෙන පැත් කලයෙහි බනා ගොන් පැතින්
නතවත්තේ ය. සුදුසුහු, අබ, එච්ආදාදි, කොහොම කොළ, සිව්
දෙවියන්ට පූජා කළ මල්, ඉරිවේරිය යන ද්‍රව්‍යවලින් මත්ත්‍රය
ජප කරමින් දුම් දෙන්නේ ය.

මේ අසුරින් දින තුන ම බලි පිදෙහි දී සිව්පන දින බලාණන්ට
දන් දෙන්නේ ය. එසේ කිරීමෙන් දොඬුව සන්සුන් වේ.

2. මෙම මත්ත්‍රයේ අමුණාහර යන ආභාස ආදාදි ආදාදි ආදාදි යන
ලදා - ස්නාපිතා නමින් නම් කරන්නා, දිනා, ගාතා, රතොතා, දිනාහර
චතුසෙතන් ආදාදි නමින් නම් කරන, ආනා ආදාදි යන යන
තාමින, පසන් නාමිනා ආදාදි යන යන යන යන යන යන යන යන
තාම මෙසේ යෙදිය යුතුය.

සුනඳු නාම මාතෘකා

දවිතියෙ දිවයෙ මායෙ වෛච්ඡි වා ගෘහණාති සුනඳු නාම මාතෘකා. නාය ගෘහිතමාත්‍රණ ප්‍රථමං භවති ජවරා, වක්‍රාච්ඡිලයති ගාත්‍රාදිවිජයති න ගෘහෙ කුතුහි, සතතාං න ගෘහණාති ආතතාරං ච භවති බලිං තසා ප්‍රවක්‍ෂාමි යෙන සමපදානෙ ආනමි.

දවිතියෙ - දෙ වැනි, දිවයෙ - දවයේ, මායෙ - දෙ වැනි මාසයෙහි (හෝ), වෛච්ඡි වා - වසරෙහි (හෝ), සුනඳු නාම - සුනඳු නම්, මාතෘකා - මෑය (ගනියි); නාය - ඇ විසින්, ගෘහිතමාත්‍රණ - ගත් සැණින්, ප්‍රථමං - පළමු වැනි, ජවරා - උණ පවති, වක්‍රා - ඇස්, උක්ච්ඡිලයති - උඩුකුරු වෙයි; ගාත්‍රාමි - අත්තා, උදෙවිජයති - වෙළුලයි; න ගෘහෙ - නො හිඳයි; කුතුහි - අඩයි; සතතාං - තිරි, න ගෘහණාති - නො ගනියි; ආතතාරං ච - ඔක්කාරය ද, භවති - වෙයි; යෙන - යම් ක්‍රියාවක්, ආනමි - සුවය, සමපදානෙ - සලසා ද, තසා - ඒ සඳහා, බලිං - දෙළ (පිදේනි), ප්‍රවක්‍ෂාමි - පවසන්නෙමි.

දරුවා ඉපිද දෙවෙනි දිනයේ දී, දෙවන මාසයේ දී හෝ දෙවන වසරේ දී හෝ සුනඳු නම් මැය බාල ග්‍රහ දේව ඇති කරයි. එවිට දෙවන වූ විගස උණ ඇතිවෙයි. ඇස් උඩුකුරු වෙයි. අත් සා වෙළුලයි. නො හිඳයි. අඩයි. තිරි නො බොයි. ඔක්කාර ගතිය ඇති වේ. මේ සඳහා පිළියම් වශයෙන් මෙසේ සඳහන් වේ.

තණ්ඩුලං හලපෘෂෙටකං දධි භුධි ඝෘතෙභව මිශ්‍රිතං
 ශරාවෙකං ගන්ධනාමබ්‍රලං පිතපුෂ්පං සපතපිතධවජා
 සපතප්‍රදීපා දශසවසතිකා මතසාමාංසං සුරා තිලවුණීනි
 පභවිමායාං දිශි චතුෂ්පථෙ බලිදේයා.

තණ්ඩුලං - සහල්, හලපෘෂෙටකං - එක් මීටක්, දධි - දිකිරි,
 භුධි - උක්හකුරු, ඝෘතෙභව - ගිතෙලින් ද, මිශ්‍රිතං - මිශ්‍රකර,
 එකං ශරා - එක් ශාරාවක් ද, ගන්ධනාමබ්‍රලං - සුවඳ බුලත්,
 පිතපුෂ්පං - කහ මල්, සපතපිතධවජා - කහ කොඩි හතක්,
 සපතප්‍රදීපා - පහත් හතක් ද, දශසවසතිකා - ස්වස්තික
 දහයක්, මතසා - මාළු, මාංසං - මස්, සුරා - මත් චතුර,
 තිලවුණීනි - තලසුණු, පභවිමායාං - බටහිර, දිශි - දිශාවෙහි,
 චතුෂ්පථෙ - සිව්මංසලක දී, බලිඃ - දෙළ, දෙයා - දිය යුතු ය.

සහල්, මුදවපු කිරි, උක්හකුරු, ගිතෙල් ද මිශ්‍රකර එක් ශාරාවක් ද
 සුවඳ වැඩි, බුලත්, කහමල්, කහ කොඩි හතක්, පහත් හතක් ද
 ස්වස්තික දහයක්, මාළු, මස්, මත්චතුර, තල සුණු සහිතව
 බටහිර දිග සිව්මංසලක දෙළ පිදේහි දීම කළ යුතු ය.

දිනාති ත්‍රිණි සන්ධ්‍යායාමී තතා ශාන්තසුදකෙන සත්‍යපයෙත්.
 ශිවතිථාලය සිද්ධාත්ථි මාථාරලොම උගිර බාල ඝෘතෙභවං
 දද්ධත්.

ත්‍රිණි දිනාති - දින තුනක්, සන්ධ්‍යායාමී - සන්ධ්‍යා (තුනක්),
 බලිඃ - බිලි (දෙළ), දෙයා - දිය යුතුය; තතා - ඉක්කිති,
 ශාන්ති උදකෙන - යෙත් පලයෙන්, ස්ත්‍යපයෙන් - නාවන්නේ ය.
 ශිවතිථාලය - ශිව දෙවියන්ට පුදකළ මල්, සිද්ධාත්ථි - අබ,
 මාථාරලොම - බලල් ලෝම, උගිර - කැවැත්දා, බාල -
 ඉරිවේරිය, ඝෘතො - ගිතෙලින්, ද්‍රවං - දුම්, දද්ධත් -
 දෙත්තේ ය.

දින තුනක් සවස් කාල තුනක් දෙස දිම කළ යුතුය. ඉන්පසු
සෙත් ඇතිත් දරුවා තහවර්තේ ය. ශිව දෙවිදන්ට පූජා කළ
මල්, අබ, බලල් ලොම්, සැවැත්දරා, ඉරිවේරිය, හිතෙල් වලින්
දම් දෙන අතර මත්ත්‍රය ජප කළ යුතු ය.

ශ්‍රී. තමෝ නාරායණාය අමුකාසය ව්‍යාධිං හන හන මුඤ්ච
මුඤ්ච ශ්‍රීං එච් සවානා ॥

(ශ්‍රී. තමෝ . . . . මත්ත්‍රය කියන්න.)

චතුර්ථිවයෙ ප්‍රාභමණං හොජයෙත්. තතා සමපද්‍යතෙ
ගුහම්.

චතුර්ථිවයෙ - සතරවන දිනයෙහි, ප්‍රාභමණං - බමුණන්ට,
හොජයෙත් - දන්දෙන්නේ ය; තතා- එයින්, ගුහං - (ලමයා)
සැපතට, සමපද්‍යතෙ - පැමිණේ.

සතරවන දිනයෙහි බමුණන්ට දන්දීමෙන් දරුවාට සුවය
ලැබෙයි.

* * * *

පූතනා නාම මාතෘකා

තෘතීයේ දිවයෙ මාසෙ වළේ වා ගෘහණාති පූතනා නාම මාතෘකා. තයා ගෘහිතමාත්‍රෙණ ප්‍රථමං භවති ජවරූ. ගාත්‍රමුදෙවජයති සත්තං න ගෘහණාති මුෂටිං බධනාති කුන්දති උඛ්ථං නිරික්ෂතෙ. බලිං තයස් ප්‍රවක්ෂතාම යෙන සමපද්‍යතෙ ශුභමි.

නද්‍යුභයතටමාතතිකාං ගෘහිතවා පූතනලිකාං කෘත්වා ගතඛපුෂ්පතාමබුල රක්තවන්දන රක්තපුෂ්පාණි. සපත-රක්තධවජා: සපතපුද්දිපා: සපතසවසතිකා: පක්ෂිමාංසං සුරා අග්‍රයභක්තභව දක්ෂිණාසාං දිශි අපරාතෙණ චතුෂ්පථෙ බලිද්ධිතව්‍යා: ශිවනිමාලස් ගුහගුලු සථිප නිමබ්‍යත්‍ර මේෂශංගෙර්ධනත්‍රයං ධූපයෙන්.

මිං නමො නාරායණාය අමුක් බාලසා ව්‍යාධිං හන හන මුක්ඛෙ මුක්ඛෙ හ්‍රාසය හ්‍රාසය සවාහා.

චතුරේ දිවයෙ බ්‍රාහ්මණං භෝජයෙන් තතා සමපද්‍යතෙ ශුභමි.

තෘතීයෙ - තුන්වෙනි, දිවයෙ - දවසෙහි, මාසෙ - මාසයෙහි, වළේ වා - වර්ෂයෙහි හෝ, පූතනා - පුතනා, නාම - නම්, මාතෘකා - මැය, ගෘහණාති - ගණියි; තයා - ඇ විසින්, ගෘහිතමාත්‍රෙණ - ගත් සැකින්, ප්‍රථමං - පළමු ව, ජවරූ - උණ, භවති - වෙයි; ගාත්‍රං - අත්වා, උදෙවජයති - වෙවුලයි. සත්තං - සිරි, න ගෘහණාති - නොගනියි. මුෂටිං - මීට, බධනාති - මොළවා ගනියි; කුන්දති - හඬයි; උඛ්ථං - උඩ, නිරික්ෂතෙ - බැලයි; තයස් - ඒ සඳහා, බලිං - දෙල, ප්‍රවක්ෂතාම - පරවක්ෂ; යෙන - එයින්, ශුභමි - සුවය, සමපද්‍යතෙ - සැලසේ.

නද්‍යුභයතට - ගං දුප්ටු දෙපස, මාතතිකාං - මැටි, ගෘහිතවා - ගෙහ, පූතනලිකාං - කුඩා වැවක්, කෘත්වා - කර, ගතඛ-පුෂ්පතාම - සුවඳ මල් බුලත්, රක්තවන්දන - රක්තවන්,

රක්තප්‍රභවයෙහි - රතුමල්, සපතරකතායවයා - රතු කොඩි
 තතක්, සපතප්‍රභවයා - පතන් තතක්, සපතයවයතිකා -
 ස්වස්තික තතක්, පතස්සායා - කුරුල්ල මස්, සුරා - මත්වතුර,
 අග්‍රයතතතාය - උතුම් ආනාය, දක්ෂණායා - දිගි - දකුණු
 දිග, අපරානොය - පත්තරු කාලයේ, එතුණාය - සිව්මංසලක,
 බලි - බිලි(දෙණ), දතවය - දිය යුතුය.

ශිවතිමාය - ශිව දෙවියන්, දුරු කළු මල්, ආනුයු - අනුල්,
 සම්ප - අඬ, ප්‍රමාදාය - කොතොග කොළ, මෙමයාය -
 එළඹාදුටු (මේවායින්), දිනායා - දින ආනන්, යුරයෙන් -
 දුම් දෙත්තේය, මත්තරු ද පත කාලයේය.

එතුමේ - සිව්මෙහි, දිනෙ දිනෙයින්, පානායා - බමුණන්ට,
 නොපයෙන් - දත් දෙත්තේය, තතා - එයින්, ආනා - (උමයාට)
 සුවය, සමපද්‍රවයා - පැමිණේ.

දරුවා ඉපදී තත්වත දිනයේදී තත්වත මාසයේදී තත්වත
 අවුරුද්දේදී සුතයා නම් මැය එයින් බලා ගත දේශය ඇති
 කරයි. එවිට පළමුව උණ ඇති වෙයි. අත්පා ද වෙළුමයි. කිරි
 නොබොයි. මීට මොළවා ගනියි. හඬයි. උඩ බලයි. මේ සඳහා
 පිළියම් වශයෙන් ගං ඉවුරු දෙපස මැටි රැගෙන කුඩා රුවක්
 තනා සුවදමල්, බුරන්, රත්තදත්, රතුමල්, රතු කොඩි තතක්,
 පතන් තතක්, ස්වස්තික තතක්, කුරුල්ල මස්, මත්වතුර, උතුම්
 ආනා දකුණු දිග තබා සවස් කාලයෙහි සිව්මංසලක දෙළ
 පිදේති දිය යුතු ය. ශිව දෙවියන්ට සුපා කළු මල්, අනුල්, අබ,
 කොතොග කොළ, එළ ආකුටු යන මේවායින් දින තුනක් දුම්
 දිය යුතු අතර මත්ත්‍ර පපය සිදු කළ යුතු ය.

මත්ත්‍රය: මීට පමණි නායායනාය අමුක බාලයන් වඩාට හත
 හත මුඛදළ මුඛදළ ත්‍රායය ත්‍රායය සොනාය.

සිවුවෙහි දිනයෙහි බමුණන්ට දත් දෙත්තේය. එයින් සුව වෙයි.

. . . . .

මුඛමුණකිකා නාම මාතෘකා

චතුරේදිවසෙ මාසෙ වජේ වා ශාභණාති මුඛමුණකිකා නාම මාතෘකා. තයා ශාභිතමාත්‍රෙණ ප්‍රථමං භවති ජරා; ශ්‍රීවාං නාමයති අසෂිණී උන්මීලයති සතනං න ශාභණාති රොදිති සවිසිති මුෂටිං බධනාති. බලිං තසා ප්‍රවක්‍ෂාමී යෙන සමපදානෙ ශුභමී.

තද්දහයතටමෘතතිකාං ශාභිතවා ප්‍රතභලිකාං කෘතවා උපලප්‍රභං ගතං තාමබ්බලං දශධව්‍යා; වර්චාරා; ප්‍රදීපා; ත්‍රයොදශසවසතිකා; මතසාමාංසං සුරා අග්‍රයහකතශව උතතරසාං දිශි පපරානෙණ චතුෂ්‍යපෙ බලිං දද්ධත්. පාදාමාසිකො ධූපා.

මීං භාරායණාය පමුකසා ව්‍යාධිං හන හන මුඤ්ච මුඤ්ච සවානා.

චතුරේ දිවසෙ බ්‍රාහ්මණං භොජයෙන් තතා සමපදානෙ ශුභමී.

චතුරේ - සතරවන, දිවසේ - දවසෙහි, මාසේ - මාසයෙහි, වජේ වා - වසරේ දී හෝ, මුඛමුණකිකා නාම - මුඛමුණකිකා නමි, මාතෘකා - මැය, ශාභණාති - ගනියි; තයා - ඇ විසින්, ශාභිතමාත්‍රෙණ - ගත් සැණින්, ප්‍රථමං - පළමු ව, ජරා - උණ, භවති - වෙයි; ශ්‍රීවාං - බෙල්ල, නාමයති - හැමෙයි; අසෂිණී - ඇස්, උන්මීලයති - උඩුකුරු වෙයි; සතනං - කිරි, න ශාභණාති - නො ගනියි; රොදිති - හබයි; සවිසිති - හිඳයි; මුෂටිං - මීට, බධනාති - මොළවා ගනියි; තසා - ඒ සඳහා, බලිං - දෙළ, ප්‍රවක්‍ෂාමී - පවසමි; යෙන - එයින්, ශුභමී - සුවය, සමපදානෙ - සැලසේ.

නදසුභයනට - ගං ඉවුරු දෙපස, මෘතතිකාං - මැටි, ගෘහිතාං - ගෙණ, පුතතලිකාං - කුඩා රුවක්, කෘතා - කර, උපල-පුෂ්පං - මානෙල් මල්, ගන්ධ කාමබුලං - සුවඳ හා බුලත්, දශධවජා - කොඩි දහයක්, චතොරා ප්‍රදීපා - පහත් හතරක්, ත්‍රයොදශසවසතිකා - දහතුනක් ස්වස්තික, මහස්තමාංසං - මස් මාළු, සුරා - මත්වතුර, අග්‍රයහතතශව - උතුම් ආහාරය, උතතරසාං දිශි - උතුරු දිග, අපරාගෙණ - සවස, චතුෂ්පථෙ - සිවුමංසලක, බලිං - බිලි, දද්‍රක් - දෙන්නේ ය; ආද්‍ය - මුලින්, මායිකො - (තෙවන)මාසයේ, ධූපා - දුම භාවිත කරන්නේ ය.

මත්ත්‍රය: ශ්‍රීං නාරායණාය අමුකසා වතාධිං නන නන මුඤ්ච මුඤ්ච සවාහා

චතුරේ - සිව්වෙනි, දිවසෙ - දිනයෙහි, බ්‍රාහ්මණං - බමුණන්ට, භෝජයෙන් - දන් දෙන්නේ ය; තතා - එයින්, ශුභම් - (ලමයාට) සුවය, සමපද්‍යතෙ - පැමිණේ.

දරුවා ඉපිද සතරවන දිනයේ හෝ සතරවන මාසයේ හෝ සතරවන වසරෙහි මුඛ මණ්ඩිකා නම් මැය ගනියි. එහි බලතම ඇති වූ විගස පළමුව උණ ඇති වෙයි. එසේ ම බෙල්ල නැමෙයි. ඇස් උඩුකුරු වෙයි. කිරි නො බොයි. හබයි. නිදයි. මිට මොළවා ගෙන සිටියි. එම බාල ශ්‍රත දේෂයට දෙළ වශයෙන් ගං ඉවුරු දෙපස මැටි ගෙන කුඩා රුවක් සාදා මානෙල් මල්, සුවඳ වර්ෂා හා බුලත් ද කොඩි දහයක්, පහත් හතරක්, ස්වස්තිකා දහතුනක්, මස්, මාළු, මත් වතුර සහිත උතුම් ආහාර උතුරු දිග සවස් කාලයෙහි සිවුමංසලක දී දෙළ දෙන්නේ ය. තෙවැනි මාසය සඳකා(කලින් කියන ලද) භාවිත දුම මේ අවස්ථාවට ද භාවිත කරන්න. පසුව මත්ත්‍රය පස කට සිවුවෙනි දිනයේ බමුණන්ට දන් දෙන්නේ ය. එයින් සුව වෙයි.

. . . .

කටපුතනා නාම මාතෘකා

පඤ්චමේ දිවයෙ මාසෙ වජේ වා ශාභණාති කටපුතනා
නාම මාතෘකා. තයා ශාභිතමාත්‍රෙණ ප්‍රථමං භවති ජවරා
ශාත්‍රමුදොජයති සතනං න ශාභණාති මුෂටිං ච බධනාති.
බලිං තසා ප්‍රවක්‍ෂාමි යෙන සමපදාතෙ ශුභමි.

පඤ්චමේ - පස්වෙනි, දිවයෙ - දවසෙහි හෝ, මාසෙ -
මාසයෙහි හෝ, වජේ වා - වර්ෂයෙහි හෝ, කටපුතනා -
කටපුතනා, නාම - නම්, මාතෘකා - මැය, ශාභණාති - ගනියි;
තයා - ඇ විසින්, ශාභිතමාත්‍රෙණ - ගත් සැණින්, ප්‍රථමං -
පළමු ව, ජවරා - උණ, භවති - වෙයි; ශාත්‍රමි - අත්පා,
උදොජයති - වෙවුලයි; සතනං - කිරි, න ශාභණාති -
නො ගනියි; මුෂටිං - මීට, බධනාති - මොළවා ගනියි; තසා -
ඒ සඳහා, බලිං - දෙළ, ප්‍රවක්‍ෂාමි - පවසමි; යෙන - එයින්,
ශුභමි - සුවය, සමපදාතෙ - සැළසේ.

කුමභකාරචක්‍රයා මෘතතිකාං ශාභිතා පුතතලිකාං නිමාය
ගජධිතාමබුලං ශුභෙලාදනා ශුභලපුෂ්පමි පඤ්චධවජා
පඤ්චප්‍රදීපා පඤ්චවටකා ඵෙශානසං දිශි බලිදීතව්‍යා.

කුමභකාරචක්‍රයා - කුඹල්කරුවෙකු ගේ සකපෝරුවේ, මෘතතිකාං
- මැටි, ශාභිතා - ගෙණ, පුතතලිකාං - කුඩා රුවක්, නිමාය -
මවා, ගජධිතාමබුලං - සුවඳ හා බුලත්, ශුභෙලාදනා - සුදුබත්,
ශුභලපුෂ්පමි - සුදුමල්, පඤ්චධවජා - කොඩි පහක්, පඤ්ච-
ප්‍රදීපා - පහත් පහක්, පඤ්චවටකා - ලඩ්ඩු පහයි, ඵෙශානසං
දිශි - ඊශාන දිශාවෙහි, බලිං - දෙළ, දතව්‍යා - දිය පුභය.

ශාන්තසුදකෙන සනාපයෙන් ශිවතිමාලං සථිතිමොකා
ගුගුලු නිබොපත්‍ර චාලක ඝෛතෙඤ්ඨං දදාත්.

ශ්‍රී. නමෝ නාරායණාය අමුකසා ව්‍යාධිං වූණීය වූණීය
හන හන සවාහා

චතුරේ දිවසෙ බ්‍රාහ්මණං තොජයෙන් තතා සමපදාතෙ
ශුභම්.

ශාන්ති උදකෙන - සෙන් ජලයෙන්, සනාපයෙන් - නතවන්නේ ය;
ශිවතිථාලං - ශිව දෙවියන්ට පුද කළ මල්, සපිතිමාකා -
තයිකැව, ගුහුලු - ගුහුල්, නිමබපත්‍ර - කොහොඹ කොළ, වාලක
- ඉරිවේරිය, ඝෘතො - ගිතෙලින්, ධූපං - දුම්, දදාන් -
දෙන්නේ ය.

මන්ත්‍රය: ශ්‍රී. නමෝ නාරායණාය අමුකසා ව්‍යාධිං වූණීය වූණීය
හන හන සවාහා මන්ත්‍රය ජපකරන්නේ ය.

චතුරේ දිවසෙ - සතර වන දවසෙහි, බ්‍රාහ්මණං - බමුණන්ට,
තොජයෙන් - දන් දෙන්නේ ය; තතා - එයින්, ශුභම් - සුභයක්,
සමපදාතෙ - සැලසේ.

පස්වෙනි දවසෙහි හෝ පස්වෙනි මාසයෙහි හෝ පස්වෙනි
වසරෙහි කවසුතනා නම් මැය ගනියි. එම අවස්ථාවේ දී පළමුව
උණ ඇතිවෙයි. අත් පා වෙවුලයි. කිරි නො බොයි. මීට මොළවයි.
ඒ සඳහා පිළියම් වශයෙන් දෙළ පවසමි. එමගින් සුවය ඇති වේ.

කුම්බකරුවෙකු ගේ සක පෝරුවේ මැටි ගෙන කුඩා රුවක්
තනා සුවද ද්‍රව්‍ය හා බුලත්, සුදුබත්, සුදුමල්, කොඩි පහත්,
පහත් පහත්, ලඩ්ඩු පහත් සහිතව ඊශාන දිශාවෙහි දෙළ දිස
පුඳු ය. සෙන් ජලයෙන් නතවන්නේ ය. ශිව දෙවියන්ට පුද කළ
මල්, තයිකැව, ගුහුල්, කොහොඹ කොළ, ඉරිවේරිය, ගිතෙල්
යන මේවායින් දුම් දෙන්නේ ය. පසුව මන්ත්‍රය ජප කොට
සතරවන දිනයෙහි බමුණන්ට දන් දෙන්නේ ය. එයින් සුවයක්
සැලසේ.

. . . .

අකුතිකා නාම මාතෘකා

මෙහි දිව්‍යෙ මාසෙ වරේ වා ගතණාති, අකුතිකා නාම මාතෘකා, තයා ගාථිතමානෙණ ප්‍රථමං කරුණි ජුරා කාන්තොදං ච දර්ශයති දිව්‍යාත්‍යුත්තරා කරුණි උත්තරා නිරිතානං. බලිං තසං පුරිකමාමි යෙන සමාදානං. අනම්.

පිඨවතෙන පුරිකමිකා කරුණං අකුතිකාත් උත්තරාත් පිඨපුත්තං ගණං කරුණං දගපුදිපං දර්ශයති දගසවසතිකාං දගමමිකං දර්ශයති කම්පමද්‍රවිකා මතසමාසං සුරං අකුතිකාත් දිව්‍යාත්‍යුත්තරා මාතෘකා බලිං දවයෙත් ගාතාසදෙනං සතාපයෙත්.

ශිවතිමාලං රතොන අගද්‍රු සඨිනිමික නිමලපත්‍රං සෘතෙහද්වං දද්ධත්.

මීං නමෝ නාගයණාය ද්විතීය ද්විතීය සත සත සතානං

චතුරේ දිව්‍යෙ බ්‍රාහ්මණං කොජයෙත් තතා සමපදානං අනම්.

මෙහි දිව්‍යෙ - සයවෙති දව්‍යෙති, මාසෙ - මාසයෙති, වරේ වා - වර්ෂයෙති හෝ, අකුතිකා නාම - අකුතිකා නම්, තයා - මය, ගතණාති - ගණිති, තයා - ආ වීසිත්, ගාථිතමානෙණ - ගාථා සමිත්, ප්‍රථමං - පළමුව, කරුණං - ලකා, කරුණි - කරුණා, කරුණා, තෙදං ව - අතිශයින් ද, දර්ශයති - දකී, දිව්‍යාත්‍යුත්තරා - දිව්‍යාත්‍යුත්තරා කායයෙති, උත්තරා - නැගිටින, පුරිකා - මිනිසුන්, උත්තරා නිරිතානං - උත්තර, නිරිතයා, බලිං - බලය, අකුතිකාමි - කුසලි යනාදී, උත්තරං අනම් - උත්තර සමපදානං යනාදී.

පිෂටකෙන - පිට්ටලින්, පුතතලිකාං - කුඩා රුවක්(බෝනික්කෙකු),
 කෘතවා - කර, ශුකලපුෂ්පං - සුදුමල්, රතතපුෂ්පං - රතුමල්,
 පිතපුෂ්පං - කහමල්, ගන්ධං - සුවඳ, තාමබුලං - බුලත්,
 දශප්‍රදීපාස - පහත් දහයක්, දශධවජාස - කොඩි දහයක්,
 දශසවසතිකාං - ස්වස්තික දහයක්, දශමුෂ්ටිකාස - අග්ගලා
 දහයක්, දශවටකාස - ලඩ්ඩු දහයක්, කෂීරපමබුඬිකා - කිරි
 මුසුව වණ්ඩුවේ තැම්බූ කැවුමක්(වණ්ඩු ආප්ප), මහසාමාංසං
 - මාළු මස්, සුරා - මත්වතුර, ආගෙනයාං දිශි - ගිණිකොන
 දිශාවේ, නිෂක්‍රානෙන මධ්‍යාහෙන - රෑ මැදියමෙන් පසු (12
 පසු), බලිං - දෙළ, දපයෙන් - දෙන්නේ ය; ශාන්තපුදකෙන -
 සෙත් ජලයෙන්, සනාපයෙන් - නහවන්නේ ය.

ශිවතිමාලා - ශිව දෙවිඳුන්ට පුද කළ මල්, රශ්‍යෙන - සුදුසු,
 ගුහගුල - ගුහල්, සපිනිමොක - නයිකුව, නිමබපත්‍රං -
 කොකොඹ කොළ, ඝෘහෙස - ගිතෙල්වලින්, ධූපං - දුම්, දද්‍රක්
 - දෙන්නේ ය.

මේත්‍රය

මේ නමෝ භාරායණය වූණිය වූණිය හඟ හඟ සවාහ්

චතුරේදිවයෙ - සතරවන දිනයේ, චූතමණං - චූළමණ,
 කොපයෙන් දත් දෙන්නේ ය; තවා - එයින්, ගුහම් - ගුහා,
 සමපද්‍රකෙ - පැමිණේ.

සයවන දිනයෙහි හෝ සයවන මාසයෙහි හෝ සයවන වසරෙහි හෝ ශතකයක නම් මැය ගනියි. එම අවස්ථාවේ දී ම පළමුව උණ හටගනී. අත් පා වල ඉරිතැලීම දක්නට තිබේ. දහවල, රාත්‍රී කාලයෙහි උඩ බැලීම වෙයි. ඒ සඳහා දෙළ පවසමි. එයින් සුවය ඇති වෙයි.

පිරිවලින් කුඩා රුවක් තනා සුදුමල්, රතුමල්, කහමල්, සුවද ද්‍රව්‍ය, බුලත්, පහන් දහයක්, කොඩි දහයක්, ස්වස්තික දහයක්, අග්ගලා දහයක්, ලඩ්ඩු දහයක්, වණ්ඩු ආප්ප, මස්, මාළු, මත්වතුර ගිනිකොන දිශාවෙහි ඊ මැදියමට (රාත්‍රී 12 පසු) පසු දෙළ දෙන්නේ ය. සෙත් ජලයෙන් නහවන්නේ ය. ශිව දෙවියන්ට පුද හළ මල්, සුදුලූන, ගුගුල්, නයිතුව, කොහොඹ කොළ, ගිතෙල් යන ද්‍රව්‍යවලින් දුම් දෙන්නේ ය. පසුව මන්ත්‍රය ජප කරන්නේ ය. සතරවන දිනයේ බමුණන්ට දන් දෙන්නේ ය. එයින් සුවය ඇතිවේ.

* * * *

ශුෂ්කරේවතී නාම මාතෘකා

සපතමෙ දිවසෙ මාසෙ වජේ වා යද් ගෘහණාති ශුෂ්ක-
රේවතී නාම මාතෘකා තයා ගෘහීතමාත්‍රෙණ ප්‍රථමං භවති
ජවරා ගාත්‍රමුදෙවජයති මුෂටිං බධනාති රොදිති. බලිං
තසා ප්‍රවක්‍ෂාමි. යෙන සමපද්‍යතෙ ශුභමි.

රක්තපුෂ්පං ශුක්ලපුෂ්පං ගන්ධතාමබුලං රක්තොදනා
කෘශරා ත්‍රයොදශසවසතිකා මතසාමාංසං සුරා ත්‍රයො-
දශධවජා පඤ්චප්‍රදීපා පශ්චිමදිශාගෙ ග්‍රාමසකාශෙ
අපරාගෙන වෘක්‍ෂමාශ්‍රිතා බලිං දද්‍යත් ශාන්තසුදකෙන
සනාතමි. ශුගශුලු මෙෂශාංගි සමීප උශීර වාලක
ශාතෙඤ්චයෙන්.

සපතමෙ - සත්වෙනි, දිවසෙ - දවසෙහි, මාසෙ - මාසයෙහි,
වජේවා - වර්ෂයෙහි හෝ, යද් - යම් දිනක, ශුෂ්කරේවතී
නාම - ශුෂ්කරේවතී නමි, මාතෘකා - මැය, ගෘහණාති -
ගනිසි ද, තයා - ඇ විසින්, ගෘහීතමාත්‍රෙණ - ගත් සැණින්,
ප්‍රථමං - පළමු ව, ජවරා - උණ, භවති - වෙයි; ගාත්‍ර-
මුදෙවජයති - අත්පා කොළවයි; මුෂටිං - මීට, බධනාති -
මොළවයි; රොදිති - හඬයි, තසා - එයට, බලිං - දෙළ,
ප්‍රවක්‍ෂාමි - පවසමි; යෙන - එයින්, ශුභමි - සුවයක්,
සමපද්‍යතෙ - සැලසේ.

රක්තපුෂ්පං - රතුමල්, ශුක්ලපුෂ්පං - සුදුමල්, ගන්ධතාමබුලං
- සුවඳ හා බුලත්, රක්තොදනා - රතුබත්, කෘශරා - හල
සහිත කිරිබත්, ත්‍රයොදශසවසතිකා - ස්වස්තික දහතුනක්,
මතසාමාංසං - මාළුමස්, සුරා - මත් වතුර, ත්‍රයොදශධවජා -
කොඩි දහතුනක්, පඤ්චප්‍රදීපා - පහත් පහත්, පශ්චිම-
දිශාගෙ - බටහිර දිශාවෙහි, ග්‍රාමසකාශෙ - ගමක් සමීපයෙහි,
අපරාගෙන - සවස් කාලයේ, වෘක්‍ෂමාශ්‍රිතා - ගසක් ඇසුරු
කොට, බලිං - දෙළ, දද්‍යත් - දෙන්නේ ය; ශාන්ති උදකෙන -

සෙන් ජලයෙන්, සනානම් - නතවන්නේ ය; ගුහගුල - ගුහල්,
මෙමග්ගාහි - එළඹෙනු, සම්ප - අබ, උගිර - සැවැන්දරාමුල්,
වාරක - ඉරිවේරිය, ඝාතෙ - ගිතෙලින්, ධූපයෙන් - දුම්
දෙන්නේ ය.

මිං නමො නාරායණාය දීපන තෙජසෙ හන හන මුඤ්ච
මුඤ්ච සවාහා //

චතුරේ දිවසෙ බ්‍රාහ්මණං භෝජයෙන් තතා සම්පදානෙ
ගුහම්.

මන්ත්‍රය: මිං නමො නාරායණාය දීපන තෙජසෙ හන හන මුඤ්ච
මුඤ්ච සවාහා //

චතුරේ - සිවුපැත්ත, දිවසෙ - දවසේ, බ්‍රාහ්මණං - බමුණන්ට,
භෝජයෙන් - දන් දෙන්නේ ය; තතා - එයින්, ගුහම් - සුවයක්,
සම්පදානෙ - සැලසේ.

සත්වන දවසෙහි හෝ සත්වෙනි මාසයෙහි හෝ සත්වෙනි
වසරෙහි ශුක්කරේවනි නම් මැය ගනියි. එසැණින් ම උණ ඇති
වෙයි. අත් පා සොළවයි. මීට මොළවයි. හඩයි. එයට පිළියම්
වශයෙන් දෙළ පවසමි. එයින් සුවයක් ඇති වෙයි.

රතුමල්, සුදුමල්, සුවඳ වර්ග, බුලත්, රතු බත්, ස්වස්තික
දහතුනක්, මාළු, මස්, මත්වතුර, කොඩි දහතුනක්, පහත්
පහක්, බටහිර දිශාවේ ගමක් සම්පයෙහි ගසක් ඇසුරු කොට
සවස් කාලයෙහි දෙළ දෙන්නේ ය. පසුව සෙන් ජලයෙන්
තතවන්නේ ය. ගුහල්, එළඹෙනු, අබ, සැවැන්දරා මුල්,
ඉරිවේරිය, ගිතෙල් යන ද්‍රව්‍ය වලින් දුම් දෙන්නේ ය. මන්ත්‍ර
ජපකර සතරවන දිනයේ බමුණන්ට දන් දෙන්නේ ය. එයින්
සුව සැලසේ.

* * * *

ආයතීකා නාම මාතෘකා

අනුමත දිවසෙ මාසෙ වජ්ඣේ වා යද්‍ය ගෘහණාති ආයතීකා
නාම මාතෘකා තයා ගෘහිතමාත්‍රෙණ ප්‍රථමං හවති ජවරා
ගාඨුගන්ධා පුතිගන්ධං ජයතෙ ආහාරං ච න ගෘහණාති
උදොජයති ගාත්‍රාණි. බලිං තසා ප්‍රවක්ඛාමී යෙන
සමපදාතෙ අහමි.

රක්තපිතධිජා වතුනං පූජාං ගෘහායාම පථිවිකා මහසා-
මාසං සුරා ජමබ්බිකා ප්‍රත්‍යුජෙ බලිදේයා ග්‍රාමනතරෙ.

ඕං නමො භාරායණාය චතුර්දිශ මොක්ෂණාය ව්‍යාධිං හන
හන මුක්ඛෙ මුක්ඛෙ දහ දහ ආ ඕං හ්‍රිං එව් සවාහා

චතුරේ දිවසෙ බ්‍රාහ්මණං තොජයෙන් තතා සමපදාතෙ
අහමි.

අනුමත - අවවෙති, දිවසෙ - දවසෙහි, මාසෙ - මාසයෙහි,
වජ්ඣේ වා - වර්ෂයෙහි හෝ, යද්‍ය - යම් දිනක, ආයතීකා නාම -
ආර්යකා නමි, මාතෘකා - මෑය, ගෘහණාති - ගනියි; තයා -
ඇ විසින්, ගෘහිතමාත්‍රෙණ - ගත් සැණින්, ප්‍රථමං - පළමු ව,
ජවරා - උණ, හවති - වෙයි; ගාඨුගන්ධා - ගිජුලිහිණි ගඳ ද,
පුතිගන්ධං - කුණු ගඳ ද, ජයතෙ - හට ගනියි; ආහාරං ච -
ආහාරය ද, න ගෘහණාති - නො ගනියි; ගාත්‍රාණි - අත් සා,
උදොජයති - වෙවුලයි; තසා - එයට, බලිං - දෙළ, ප්‍රවක්ඛාමී -
පවසන්නෙමි; යෙන - එයින්, අහමි - සුවයන්, සමපදාතෙ -
සැලසේ.

රකත - රතු, පීත - කහ, ධවජා - කොඩි, චන්දන - සඳුන්,
 පූජා - මල්, ශාකලය - කැවිලි, පර්වතා - රොටි, මහසා
 මාංස - මාළු මස්, සුරා - මත්වතුර, ජමබ්ධිකා - වණ්ඩු
 ආප්ප, ප්‍රතප්‍රසාද - අප්ප, ග්‍රාමනතර - ගම කෙළවර,
 බලිං - දෙළ, දෙයා - දෙන්නේ ය.

මත්ත්‍රය

ශ්‍රී. නමො නාරායණාය චතුර්දිශ මොක්ෂණාය ව්‍යාධිං හන හන
 මුක්තව මුක්තව දහ දහ ආ ශ්‍රී. ශ්‍රී. එව් සවාහා

චතුරේචී - සතරවන, දිවයෙ - දවසෙහි, බ්‍රාහ්මණං -
 බමුණන්ට, හොජයෙත් - දන් දෙන්නේ ය; තතා - එයින්, ශ්‍රුතම්
 - සුවයක්, සම්පද්‍යතෙ - සැලසේ.

අටවන දිනයෙහි හෝ අටවන මාසයෙහි හෝ අටවන වසරෙහි
 ආර්යකා නම් මැය ගනියි. එම අවස්ථාවේ දී පළමුව උණ ඇති
 වෙයි. හිප්පලිහිණි ගඳ ද කුණු ගඳ ද හට ගනියි. ආකාරය ද
 නො ගණියි. අත් පා වෙවුලයි. එයට දෙළ පවසන්නෙමි.

රතුපාට - කහපාට කොඩි, සුදුහඳුන්මල්, කැවිලි, රොටි, මස්,
 මාළු, මත්වතුර, වණ්ඩු ආප්ප සමඟ අප්ප ගම කෙළවර
 දෙළ දෙන්නේ ය. මත්ත්‍ර ජප කර සතරවන දිනයෙහි බමුණන්ට
 දන් දෙන්නේ ය. එයින් සුව ඇති වෙයි.

. . . .

භූසූතිකා නාම මාතෘකා

තවමෙ දිවසෙ මාසෙ වණේ වා ගෘහණාති භූසූතිකා නාම මාතෘකා. තයා ගෘහීතමාත්‍රෙණ ප්‍රථමං භවති ජවරූපිනිතං. ජර්ද්‍රිඃ භවති ගාත්‍ර හෙදං දර්ශයති මුෂටිං බධනාති. බලිං තසා ප්‍රවක්ෂණාමි යෙන සමපද්‍යතෙ අනම්.

තද්‍යුත්තයතටමෘතතිකාං ගෘහීතවා පුතතලිකාං නිමාය අකලවසෙත්‍රුණ වෙෂටයෙත් අකලපුෂ්පං ගතධං තමබ්බලං අකලත්‍රයොදශධවජාඃ ත්‍රයොදශදිපාඃ ත්‍රයොදශසවසතිකාඃ ත්‍රයොදශපුතතලිකාඃ ත්‍රයොදශමතසාපුතතලිකාඃ මතසා-මාංස සුරා උතතරදිග්ගාගෙ ග්‍රාමානතිශක්‍රමං බලිං දද්‍යත්.

මිං නමො භාරායණාය චතුභිජයෙ අමුකසා ව්‍යාධිං තන තන මුක්ඛව මුක්ඛව සවාහා.

චතුරේ දිවසෙ බ්‍රාහ්මණං භොජයෙත් තතා සමපද්‍යතෙ අනම්.

තවමෙ - තවචන, දිවසෙ - දවසෙ, මාසෙ - මාසයෙහි, වණේ වා - වර්ෂයෙහි හෝ, භූසූතිකා නාම - භූසූතිකා නම්, මාතෘකා - මෑය, ගෘහණාති - ගණියි, තයා - ඇය විසින්, ගෘහීත-මාත්‍රෙණ - ගත් සැණින්, ප්‍රථමං - පළමු ව, ජවරූපිනි - උණ, භවති - වෙයි; නිතං ජර්ද්‍රිඃ - නිතර වමනය, භවති - වෙයි; ගාත්‍ර හෙදං - අත්සා බිඳීම (ඉරි කැලීම), දර්ශයති - දකී; මුෂටිං - මීට, බධනාති - මොළවා ගනියි; තසා - එයට, බලිං - දෙළ, ප්‍රවක්ෂණාමි - පවසන්නෙමි; යෙන - එයින්, අනම් - සුළුයත්, සමපද්‍යතෙ - කැලයේ.

තද්‍යුත්තයතට - ගං ඉඩුරු දෙපස, මෘතතිකාං - මැටි, ගෘහීතවා - ගෙණ, පුතතලිකාං - කුඩා වැවක්(බෝනික්කොකු), නිමාය - තනා, අකලවසෙත්‍රුණ - සුළුහිත්, වෙෂටයෙත් - වෙළඳාමක්; අකලපුෂ්පං - සුළුමල්, ගතධං - සුළුද, තමබ්බලං - වැටත්.

ශුක්ලත්‍රයොදශධවජා - සුදුකොඩි දහතුනක්, ත්‍රයොදශදීපා - පහත් දහතුනක්, ත්‍රයොදශ සවසතිකා - ස්වස්තික දහතුනක්, ත්‍රයොදශපුතතලිකා - කුඩාරුව දහතුනක්, ත්‍රයොදශමතසා - පුතතලිකා - මාළු රුව දහතුනක්, මතසාමාස - මාළුමස්, සුරා - මත්වතුර, උතතරදිගහාගෙ - උතුරුදිග, ග්‍රාමානනිශ් - ක්‍රමා - ගමන් ඉක්ම ගොස්, බලිං - දෙළ, දද්ධත් - දෙන්නේ ය.

මත්ත්‍රය

මං තමො භාරායණාය චතුභීජයෙ අමුකය්‍ය ව්‍යාධිං හන හන මුඤ්ච මුඤ්ච සවාහා

චතුභේ දිවසෙ - සතරවෙනි දවසෙහි, බ්‍රාහ්මණං - බමුණන්ට, භොජයෙන් - දන්දෙන්නේ ය; තතා - එයින්, ශ්‍රතම් - සුවයක්, සම්පද්‍යතෙ - සැලසේ.

තච චත දිනයෙහි හෝ නච චත මාසයෙහි හෝ නච චත වසරෙහි භුසුතිකා නම් මැය ගණියි. එම අවස්ථාවේ දී පළමු ව උණ ඇති වෙයි. නිතර වමනය පවතී. අත් පාවල ඉරිතැලීම හටගනියි. මීට මොළවා ගනියි. එයට දෙළ පවසන්නෙමි. එයින් සුව සැලසේ.

හං ඉච්චු දෙපස මැටි ගෙණ කුඩා රුවක් සාදා සුදුවතින් වෙළන්නේ ය. සුදුමල්, සුවඳ වර්ග, බුලත්, සුදුකොඩි දහතුනක්, පහත් දහතුනක්, ස්වස්තික දහතුනක්, කුඩා රුව දහතුනක්, මාළු රුව දහතුනක්, මාළු, මස්, මත්වතුර උතුරු දිශාවේ ගම් කෙළවරැ දෙළ දෙන්නේ ය. මත්ත්‍ර පස කොට සතර වත දිනයෙහි බමුණන්ට දන් දෙන්නේ ය. එයින් සුව වෙයි.

. . . .

නිසීයා නාම මාතෘකා

දශමෙ දිවසෙ මාසෙ චෛ වා ශාන්තානි නිසීයා නාම මාතෘකා. තයා ශාන්තමාත්‍රෙණ ප්‍රථමං භවති ජවරා; ශාත්‍රමුද්දේශයති ආතකාරං කරොති රොදිති මුත්‍රං පුරිෂං ච භවති. බලිං තසා ප්‍රවක්‍ෂාමි යෙන සමපදාතෙ ශුභමි.

පාරාවාර මාතනිකාං ශාන්තවා පුතතලිකාං නිමාය ගන්ධං තාමබ්‍රලං රතතපුෂ්පං රතතවන්දනං පඤ්චවණ්ඩවයා; පඤ්චප්‍රදීපා; පඤ්චසවසතිකා; පඤ්චපුතතලිකා; මතසා-මාසා; සුරා වායවතාං දිශි බලිං දදාත්.

දශමෙ දිවසෙ - දහවෙනි දවසෙහි, මාසෙ - මාසයෙහි, චෛ වා - චෛයෙහි හෝ, නිසීයා නාම - නිර්සායා නම්, මාතෘකා - මෑය, ශාන්තානි - ගණියි; තයා - ඇ විසින්, ශාන්තමාත්‍රෙණ - ගත් සැණින්, ප්‍රථමං - පළමු ව, ජවරා - උණ, භවති - වෙයි; ශාත්‍රමි - අත්පා, උද්දේශයති - වෙවුලයි; ආතකාරං - ඔත්කාර, කරොති - කරයි. රොදිති - හඬයි, මුත්‍රං - මුත්‍රය, පුරිෂං ච - මළ ද, භවති - වෙයි. තසා - ඒ සඳහා, බලිං - දෙළ, ප්‍රවක්‍ෂාමි - පවසමි; යෙන - එයින්, ශුභමි - සුවයක්, සමපදාතෙ - සැලසේ.

පාරාවාර - මුහුද, මාතනිකාං - මැටි, ශාන්තවා - ගෙණ, පුතතලිකාං - කුඩා රුවක්, නිමාය - සාද, ගන්ධං තාමබ්‍රලං - සුවඳ හා බුලත්, රතතපුෂ්පං - රතුමල්, රතතවන්දනං - රත්හඳුන්, පඤ්චවණ්ඩවයා - වණි පහක කොඩි, පඤ්චප්‍රදීපා - පහත් පහත්, පඤ්චසවසතිකා - ස්වස්තික පහත්, පඤ්චපුතතලිකා - කුඩා රුව පහත්, මතසාමාසා - මාස මස, සුරා - මත්වතුර, වායවතාං දිශි - වයඹ දිසාවෙහි, බලිං - දෙළ, දදාත් - දෙන්නේ ය.

කාකවිෂ්ටා ගොමාංස ගොශාඩග රසොන මාජීරලොම
තිමබපත්‍ර ඝෘතෙඤ්චයෙන්.

මීං නමෝ නාරායණාය චුර්ණිතසත්‍යාය මුඤ්ච මුඤ්ච
සවාහා //

චතුරේ දිවයෙ බ්‍රාහ්මණං හොජයෙන් තතා සුසොභා ගවති
බාලකා.

කාකවිෂ්ටා - කාකවසුරු, ගොමාංස - ගවමස්, ගොශාඩග -
ගවආකුඩු, රසොන - සුදුලුණු, මාජීරලොම - බළල් ලොම්,
තිමබපත්‍ර - කොහොඹ කොළ, ඝෘතො - ගිතෙල් යන ද්‍රව්‍ය
වලින්, ඤ්චයෙන් - දුම් දෙන්නේ ය.

මත්ත්‍රය: මීං නමෝ නාරායණාය චුර්ණිත සත්‍යාය මුඤ්ච මුඤ්ච
සවාහා //

චතුරේ - සතරවෙනි, දිවයෙ - දවසෙහි, බ්‍රාහ්මණං -
බමුණන්ට, හොජයෙන් - දන් දෙන්නේ ය; තතා - එයින්,
බාලකා - දරුවා, සුසොභා - නිරෝගී, ගවති - වෙයි.

දස වත දිනයෙහි හෝ දස වත මාසයෙහි හෝ දස වත වසරෙහි
නිර්සාහා නම් මැය ගණියි. එම අවස්ථාවේ දී පළමු ව උණ
ඇති වෙයි. අත් පා වෙවුලයි. ඔක්කාර කරයි. හඩයි. මුත්‍ර ද
මළ ද පහවෙයි.

ඒ සඳහා දෙළ වශයෙන් මුහුදු මැටි ගෙණ කුඩා රුවක් තනා
සුළු වර්ෂ, බුලත්, රතුමල්, රත්හඳුන්, පාට පහක කොඩි, පහත්
පහත්, ස්වස්තික පහත්, කුඩා රුව පහත්, මාළු, මස්, මත්වතුර
සහිතව වයඹ දිශාවෙහි දෙළ දෙන්නේ ය.

කාක වසුරු, ගවමස්, ගවආකුඩු, සුදුලුණු, බළල් ලොම්,
කොහොඹ කොළ, ගිතෙල් යන ද්‍රව්‍යවලින් දුම් දෙන්නේ ය. පසුව
එම කරන්නේ ය. සතරවත දිනයේ බමුණන්ට දන් දෙන්නේ ය.
එයින් දරුවා නිරෝගී වෙයි.

. . . . .

පිලිපිවර්ත නාම මාර්ගය

එකාදශෙ දිවයෙ මාසෙ වර්ෂෙ වා යදි ගෘහණාති පිලිපිවර්ත
නාම මාර්ගයා පායා ගෘහිතමාත්‍රෙණ ප්‍රථමං තවති ජරා
ආහාරං න ගෘහණාති උඛ්‍යථි දෘෂ්ටිවති ගාත්‍රතඬෙත
තවති. බලිං තසා ප්‍රවක්ෂාමි යෙන සමපද්‍යතෙ ඉතම්.

පිෂ්ටකොන පුරතාලිකාං කෘත්වා ටකාච්ඡදනං රක්තකුච
තසා මුඛං ද්‍රව්‍යෙත සිකුද්වත් පිතපූෂ්පං ගජඩ තාමබ්‍රලං
සපතාපිතාච්ඡාෂ සපතාප්‍රදීපාෂ අමෂ්පාච්ඡාපකා අමෂ්පා-
ශෂකුලිකාෂ අමෂ්පාපුරිකාෂ මතස්සමාංසං සුරා පුච්ඡාසකං
දිගි බලිදීච්ඡාෂ ගාත්‍රතාදකොන සනානම්.

ශිවතිමාලා අග්‍රාලු ගොශාඩග සජීතිමොකා ශෘතෙ-
සුපයෙත්.

මිං තමො කාචායණාය මුකුච මුකුච සවානා //

එතුච්ඡේ දිවයෙ බ්‍රාහ්මණං තොජයෙත් තතා සුසොච තවති
බාලකා.

එකාදශෙ - එකොළොස් වෙනි, දිවයෙ - දවසෙහි, මාසෙ -
මාසයෙහි, වර්ෂෙ වා - වර්ෂයෙහි හෝ, යදි - යම් සේ, පිලිපිවර්ත
නාම - පිලිපිවර්ත නම්, මාර්ගයා - මැය, තයා - ඇ විසින්,
ගෘහිතමාත්‍රෙණ - ගත් යැහිත්, ප්‍රථමං - පළමුව, ජරා -
උණ, තවති - වෙයි; ආහාරං - ආහාර, න ගෘහණාති -
නො ගනියි; උඛ්‍යථි දෘෂ්ටි - උඩු බැලිව, තවති - වෙයි;
ගාත්‍රතඬෙත - අත්වා බිඳීම (ඉරිසැලීම), තවති - වෙයි; තසා
- එයට, බලිං - දෙල, ප්‍රවක්ෂාමි - පවසමි; යෙන - එයින්,
ඉතම් - සුචයක්, සමපද්‍යතෙ - යැලයේ.

පිෂ්ටකෙන - පිට්ටලින්, පුතතලිකාං - කුඩාරුවක්, කෘතො - කොට, රකතවන්දනං - රත්හඳුන්, රකතඤ්ච - ලෙය ද, තසා - ඒ රූපයේ, මුඛං - මුවෙහි, දුශ්ඛෙන - කිරි මිශ්‍රකර, සිඤ්ඤාත් - ඉසින්නේ ය; පිතපුෂ්පං - කහමල්, ගන්ධ තාමබ්බලං - සුවඳ හා බුලත්, සපත පිතධවජා - කහකොඩි හතක්, සපතප්‍රදීපා - පහත් හතක්, අෂෝචාවටකා - ලඩ්ඩු අටක්, අෂෝච - ශෂකුලිකා - කැවුම් අටක්, අෂෝචාපූරිකා - පූරි අටක්*, මතසාමාංසං - මාළු මස්, සුරා - මත්වතුර, පූර්වසාං දිශි - නැගෙනහිර, බලි - දෙළ, දතව්‍යා - දිය යුතුය; ශාන්ති උදකෙන - සෙත් ජලයෙන්, සනාතම් - නඟවන්නේ ය.

ශිවතිථාලා - ශිව දෙවියන්ට පුද හළ මල්, ගුහගුලු - ගුහල්, ගොශාඛා - ගවඅංකුඩු, සපීනිමේක - නයිහුව, ඝෘතො - ගිතෙලින්, ධූපයෙන් - දුම් දෙන්නේ ය.

තේත්‍රය

ශිං නමො නාරායණාය මුඤ්ඤා මුඤ්ඤා සවාහා //

චතුරේචී - සතරවෙති, දිවසෙ - දවසෙහි, බ්‍රාහ්මණං - බමුණන්ට, භොජයෙන් - දන් දෙන්නේ ය; තතා - එයින්, බාලකා - ළමයා, සුසෙරා හවති - සුවසත් වෙයි.

එකොළොස් වන දිනයේ හෝ එකොළොස් වන මාසයෙහි හෝ එකොළොස් වන වසරෙහි පිලිපිවිඳිනා නම් මැය ගණියි. එම අවස්ථාවේ දී ම පළමුව උණ පවතී. ආහාර නො ගනියි. උඩ බැඳිව පිටියි. අත් පා ඉරිකැලීම දක්නට ලැබෙයි. එයට දෙද පටපමි. එයින් සුව කැලයේ.

* පිටි කම් ඇතුළු වාචනික ගුණදියාවේ ඇතුළු සඳහා සාදනු ලබයි.

පිරිවලින් කුඩා රුවක් තනා රත්හඳුන් ද, ලෙය ද කිරි ද මිශ්‍ර කර ඒ රූපයේ මුඛයට ඉසින්නේ ය. කහමල්, සුවඳ වර්ෂි හා බුලත්, කහකොඩි හතක්, පහන් හතක්, ලඩ්ඩු අටක්, කැවුම් අටක්, පුරි අටක්, මාළු, මස්, මත්වතුර සහිතව නැගෙනහිර දිශාවෙහි දෙළ දිය යුතු ය. පසුව සෙත් ජලයෙන් නතවන්නේ ය.

ශිව දෙවියන්ට පුදහළ මල්, ගුගුල්, ගවආංකුඩු, නයිහුව, හිතෙල් යන ද්‍රව්‍යවලින් දුම් දෙන්නේ ය. මන්ත්‍රය ජප කොට සතර වත දින බමුණන්ට දන් දෙන්නේ ය. එයින් දරුවා සුවසත් වෙයි.

* * * *

කාමුකා නාම මාතෘකා

දවාදශෙ දිවසෙ මාසෙ චෛ වා යදි ගෘහණාති කාමුකා
නාම මාතෘකා: තයා ගෘහිතමාත්රෙණ ප්‍රථමං හවති ජවරා
විහසා වාදෙයති කරෙණ තජීයති ගෘහණාති භ්‍රාමති
නි:ශවයිති මුහුම්මුරාහාරං න කරොති. බලිං තසා
ප්‍රවක්ෂාමි යෙන සමපදාතෙ ශුභමි.

ක්ෂීරෙණ පුතතලිකාං කෘත්වා ගන්ධනාමබ්‍රලං ශුකලපුෂ්පං
ශුකලසපතධිභා: සපතප්‍රදීපා: සපතආසුපිකො: කරසෙන
දධිතකෙනන සථිං කම්බලිං දද්ධත් ශාතතද්‍රදකෙන
සනාපයෙන්.

ශිවතිමාලා ශුගශුල සම්ප ඝෘතෙඤ්ථයෙන්.

මිං නමෝ භාරායණාය මුඤ්ථ මුඤ්ථ හන හන සවාහං

චතුරේ දිවසෙ බ්‍රාහ්මණං හොජයෙන් තත: සුයො හවති
බාලකා:

දවාදශෙ - දෙළොස් වෙනි, දිවසෙ - දවසෙහි, මාසෙ -
මාසයෙහි, චෛ වා - චෛයෙහි හෝ, යදි - යම් සේ, කාමුකා
නාම - කාමුකා නම්, මාතෘකා - මැය, ගෘහණාති - ගනී;
තයා - ඇ විසින්, ගෘහිතමාත්‍රෙණ - ගත් සැණෙන්, ප්‍රථමං -
පළමුවෙන්, ජවරා - උණ, හවති - වෙයි; විහසා - සිනායි,
වාදෙයති - දෙව්වෙයි; කරෙණ - අතින්, තජීයති - තර්ජනය
කරයි; ගෘහණාති - (විවිධ දේ)අල්ලයි; භ්‍රාමති - යැවෙ
තික්මෙයි; නි:ශවයිති - සුසුම් හෙළයි; මුහුම්මුරා - වරින් වා,
ආහාරං - ආහාර, න කරොති - නො ගනීයි; තසා - එයට,
බලිං - දෙළ, ප්‍රවක්ෂාමි - පවසමි; යෙන - එයින්, ශුභමි -
සුවසත්, සමපදාතෙ - සැලසේ.

කම්රොණ - කිරෙන්, පුතතලිකාං - කුඩා රුවක්, කාප්වාං - කර, ගන්ධතාමබ්බලං - සුවඳ හා බුලත්, අකලප්පමං - සුදුමල්, අකලසපතධවජා - සුදුකොඩි, සපතප්පදීපා - පහත් හතක්, සපතආපුපිකො - කැවිලි හත් වගක්, කරා තෙන - ආතුරයා ගේ අත ගස්වා, දධිකකෙන - මෝරුවෙන් යැදූ බත් සහිතව, සම් කම්බලිං - සියලු දෙළ, දද්ධත් - දෙන්නේ ය; ශාන්ති උදකෙන - සෙත් ජලයෙන්, සනාපයෙන් - නහවන්නේ ය.

ශිවතිථිලා - ශිව දෙවියන්ට පුද හළ මල්, ගුහගුල - ගුහල්, සම්ප - අබ, ඝාතො - ගිතෙලින්, ධූපයෙන් - දුම් දෙන්නේ ය.

මන්ත්‍රය: ශිං නමෝ නාරායණාය මුඤ්ච මුඤ්ච හන හන ස්වාහා ॥

වතුපේ - සතරවෙති, දිවසෙ - දවසෙහි, බ්‍රාහ්මණං - බමුණන්ට, භොජයෙන් - දන් දෙන්නේ ය; තතා - එයින්, බාලතා - දරුවා, සුසොවා - සුවපත්, හවති - වෙයි.

දෙළොස් වන දවසෙහි හෝ දෙළොස් වන මාසයෙහි හෝ දෙළොස් වන වසරෙහි කාමුකා නම් මැය ගණියි. එම අවස්ථාවේදී පළමු ව උණ ඇති වෙයි. සිනාසී දෙබවයි. අතින් කර්ජනය කරයි. විවිධ දේ අල්ලයි. යෑමට නික්මෙයි. සුසුම් හෙළයි. වරින්වර ආහාර නො ගනියි. එයට දෙළ පවසම්. එයින් සුව යැවෙයි.

කිරිවලින් කුඩා රුවක් හනා සුවඳ ද්‍රව්‍ය හා බුලත්, සුදුමල්, සුදුකොඩි, පහත් හතක්, කැවිලි හතක්, ආතුරයා ගේ අත ගස්වා මෝරුවලින් යැදූ බත් සහිතව සියලු දෙළ දී දෙන්නේ ය. සෙත් ජලයෙන් නහවන්නේ ය.

ශිව දෙවියන්ට පුදහළ මල්, ගුහල්, අබ, ගිතෙල් යන ද්‍රව්‍ය වලින් දුම් දෙන්නේ ය. මන්ත්‍ර ජප කොට සතර වන දවසේ බමුණන්ට දන් දෙන්නේ ය. එයින් දරුවාට සුවයක් වෙයි.

දෙරු රෝග හේතු

තනකිරි දූෂිතවන අන්දම

1. ධාත්‍යාසතු ගුරුහිතෝපෝස - විෂමෙදේෂලෝරපි
දෙෂා: දෙහෙ ප්‍රකූපානති - තත: සතතාං ප්‍රදෂාති

ගුරුහි: - බරවූ ද(දිරවීමට අපහසු), විෂමෙ: - විෂම, දෙෂලෝර: - දෙස් සහිත ආහාර (පිළිඹු වූ වැනි), හොපෝස: අපි සහාර ගැනීම, ධාත්‍යා: තු - කිරීමට හේ, දෙහෙ - ශරීරයෙහි, දෙෂා: - දෙස්, ප්‍රකූපානති - කිපෙන්නේ ය. තත: - එම නිසා, සතතාං - තන කිරි, ප්‍රදෂාති - දූෂිත වෙයි.

හොකලිති දිරවීමට අපහසු බර ආහාර ගැනීම හෝ විරුද්ධ ආහාර ගැනීම, විවිධ දේෂ සහිත ආහාර ගැනීම කිරීමෙන් හෝ ශරීරයෙහි දෙස් කිපීමට හේතු වන්නේ ය. එ මගින් තන කිරි දූෂිත වෙයි.

2. මිථ්‍යාහාරවිහාරිණතා - දෂටාවාතාදයා සක්‍රියා:
දෂයනති ප්‍රයතෙනන - ජායතෙන ව්‍යාධයා ශියො:

මිථ්‍යා ආහාර - වැරදි ලෙස ආහාර ගැනීම, විහාරිණතා - වැරදි ඇවැතුම් පැවැතුම් නිසා, සක්‍රියා: - සක්‍රිය හෝ, වාතාදයා - වාත ආදි දේෂ, දෂටා - දූෂිත වී, දෂයනති - තනකිරි දූෂණය වන්නේ ය. ප්‍රයතෙනන - එයින්, ශියො: - දැවැව, ව්‍යාධයා - රෝග, ජායතෙන - උපදී.

සෑම ගත් වියස ඇවත ආහාර ගැනීම(බඩගිනි ඇතිව), ශරීරයේ ස්නානය, කොණ්ඩය තෙත පිටින් කිරි දීම වැනි වැරදි ඇවැතුම් ඇති සක්‍රියා හේ වාත ආදි දේෂ දූෂිත වී තනකිරි දූෂණය වන්නේ ය. එම කිරි සානය කිරීමෙන් දැවැවට වැඩි වශයෙන් ඇති වේ.

දත් හටගැනීම සියලු රෝගයට මූලයි

3. දනෙතාදහවසාරොගාණං - සවේෂාමෙව කාරණාමි
විශෙෂාජචරවිධෙතද - කාශීජර්දි ශිරොරූජාමි
අභිෂාන්දශව ශොථශව - විසථිශව ප්‍රජායතෙ

දනෙතාදහවසාර - දත් හටගැනීම, සවේෂා රෝගාණං - සියලු රෝගයන්ට ම, කාරණාමි - හේතුවයි. විශෙෂාත් - විශේෂයෙන්, ජර - උණ, විධෙතද - මලබිඳීම(බඩයාම), කාශී - කාශබව, ජර්දි - වමනය, ශිරොරූජාමි - හිසරුදුව, අභිෂාන්දූූ ව - අභිෂාන්ද නම් ඇස් ලෙඩ ද, ශොථූ ව - ඉදිමීම ද, විසථිූ ව - විසර්ජය ද, ප්‍රජායතෙ - හටගනී.

දත් හටගැනීම සියලු රෝගයන්ට හේතු වෙයි. විශේෂයෙන් උණ, බඩ බුරුලෙන් යාම, කෙට්ටුවීම, වමනය, හිස රුදුව, අභිෂාන්ද නම් ඇස් ලෙඩ, ඉදිමීම ද විසර්ජය ද හටගනී.

වාතයෙන් දූෂිත වූ කිරෙන් හටගන්නා රෝග

4. වාතදූෂටං ශිශූූ සතනං - පිබන් වාතගදතුරූ
කෂාමසථරූ කෘශාඩගශව - බද්ධවිෂ්ණුමුත්තරූතූ

වාතදූෂටං - වයින් දූෂිත වූ, සතනං - කිරි, පිබන් ශිශූූ - බොහෝ ලදරුවා, වාතගදතුරූ - වාත රෝගයෙන් පෙළෙයි. කෂාමසථරූ - දුර්වල හඬ ඇති, කෘශාඩගශව - කෙට්ටු අත්පා ඇත්තෙක්, මුත්තරූතූ - කිපුණු වාතයෙන්, බද්ධවිෂ්ණුමුත්තරූ - බදුණු මලමුත්තරූ බද්ධය හා මුත්තරූ බද්ධය ඇත්තේ වෙයි).

වාතයෙන් දූෂිත වූ කිරි බොහෝ ලදරුවා වාත රෝගයෙන් පෙළෙයි. දුර්වල හඬ ඇති, දුර්වල කෙට්ටු අත් පා ඇති කිපුණු වාතයෙන් බදුණු මල බද්ධය හා මුත්තරූ බද්ධය ඇත්තේ වෙයි.

පිතෙත් දූෂිත වූ කිරෙන් හටගන්නා රෝග

5. සවිනෙතා හින්නමලො බාලා - කාමලාපිතතරොගචන්
තෘෂ්ණාලුරුෂ්ණසථාඩගා - පිතතදූෂටං පයා පිබන්

පිතත දූෂටං - පිතෙත් දූෂිත වූ, පයා පිබන් - කිරි බොන,
බාලා - ලදරුවා, සවිනෙතා - අධික දහඩිය, හින්නමලො -
බිඳුණු මල, කාමලා - කාමලා(සෙංගමාල), තෘෂ්ණාලු - පිපාස
අධික වීම, උෂ්ණසථාඩගා - මුළු ඇඟ උණුසුම් වීම, පිතත
රොගචන් - පිත් රෝග ඇත්තේ ද වෙයි.

පිතෙත් දූෂිත වූ කිරි බොන දරුවාට අධික දහඩිය දැමීම, මල
දියැරුව පහවීම, සෙංගමාලය, පිපාසය අධික වීම, ශරීරය
උණුසුම්වීම හා පිත් රෝග ඇති වෙයි.

සෙමෙන් දූෂිත වූ කිරෙන් හටගන්නා රෝග

6. කථදූෂටං පිබන් කෂීරං - ලාලාලුූ ශෙලෂමරොගචන්
නිද්ධාර්දිතො ජඩා ශුනා - ශුකලාක්ෂා ජදීනා ශිශුූ

කථදූෂටං - සෙමෙන් දූෂිත, පිබන් කෂීරං - කිරිබොන, ශිශුූ -
ලදරුවා, ලාලාලුූ - බහුලව සෙම වැහිරීම, ශෙලෂමරොගචන්
- සෙම් රෝග බහුල වූයේ, නිද්ධාර්දිතා - නින්දෙහි ඇළුණේ,
ජඩා - අලස, ශුනා - පිපිහලු, ශුකලාක්ෂා - සුදු ඇස්, ජදීනා
- වමනය(ආදි ලක්ෂණ ඇත්තේ) වෙයි.

සෙමෙන් දූෂිත වූ කිරි බොන දරුවාට සෙම බහුල වීම, අධිකව
නින්ද යාම, ශරීරයේ පිපිහලු බව, ඇස් සුදුසාවීම, වමනය
ඇති වේ.

මව්කිරි නො වැළකවිය යුතු බව

7. සමීං නිවාය්තෙ බාලෙ - සතභංගං තෙව නිවාය්තෙ
මාත්‍රයා ලංසයෙත් ධාත්‍රිං - ගිගොරෙතද්ධිලංසනම්,

බාලෙ - ළමයා කෙරෙහි, සමීං නිවාය්තෙ - සියල්ල වැළකවුව ද,
සතභංගං - කිරි, තෙව නිවාය්තෙ - නො වැළකවිය යුතුම ය.
මාත්‍රයා - පමණ හා අබාධිතබව බලා, ධාත්‍රිං - කිරීමට,
ලංසයෙත් - ලංසනය කරන්නේ ය. ගිගොරෙ - ළමයා කෙරෙහි,
ලංසනම් - ලංසනය, එතත් හි - එයමයි.

දරුවා කෙරෙහි සියලු දේ (ආහාරපාන) වැළක වුව ද මව්කිරි
නො වැළකවිය යුතු ය. පමණ බලා කිරීමට ලංසනය(සැකැල්ලු
ආහාරයෙන් යැපීම) කරන්නේ ය. ළමයා කෙරෙහි ලංසනය
එයමයි.

වයස අනුව ඖෂධ මාත්‍රාව

බාලයාට ඖෂධ මාත්‍රාව

8. විධිමත් ඵලමාත්‍රනතු - ජාතමාත්‍රයා හෙෂජම්
අනෙතෙතෙව ප්‍රමාණෙන - මාසි මාසි ප්‍රවඨියෙන්

ජාතමාත්‍රයා - උපන් හැටියේ ලදරුවෙකුට, විධිමත් ඵල - වලිහසාල් ඇටයක, මාත්‍රනතු - ප්‍රමාණය, හෙෂජම් - බෙහෙත් (දෙන්තේ ය), අනෙතෙතෙව ප්‍රමාණෙන - මේ ප්‍රමාණයම, මාසි මාසි - මාසයක් මාසයක් පාසා, ප්‍රවඨියෙන් - වර්ධනය කරන්නේ ය.

ඔසු යොදනවිට උපන් හැටියේ දරුවෙකුට වලිහසාල් ඇටයක ප්‍රමාණයකට බෙහෙත් දෙන්නේ ය. මේ ප්‍රමාණය ම මාසයක් මාසයක් පාසා වර්ධනය කරන්නේ ය.

පළමු මස ඖෂධ මාත්‍රාව

9. ප්‍රථම මාසි බාලයා - දෙයා හෙෂජරකතිකා
අවලෙතතා තු කතීවතා - මධුකෂීරසිතාඝාතො,

ප්‍රථම මාසි - පළමු මාසයෙහි, බාලයා - ලදරුවාට, හෙෂජ - බෙහෙත්, රකතිකා - රත්තිකාවක්, දෙයා - දිය යුතුය; මධුකෂීර - මිදැණි, සිතා - සිනි, ඝාතො - ගිතෙල් සමඟ, අවලෙතතා තු - අවලේතය ද, කතීවතා - කළයුතුය.

පළමු මාසයෙහි දරුවාට බෙහෙත් රත්තිකාවක් (125 මි.ග්.) දිය යුතු ය. මිදැණි සිනි හෝ ගිතෙල් අවලේත සඳහා යොදා ගත යුතු ය.

පළමු වස සිට සොළොස් වසට ඖෂධ මාත්‍රාව

10. එකෙකාං වධීයෙන් තාවත් - යාවත් සංවත්සරො හවෙන්
තද්ධම්මං මාසවාදධි සතාත් - යාවත් භොධිශවත්සරා

යාවත් - යම් සේ, සංවත්සරො - අවුරුද්ද, හවෙන් - වෙයි ද,
තාවත් - ඒතාත්, එක එකං - එක එක ප්‍රමාණය, වධීයෙන් -
වර්ධනය කරන්නේ ය. තත් - එයට, උධම්මං - පසු, මාස - උද
ඇටයක ප්‍රමාණයට, වාදධි - වැඩි, සතාත් - වන්නේ ය. යාවත්
- යම් සේ, භොධිශවත්සරා - අවුරුදු දහසය දක්වා යි.

දරුවාට අවුරුද්ද දක්වා ඔලිඳ ඇටයක ප්‍රමාණය ද ඉන්පසු උද
ඇටයක ප්‍රමාණයට වැඩි කළ යුතු ය. අවුරුදු දහසය දක්වා
ක්‍රමයෙන් වර්ධනය කළ යුතු ය.

සොළොස් වසට පසු ඖෂධ මාත්‍රාව

11. තතා ස්පිරා හවෙන් තාවත් - යාවත් වඛ්ඤ්ඤි සපතති
තතොබාලකවත්මාත්‍රා - හ්‍රාසනීයා ශතො ශතො

තතා - ඉන්පසු, යාවත් - යම් සේ, සපතති වඛ්ඤ්ඤි - අවුරුදු
හැත්තෑවක් දක්වා, ස්පිරා - ස්පිර, හවෙන් - වන්නේ ය. තතා
- ඉන්පසු, බාලකවත් - ළමයකුට මෙන්, ශතො ශතො -
විනෙන් වික, මාත්‍රා - මාත්‍රාව, හ්‍රාසනීයා - අඩු කළ යුතුය.
අවුරුදු දහසයේ සිට හත්තෑව දක්වා මාත්‍රාව ස්පිර වන්නේ ය.
ඉන්පසු හැව්ත දරුවෙකුට මෙන් අඩු කළ යුතු ය.

වූණි, කල්ක, අවලේහ සහ කෂාය සඳහා මාත්‍රාව

12. වූණිකලකාවලෝහනාමයං මාත්‍රා ප්‍රකීර්තිතා
කෂායසා පුනූූ ජයෙව විඤාතව්‍යා චතුර්ථිණා

වූණි - සුණු, කල්ක - කල්ක, අවලෝහනාමි - අවලේහ,
අයං මාත්‍රා - මේ මාත්‍රාව(ඉහත), ප්‍රකීර්තිතා - කියන ලදී.
පුනූූ - නැවත, කෂායසා - කසාය, චතුර්ථිණා - සිව්ගුණයක්
මැයි, විඤාතව්‍යා - දතයුතුය.

වූණි(කුඩු), කල්ක, අවලේහ සඳහා මාත්‍රාව ඉහත සඳහන් ය.
නැවත කෂාය සඳහා මාත්‍රාව වශයෙන් ඉහත මාත්‍රාව මෙන්
සිව් ගුණයක් බව දත යුතු ය.

—

ଅନୁସନ୍ଧାନ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ
ପ୍ରତିଷ୍ଠାପନା

බාලරෝග ලක්ෂණ සහ ප්‍රතිකාර

කුකුනක රෝග ලක්ෂණ

13. කුකුනක: ක්ෂීරදෙශාවර්ගිකාමෙව වතම්ති

ජායතෙ තෙන නෙත්‍රං ච - කණ්ඩුරං ච සුවෙනමුත්‍රා

ක්ෂීරදෙශා - දූෂිත කිරි බීමෙන්, ශිශුනාං - ළදරුවන්ගේ, වතම්ති ඵච - ඇස් පිහාටුවල ම, කුකුනකා - කුකුනක තම් ඇස් රෝගය, ජායතෙ - හටගනී, තෙන - එයින්, නෙත්‍රං - ඇස්, කණ්ඩුරං - කැසීම, සුවෙන් - කළළ වැගිරීම ද, මුත්‍රා - වරින් වර ඇතිවේ.

දූෂිත කිරි බීමෙන් ළදරුවන්ගේ ඇස් පිහාටුවල ම කුකුනක තම් ඇස් රෝගය හටගනී. එයින් ඇස් කැසීම, කළළ වැගිරීම ද වරින් වර ඇති වේ.

14. ශිශූ: කුශංඛලලාචාක්ෂිකුටනායා විෂඝ්ණාමි

ශතෙතානාස්ප්‍රසාද්‍යෙට්‍රං න නෙත්‍රොත්ථිලනක්ෂමා

ශිශූ - ළමයා, ලලාච - නළල, අක්ෂිකුට - ඇති බැම, නායා - තැනැය, විෂඝ්ණාමි කුශංඛාත් - අතුල්ලයි. අස්ප්‍රසා - හිරු රැස්, ප්‍රෙ - දැකීමට, න ශතෙතා - නො හැකිය. නෙත්‍රා - නෙත්, ලක්ෂ්මිලන - විවර කිරීමට, න ක්ෂමා - අසමත් ය.

ළමයා නළල, ඇතිබැම, නායා ප්‍රදේශය අතුල්ලයි. හිරු රැස් දැකීමට නො හැකිය. නෙත් විවර කිරීමට නො හැකිය.

කුකුණකයට පිළියම්

15. එළඹිකාං ගෙයායු පුනණිවෙව
ස ශාසනවෙරං වෘතතිදවයකදව
ආලෙපනං ගෙවෘමනං සුබොහණම්
කුකුණකෙ කායනිමුද්ගරන්ති.

එළඹිකාං - අරළු බුළු හෙල්ලි, ගෙයායු - ගෙයන්, පුනණිව - සාරණමුල්, ස ශාසනවෙරං - ආචාරා සහිතව, වෘතති දවයං ව - එළඹු කුකුණු ලෙස ගත, එතා - යනාදීවා ම, සුබොහණම් - මඳක් රත්කොට, ආලෙපනං - ආලේප, කායනිං - කරන්ත. ගෙවෘමනං - සෙම නසන්නේ ය. කුකුණකෙ - කුකුණක රෝගය, උද්ගරන්ති - සුවකරයි.

අරළු, බුළු, හෙල්ලි, ලොන්සුඹුළු, සාරණමුල්, විසලිඳුතුරු, එළඹු, කුකුණු ලෙස ගත මේවා මඳක් රත්කොට ආලේප කරන්ත. සෙම නසා කුකුණක රෝගය සුව වෙයි.

* * * *

මාන්දම්(පාරිගර්හික) රෝගය

16. මාතූ: කුමාරෝ ගර්හිණිතා: සතනං ප්‍රාය: පිබනනපි
කාසා'ගතිසාදවමථ තත්‍රා'කාශි'රුචිත්‍රමේ:

ගර්හිණිතා: මාතූ: - ගැබ්ණිමවක ගේ, සතනං - කිරි, ප්‍රාය: - බොහෝ සෙයින්, පිබනනපි - බොන, කුමාර: - දරුවාට,
කාසා - කැස්ස, අග්තිසාද - බඩගිනි මඳබව, වමථ - වමනය,
තත්‍රා - තෙමැරිය, කාශි - කෙට්ටුබව, අරුචි - අරුචිය,
ත්‍රමේ: - කැරැකැවිල්ල,

17. යුජ්‍යතෙකොෂටවෘධ්‍යා ච තමානුපාරිගර්හිකම්
රොගං පරිභවාඛ්‍යං ච දද්‍යත් තත්‍රාගතිදීපනම්

කොෂටවෘධ්‍යා - බඩ මහත්වීම, යුජ්‍යතෙ - ඇතිවේ. තං -
එයට, පාරිගර්හිකම් - පාරිගර්හික නම්, ආනු - කියති.
පරිභවාඛ්‍යං ච - නිත්‍යකටයුතු, රොගං - රෝගයකි. තත්‍ර -
එහි දී, අග්තිදීපනං - අග්තිදීපන විකිත්තාව, දද්‍යත් - දිය
යුතුය.

ගැබ්ණි මවක ගේ කිරි බොන දරුවාට කැස්ස, බඩගිනි මඳබව,
වමනය, තෙමැරිය, කෙට්ටුබව, ආහාර අරුචිය, කැරැකැවිල්ල,
බඩ මහත්වීම යන ලක්ෂණ ඇති වේ. එම රෝගයට පාරිගර්හික
නම් කියති. නින්ද කටයුතු රෝගයකි. එහි දී අග්තිදීපන
විකිත්තාව කළ යුතු ය.

. . . . .

තාලකණ්ටක රෝගය

18. තාලමාංසෙ කථා දාදා - කුරුතෙ තාලකණ්ටකම්
තෙන තාලප්‍රදෙශයා - නිමනතා මුධිනි ජායතෙ

තාලමාංසෙ - තල්ලෙහි මස්වල, කුරුතෙ - කිපුණු, කථා -
සෙම, තාලකණ්ටකම් - තාලකණ්ටක නම් රෝගය, කුරුතෙ
- ඇති කරයි, තෙන - එයින්, තාල ප්‍රදෙශයා - තල්ල
පෙදෙසෙහි, මුධිනි - මුදුනෙහි, නිමනතා - වලංගුකීමක්, ජායතෙ
- කටගනී.

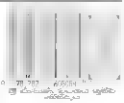
තල්ලෙහි ඇති මස්වල කිපුණු සෙමෙන් තාලකණ්ටකය නම්
රෝගය ඇතිවේ. එයින් තාල ප්‍රදේශයෙහි මුදුන වලංගුකීමක්
කටගනී.

19. තාලපාකෙ සතනදේවෂා - කෘච්ඡ්‍රාපානං ශකෘද්‍යවම්
කෘධාකෂිකණ්ඩයා රූජා - ශ්‍රීවාදධීරතා වම්ඃ

තාලපාකෙ - තල්ල පැසුණු විට, සතන දේවෂා - කිරි නො බීම,
කෘච්ඡ්‍රාපානං - අපහසුවෙන් බීම, ශකෘත් - මල, ද්‍රවම් -
බුරුලෙන් පිටවීම, කෘටි - පිපාසය, අකෂි - ඇස්, කණ්ඩයා -
උගුරේ, රූජා - රුදව, ශ්‍රීවාදධීරතා - බෙල්ල කෙලින් තබාගත
නොහැකි වීම, වම්ඃ - වමනය යන ලක්ෂණ ඇතිවේ.

තල්ල පැසුණු විට කිරි නො බීම, අපහසුවෙන් බීම, මල
බුරුලෙන් පිටවීම, පිපාසය, ඇස් සහ උගුරේ වේදනාව, බෙල්ල
කෙලින් තබාගත නොහැකි වීම, වමනය යන ලක්ෂණ ඇතිවේ.

තාලකණ්ටකයට පිළියම්

20. හරිතඞ්ච්චා කුෂ්ඨං - කප්පකං මාසපිකසංයුතම්

පිච්චා කුමාරා යතනොත - මුළුතෙ තාලකණ්ටකාත්

හරිතඞ්ච්චා - අරළු, ච්චා - වදකන, කුෂ්ඨං - කොට්ටිං වූණිය,
මාසපිකසංයුතම් - මිළුණි සමග, කල්කං - අඹරා කල්ක
කට, සංයුතං - මිළු කිසිත්, පිච්චා - බොන්නේ, කුමාරා -
ලදරුවා, තාලකණ්ටකාත් - තාලු කණ්ටක රෝගයෙන්,
මුළුතෙ - මිදෙයි.

අරළු, වදකන, කොට්ටිං සමග මිළුණි සමග අඹරා කල්ක
කට මිළු කිසිත් වාතය නිරිමෙන් ලදරුවා තාලකණ්ටක
රෝගයෙන් මිදෙයි.

* * * *

මහාපද්ම රෝගය

21. විසථිසතු ශිශෝ ප්‍රාණනාශනෝ වසතිශිෂ්ප:

පද්මවණ්ණ මහාපද්මෝ රෝගෝ දෙමත්‍රයොදානව:

ශිශෝ - කුමරුවා හේ, වසතිශිෂ්ප: - වස්ති මුදුනේ උපන්,
විසථි: තු - විසර්පය වනාහි, දෙමත්‍රය: උදහව: - තුන් දෙසින්
හටහන්, පද්මවණ්ණ: - රතු තෙළුම් පාට යුත්, මහාපද්ම: -
මහාපද්ම නම්, රෝග: - රෝගය, ප්‍රාණ - ප්‍රාණය, නාශන: -
නාශයි.

දරුවා හේ වස්ති ප්‍රදේශයේ උපන් විසර්පය වනාහි තුන් දෙසින්
හටහන් රතු තෙළුම් පාට යුත් මහාපද්ම නම් රෝගය වේ. මෙය
සේ නසයි.

මහාපද්මයට ප්‍රතිකාර

22. මෘතසුතා'භූ වඩගඤ්ච - රෝපණං යොජ්‍යං ච තත් සමථි
මෘතසාමුසා භික්ෂණසා - ප්‍රතෝකං ච ද්විතාගිකම්

23. වෙනං විහිතකං වෛච - කාසිසං මෘතමෙච ච
නාගවලලිදලරසෙය්භිවයෙච ච පුන: පුන:

24. වලලි ප්‍රමාණං දහව්‍ය: - සචිරොගහර: පර:
ගජ්ඣි බාලකානං ච - සච්චිට්ඨිතාශන:

මෘතසුතා - රස හේම, අභූ - අභූක(තලාතු මිහිටනි) හේම,
වඩගඤ්ච - වංග හේම ද, රෝපණං - ඊදි හේම, තත් සමථි -
එක සම ප්‍රමාණය ද, මෘතසාමුසා - සාමු හේම, භික්ෂණසා
- භාන් හේම, ප්‍රතෝකං ච - වෙන් වෙන් වශයෙන් ද,
ද්විතාගිකං ච - දෙතුණයක් ද, යොජ්‍යං - යොදන්නේ ය

වෙනාම - වියලි ඉතුරු ගම්මිරිස් තිස්පිලි, විහිතකං ව - බුළු ද,
මානකාසියං - කාසිය හන්ම යන ඒවා ද, නාගවලලිදලරසෙය්
- බුලත් කොල ඉස්මෙන්, පුනා පුනා - නැවත නැවත,
භාවයෙව්ව - භාවනා යුක්තව අඹරන්නේ ය.

සඵරොගා - සියලුරෝග, හරා - නැසීමට, පරා - උතුම් ය.
වල්ලි ප්‍රමාණං - ඔළිඳ ඇට ප්‍රමාණයට, දහව්‍යා - දිය යුතුය.
ගඬ්ඪි බාලකානාං ව - ගැඬ්ඪියන්ගේ හා ලුදුවන්ගේ,
යඵ්ඨවර්චනාගතා - සියලු උණ නසන්නේ ය.

රස හන්ම, පත්‍රක හන්ම, වංග හන්ම, රිදී හන්ම මෙම ප්‍රමාණයට
සමානව තාමු හන්ම හා වානේ හන්ම වෙන වෙන ම දෙතුණ
යක් ද යොදන්නේ ය.

වියලි ඉතුරු, ගම්මිරිස්, තිස්පිලි, බුළු ද කාසිය හන්ම යන
ඒවා ද ගෙන බුලත් කොල ඉස්මෙන් නැවත නැවත භාවනා
යුක්තව අඹරන්නේ ය.

සියලු රෝග සඳහා උතුම් වන මෙය ඔළිඳ ඇට $\frac{1}{2}$ සිට 3 දක්වා
දිය හැකිය. ගැඬ්ඪි මව්වරුන්ගේ හා දරුවන්ගේ සියලු උණ
නසන්නේ ය.

ෆ්ට් ම අක්ෂරමධ්‍යල ඝෘතය

25. ව්‍යා කුෂටං තවා බ්‍රාහ්මී - සිද්ධාච්ඡිකමොපි ව
කාජිචා යෙසෙධ්වං ජෙව්ව - පිපපලි ඝෘතමක්ෂමං
26. සිද්ධං ඝෘතමිදං මෙධං - පිබෙත් ප්‍රාතර්දිනෙදිනෙ
දොයායාති පමිප්‍රමෙධා - කුමාපො බද්ධිමාත්තවෙත්
27. ත පිශාචා න රක්කායි - ත අතා න ව මාතරා
ඉතථකති කුමාරාණාං - පිබතාමක්ෂමමධ්‍යලමී

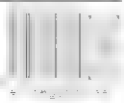
වචන - වදන, කෘතම - කොටම, තථා - එසේම, භූතමි -
 ලුණුවල, සිද්ධාපති - සබ, අප අපි ව - තව ද, සාරිවා -
 ඉරමුසු, සෙසෙය්වං ව - සවිද ලුණු ද, පිප්පලි - තිස්පිලි, ඝෘත
 - ගිතෙල්, අමං එව - යන ඔසු අට ම,

සිද්ධං - සැදුවා වූ, ඉදං ඝෘතමි - මේ ඝෘතය, ප්‍රාතා දිනෙ දිනෙ
 - උදෑසන දිනපතා, මෙධං - මතකය, දාඩාසමාති - දූඩි
 සිහිය, මෙධා - නැවත සිහිකිරීමේ හැකියාව ඇති, කුමාරා -
 කුමරුවා, සමිප්‍ර - වහා, බුද්ධිමාන් - බුද්ධිමතකු, හවෙත් -
 වන්නේය.

අමටමඩගලමි - අමටමංගල ඝෘතය, පිබිතාං - බොන,
 කුමාරාණාං - කුමරුවාගේ, පිශාවා - පිසාව දෙස්, රාක්‍ෂාසි -
 රාක්‍ෂ දෙස්, භූතා - භූත දෙස්, මාතරා ව - මෑය දෙස් ද (බාලගිරි
 දෙස් ද), න ප්‍රතචන්ති - නො හටගන්නේය.

වදන, කොටම, ලුණුවල(ගොටුකොළ ද යෙහෙකි), සබ,
 ඉරමුසු, සවිද ලුණු, තිස්පිලි, ගිතෙල් යන ඔසු අට ම ගෙන
 සැදුවා වූ මේ ඝෘතය දිනපතා උදෑසන ගැනීමෙන් දූඩි සිහිය,
 නැවත සිහිකිරීමේ හැකියාව ඇති කුමරුවා වහා බුද්ධිමතකු
 වන්නේය.

අමටමංගල ඝෘතය බොන කුමරුවාට පිසාව දෙස්, රාක්‍ෂ දෙස්,
 භූත දෙස්, මෑය දෙස් (බාලගිරි දෙස්) නො හටගන්නේය.

28. යෂ්විමඬු ආගාක්ඝීරි - ලාජාඤ්ජන සිතා කෘතා
ලෝභා ප්‍රදාතො බාලානාමශෛෂ්වර නාශනා

යෂ්විමඬු - වැල්මී, ආගාක්ඝීරි - උණකපුරු, ලාජා - විලඳවැන්න,
අඤ්ජන - රසාංජන, සිතා - සිති යන මෙයින්, කෘතා - කරන
ලද, ලෝභා - ලෝභය, ප්‍රදාතො - දෙන්නේ, බාලානා - ළමුන්ගේ,
ජවරං - උණ, අශෛෂ - ඉතිරි නොකොට, නාශනා - නසයි.

වැල්මී, උණකපුරු, විලඳවැන්න, රසාංජන, සිති යන මෙයින්
කරන ලද ලෝභය ළමුන්ගේ උණ ඉතිරි නො කොට සුව කරයි.

කිරිමවුන්ගේ සහ ලඳරුවන්ගේ වා උණට

29. සචාථා සථිරා ගොක්ඝර විශව බාල
ක්ෂුද්‍රාදයා ජිනනරුහා කිරාතො
වාතජවරං වා ශමයෙන් ප්‍රපීතො
බාලෙන් ධාත්‍ර්‍යා ච කෘශානුකාරී

සථිරා - අස්වැන්න මුල්, ගොක්ඝර - ගොකටු මුල්, විශව -
වියලි ඉතුරු, බාල - ඉරිවේරිය, ක්ෂුද්‍රාදයා - කටුවැල්බටු,
ජිනනරුහා - රසකිඳ, කිරාතො - බිං කොහොඹ යන මෙයින්,
සචාථා - කළ කසාය, ප්‍රපීතා - බොන්නේ, කෘශානුකාරී -
දුර්වල වූ, වාතජවරං - වා උණ සහිත, බාලෙන් වා -
ලඳරුවන්ට හෝ, ධාත්‍ර්‍යා ච - කිරිමව්වරුන්ට ද යෝග්‍යයි.

අස්වැන්න මුල්, ගොකටු මුල්, වියලි ඉතුරු, ඉරිවේරිය,
කටුවැල්බටු, රසකිඳ, බිං කොහොඹ යන මේවායින් කළ කසාය
පානය කිරීම දුර්වල, වා උණ සහිත ලඳරුවන්ට හා කිරිමව්-
වරුන්ට ද යෝග්‍යයි.

ලදරුවන්ගේ වා උණට

30. පඤ්චමූලිකෘතා ස්වාභාවය - පිතො වාතස්වරාසතා
තද්වත් ජිහ්වාරුකාද්‍රාසතා - ගෝපකතතාබලාභවා

පඤ්චමූලි - මහපස්මුල, කෘතා - කළ, ස්වාභාවය - කෘතය, පිතා -
බොහෝ ලද්දේ, වාතස්වරා - වා උණ, පතා - දුරලයි. තද්වත් - ඒ
අයුරින්ම, ජිහ්වාරුත - රසකිඳ, ද්‍රාසතා - මුද්දරස්පලම්,
ගෝපකතතා - ඉරමුසු, බලා - බැබිල, භවා - (එසේම) වන්නේය.

මහපස්මුලින් කළ කෘතය පානය කිරීමෙන් වා උණ දැලයි.
එසේම රසකිඳ, මුද්දරස්පලම්, ඉරමුසු, බැබිල කෘතයද
යෝග්‍යයි.

ලදරුවන්ගේ පිත් උණට

31. සාරිවොපල කාශමයා - ජිහ්වාරුකාද්‍රාසතා පඨවෝ
ස්වාභාවය පිතො නිහනතතාශු - ශිශුනාං පෙතතිකං ජරමී

සාරිවා - ඉරමුසු, උත්පල - මානෙල් අල, කාශමයා -
ඇත්දෙමට, ජිහ්වා - රසකිඳ, පදමක - තෙළුම්මල් රේභා,
පඨවෝ - පත්පාඩගම්වලින් කළ, ස්වාභාවය - කෘතය, පිතා -
බොහෝ ලද්දේ, ශිශුනාං - ලදරුවන්ගේ, පෙතතිකං ජරමී -
පිත් උණ, ආශු - වහා, නිහනති - නසයි.

ඉරමුසු, මානෙල් අල, ඇත්දෙමට, රසකිඳ, තෙළුම්මල් රේභා,
පත්පාඩගම්වලින් සෑදූ කෘතය පානය කිරීමෙන් ලදරුවන්ගේ
පිත් උණ වහා නසයි.

ලදරුවන්ගේ තුන් දෙසින් ආ උණට

32. මුසනාපථිටකොශිර - වාරිපදමක සාධකම්
ශීතංචාරි නිහනතෘශු - ක්‍රිඩා දහවම්පුරාන්

මුසනා - කලාඳරුඥල, පථිටක - පැපිලිය, උශිර - සැවැන්දරා
මුල්, වාරි - ඉරිවේරිය, පදමක - තෙළුම් රේඛාවලින්, සාධකම්
- සාදන ලද, ශීතංචාරි - සීත කණය, ක්‍රිඩා - තුන් දෙසින්
නටනත්, දහ - දැවිල්ල, වම් - වමනය, පුරාං - උණ, තෘශු -
වහා, නිහනති - නසයි.

කලාඳරුඥල, පත්පාඨගම්, සැවැන්දරා, ඉරිවේරිය, තෙළුම්
රේඛාවලින් සාදන ලද සීත කණය තුන් දෙසින් නටනත් දැවිල්ල,
වමනය සහ උණ වහා නසයි.

ලදරුවන්ගේ සහනක උණට

33. නිමබපත්‍රාමාතානනා - පටෝලෙත්‍රයවෝ කෘතෘ
කවාථෝ හනනතෘශු සහතං - ප්‍රහවෝ වාසකං යථා

නිමබපත්‍ර - කොහොඹ පත්, අමාතා - රසකිඳ, අනන්තා -
වැල්කහඹිලියා, පටෝල - දුම්මැල්ල, ඉත්‍රයවෝ - කෙළිඳනාල්
යන මේයින්, කෘතෘ කවාථා - කළ කයාය, ප්‍රහවෝ සහතං -
නටනත් සහනක උණ, තෘශු - වහා, හනති - නසයි.

කොහොඹ කොළ, රසකිඳ, වැල්කහඹිලියා, දුම්මැල්ල, කෙළිඳ
නාල් යන මේවායින්, කාමන ලද කයාය සහනක උණ වහා
නසයි.

ලදරුවන්ගේ පින් සෙම් උණට

34. අමෘතෙත්‍රයචාරිණි - පටොලං කටුරොතිණි
 නාගරං චන්දනං මුය්‍යා - පිප්පලිචුණී සංයුතම්
 අමෘතාණ්ටකමීනොතත් - පිතතශෛෂමජ්වරාපතම්
 තාලලාසාරොචකච්ඡර්දි - තෘෂ්ණාදහනිචාරණූ

අමෘත - රසකිද, ඉත්‍රයච - කෙළිඳහල්, අරිණි - කොහොඹ
 පොතු, පටොලං - දුම්මල්ල, කටුරොතිණි - කටුකරෝසන,
 නාගරං - වියලි ඉතුරු, චන්දනං - සුදුහඳුන්, මුය්‍යා - කලාඳුරු
 අල(කෂාය), පිප්පලිචුණී - නිප්පිලි සුණු, සංයුතම් - යමඟ
 යුක්ත වූයේ, අමෘතාණ්ටකං ඉති - අමෘතාණ්ටක නම්, එතත් -
 මෙය, පිතතශෛෂමජ්වරාපතම් - පින් සෙම් උණ දුරලයි.
 තාලලාස - තැලි නැඟීම, ආරොචක - අරුවිය, ච්ඡර්දි - වමනය,
 තෘෂ්ණා - පිපාසය, දහ - දැවිල්ල, නිචාරණූ - නිචාරණය
 කරන්නේ ය.

රසකිද, කෙළිඳහල්, කොහොඹපොතු, දුම්මල්ල, කටුකරෝසන,
 වියලි ඉතුරු, සුදුහඳුන්, කලාඳුරු අල කෂාය, නිප්පිලි සුණු
 යමඟ එකතු කළ කල්හි අමෘතාණ්ටක නම්. මෙය පින් සෙම්
 උණ දුරලයි. තැලි නැඟීම, අරුවිය, වමනය, පිපාසය, දැවිල්ල
 සුව කරයි.

ඊට ම ශීත කෂායත්

35. ධාන්‍යක චන්දන පදමක මුය්‍යා
 ශක්‍රයචාමලකෝ සපටොලෝ
 ශීතකෂායමීදං බල දද්‍යත්
 බාලකපිතතකළජ්වරහතා

ධාන්‍යක - කොත්තමල්ලි, චන්දන - සුදුහඳුන්, පදමක - තෙළුම්
 රේණු, මුය්‍යා - කලාඳුරු අල, ශක්‍රයච - කෙළිඳහල්,
 බාලකපිතතකළජ්වරහතා

අම්ලාසොකො - තෙල්ලි, සපරොලො - දම්මල්ල සහිත
 ද්‍රව්‍යවලින්, ඉදං හිතකායං - මේ සිත කායය, ඛලු - වනාන්තර,
 බාලක - ළදරුවා හේ, පිත්තකථජරතනනා - පිත්තෙම උණ
 නැසීමට දෙකත් - දෙන්නේ ය.

කොත්තමල්ලි, සුදුහඳුන්, තෙළුම් රේණු, කලාඳුරු අල,
 කෙළිඳහාල්, තෙල්ලි, දම්මල්ල යන ද්‍රව්‍යවලින් කැඳ සිත කායය
 ළදරුවන් හේ පිත්තෙම උණ නැසීමට දෙන්නේ ය.

රත්පිත් ආදිය සහිත සියලු දෙයට

36. සාරවෙධා සාතිවිෂා සමුසතා

තිකතා කායායො ජරමාශුභතසත්

සාමං සශූලං සචම් සද්‍යහං

සකාමලං හනති සරකතපිතතම්

ආරවෙධා - ඇසල පොතු, අතිවිෂා - අතිවිධයම්, මුසතා -
 කලාඳුරු අල, තිකතා - කටුකරෝසන සහිත, කායා - කසාය
 ජරං - උණ, ආශු - වනා, හනතාත් - නසන්නේ ය. ආමං -
 පාමය, ශූලං - ඉදිකටුවෙන් අනින්නාක් මෙන් වේදනා, චම් -
 වමනය, ද්‍යහං - දැවිල්ල, කාමලං - සංගමාලය, සරකත
 පිතතම් - රත්පිත් සහිත වූයේ, හනති - නසයි.

ඇසල පොතු, අතිවිධයම්, කලාඳුරු අල, කටුකරෝසන කසාය
 උණ වනා නසයි. ආමය, ඉදිකටුවෙන් අනින්නාක් බඳු වේදනාව
 වමනය, දැවිල්ල, සංගමාලය, රත්පිත් ආදිය සහිත සියලු
 දේ නසයි.

ලදරුවන් ගේ සිත උණට

37. වාසා ව්‍යාධි කණාලෙහි ශීතජවරවිනාශනා
තදාත් ක්ෂුද්‍රාමානානතතා තිකතාභූතිමබසාධිතා

වාසා - ආධිතෝධා මුල්, ව්‍යාධි - සුවඳ කොට්ටං, කණා -
තිප්පිලි, ලෙහි - ලේහය, ශීතජවර - සිත උණ, විනාශනා -
නසයි. ක්ෂුද්‍රා - කටුවැල්බට, අමානා රසකිඳ, අනතතා - වැල්
කහඹිලිය, තිකතා - කටුකරෝසන, භූතිමබසාධිතා - බිං
කොහොඹවලින් සෑදූ ලේහය ද, තදාත් - එසේ මැයි.

ආධිතෝධා මුල්, සුවඳ කොට්ටං, තිප්පිලි යන ද්‍රව්‍ය ලේහය
සිත උණ නසයි. ඒ අයුරෙන්ම කටුවැල්බට, රසකිඳ, වැල්
කහඹිලිය, කටුකරෝසන, බිං කොහොඹවලින් සෑදූ ලේහය ද
හොඳ ය.

ලදරුවන් ගේ ඵකාහික උණට

38. කටුකිවිහිතා ස්වාථා කණාමූණීසමන්තිතා
ඵකාහිකජවරං හනති කාසශ්වාසාදිදූෂිතම්

කටුකිවිහිතා - කටුකරෝසනයෙන් කළ, ස්වාථා - කසාය,
කණා මූණී සමන්තිතා - තිප්පිලි සුණු සුකිත වූයේ, කාස -
කැස්ස, ශ්වාසාදි - ඇදුම පාදියෙන්, දූෂිතම් - දූෂණය වූ,
ඵකාහිකා ජවරං - ඵකාහික උණ, හනති - නසයි.

කටුකරෝසන කසාය, තිප්පිලි සුණු සමග යෙදීමෙන් කැස්ස,
ඇදුම පාදියෙන් දූෂිත ඵකාහික උණ නසයි.

෮෦ ම

39. ප්‍රාක්ෂාපරොලභ්‍රිථලා - පිචුමන්දවෘෂෂො කෘතෘ
කථාප ඵකාතිකං හනති - පරාජාමිව දුපීනෘ

ප්‍රාක්ෂා - මුද්දරප්පලම්, පරොල - දුම්මැල්ල, භ්‍රිථලා - අරළු
බුළු නෙල්ලි, පිචුමන්ද - කොහොඹ පොතු, වෘෂෂො - ආච්ඡාදන
වලින්, කෘතෘ - කරන ලද, කථාප - කථාය, ඵකාතිකං -
ඵකාතික උණ, හනති - නසන්නේ ය. දුපීනෘ - දුදුනා, පරාජාමි
ඉව - අන්තර්ගතයෙන් යන පහත නසන්නාක් මෙනි.

මුද්දරප්පලම්, දුම්මැල්ල, අරළු බුළු නෙල්ලි, කොහොඹ පොතු,
ආච්ඡාදන වලින් කරන ලද, කථාය, ඵකාතික උණ නසයි.
දුදුනන් අනුන් ගේ යහපත නසන්නාක් මෙනි.

ලිඳරුවන් ගේ වා සෙම් උණට වාතුභීදකය

40. කිරාතතිකතකං මුසනා - ගුඩුචී විශවෂෙෂමි
වාතුභීදකමිතතානුූ - වාතශ්ලෙෂමජවරාපහමි

කිරාතතිකතකං - කිරාත, මුසනා - කලාදුරු අල, ගුඩුචී -
රසකිඳ, විශවෂෙෂමි - වියලි ඉඟුරු, වාතුභීදකං ඉති ආනුූ -
වාතුර්හදුක යැ යි ව්‍යවහාර කරයි. වාතශ්ලෙෂම - වා
සෙම්, ජවරාපහමි - උණ දුරුකරයි.

කිරාත, කලාදුරු අල, රසකිඳ, වියලි ඉඟුරු යන මේවා
වාතුර්හදුක නමින් ව්‍යවහාර කරයි. වා සෙම්, උණ දුරුකරයි.

ලදරුවන්ගේ සෙම් උණට

41. මුදාතණඩුලසංසිද්ධං - කෙටලෙච්චා මකුෂ්ටකොෂො
පරාමත්‍ර ඉදං දද්ධාද්දාඛං වාතකප්පරම්

මුද්ග - මුං ඇට, තණඩුල - සතල්, සංසිද්ධං - (යන දෙකෙන්) සිදුකරන ලද හෝ, කෙටලෙච්චා - තනිකර හෝ, මකුෂ්ටකොෂො - මකුෂ්ටකවලින් හෝ තම්බා ගත් යුෂ, ඉදං - මේවා, අත්‍ර - මෙහි, පරාං - පරායක් ලෙස, දාඛං කප්පරම් - දුක්දෙන සෙම් උණෙහි, දද්ධාත් - දෙන්නේ ය.

මුං ඇට, සතල් යන දෙකෙන් සිදුකරන ලද තනිකර හෝ මකුෂ්ටක තම්බා ගත් යුෂ මෙහි පරායක් ලෙස දුක්දෙන සෙම් උණෙහි දෙන්නේ ය. (මකුෂ්ටක බෝංචි ඇට වෙසෙසකි.
PHASEZILUS ACONITTFOLIUS - Tapery Beans/Kidney Beans)

ලදරුවන්ගේ සන්නිපාත උණට

42. දශමුලීයුතා කවාචා - පිපපලීචුණිං සංයුතා
සංමොහතත්‍රා සමයෙ - සන්නිපාතචරං හරෙත්

දශමුලී යුතා - දසමුල් යුත්, කවාචා - කෂාය, පිපපලී චුණිං සංයුතා - හිප්පිලි සුණු සමග චූයේ, සංමොහතත්‍රා සමයෙ - මුලාව තෙමැරිය පවතින විට, සන්නිපාතචරං - සන්නිපාත උණ, හරෙත් - තසන්නේ ය.

දසමුල් කෂාය, හිප්පිලි කුඩු දමා බීමෙන් මුලාව තෙමැරිය සහිත සන්නිපාත උණ තසන්නේ ය.

ළදරුවන්ගේ පිතව පිපාසයට දනයට සහ උණට

43. මුසතකං වන්දනං වාසා - ශ්‍රීවෙරං යඤ්චිකාමාණා
එකං ස්වාථා භූ පිතතඝ්ණා - තෘණාදනජ්ජරාපතා

මුසතකං - කලාඳරු අල, වන්දනං - සුදුහඳුන්, වාසා -
ආචතෝධා මුල්, ශ්‍රීවෙරං - ඉව්වේරිය, යඤ්චික - වැල්මි, අමාණා
- රසකිඳ, එකං - මෙයින් සෑදූ, ස්වාථා භූ - කසාය වනාහි,
පිතතඝ්ණා - පිත නසයි. තෘණා - පිපාසය, දන - දැවිල්ල,
ජරාපතා - උණ නැති කරයි.

කලාඳරු අල, සුදුහඳුන්, ආචතෝධා මුල්, ඉව්වේරිය, වැල්මි,
රසකිඳ යන මේවායින් සෑදූ කසාය පිත නසයි. පිපාසය,
දැවිල්ල, උණ, නසයි.

ළදරුවන්ගේ වමනය ඇදුම කැස්ස සහ පිත්උණට

44. වාසා පඨිටකොඡිර - නිමබ්බුනිමබ්බාධිතා
ස්වාථො හනති වමිශ්වාස - කාසපිතතජ්ජරා ශිශො

වාසා - ආචතෝධා, පඨිටක - පැපිලිය, උඡිර - සැවැන්දරා,
නිමබ් - කොහොඹ පොතු, භූනිමබ් - බිංකොහොඹ, සාධිතා -
සාදන ලද, ස්වාථො - කසාය, ශිශො - දරුවාගේ, වමි -
වමනය, ශ්වාස - ඇදුම, කාස - කැස්ස, පිතතජ්ජරා - පිත්
උණ, හනති - නසයි.

ආචතෝධා මුල්, පත්පාඨගම්, සැවැන්දරා, කොහොඹ පොතු,
බිංකොහොඹ සමග සාදන ලද කසාය දරුවාගේ වමනය, ඇදුම,
කැස්ස, පිත් උණ නසයි.

දෙරුවන්ගේ සියලු සෙම් උණට

45. අභයාමලකී කෘෂ්ණා - චිත්‍රකෝයං ගණේ මතා
දීපනා පාවනෝ හෙදී - සඵලොමමථවරාපතා

අභයා - අරළු, අමලකී - නෙල්ලි, කෘෂ්ණා - හිප්පිරි, චිත්‍රකා -
- ශුද්ධ රත්තිටුල්, අයං ගණා - මේ සමූහය, දීපනා - ගින්න
වඩා යැයි, මතා - දත යුතුය. පාවනා - පාහාර පැයීම සිදුකරයි
මල බිඳයි. සඵ ලොමමථවරාපතා - සියලු සෙම් උණ දුරුලයි.

අරළු, නෙල්ලි, හිප්පිරි, ශුද්ධ රත්තිටුල්, ගණය ගින්න වඩා
යැයි දත යුතුය. පාහාර පැයීම සිදුකරයි. මල බිඳයි. සියලු
සෙම් උණ දුරුලයි.

දෙරුවන්ගේ උණ ඇදුම කැස්ස සහ මන්දග්නියට

46. කට්ඨලං පුෂ්කරං ශාඛාති - පිප්පලී මධුනා සහ
එෂාං ලෙහො ජරං ශවාසං - කාසං මන්දනලං ජයෙන්

කට්ඨලං - කට්ඨල, පුෂ්කරං - සුවඳ කොට්ටං, ශාඛාති -
කර්කටකශාඛාති, පිප්පලී - හිප්පිරි, මධුනා සහ - මීපැණි සමඟ
ලෙහා - ලේභ කිරීමෙන්, ජරං - උණ, ශවාසං - ඇදුම,
කාසං ව - කැස්ස ද, මන්දනලං - මදග්නිය, ජයෙන් - දිනයි.

කට්ඨල, සුවඳ කොට්ටං, කර්කටකශාඛාති, හිප්පිරි, මීපැණි
සමඟ ලේභ කිරීමෙන් උණ, ඇදුම, කැස්ස, මන්දග්නිය ඇති
කරයි.

දෙරුවන්ගේ පුෂ්ටිමත් භාවයට වා පිත් උණට,
දැවිල්ලට, පිපාසයට, සිහිමුලාවට, අරුවියට,
කැරැකැවිල්ලට සහ රත්පිතට

47. මධුකං ශාරිඛාද්‍රාක්‍ෂා - මධුකං චන්දනෝක්‍ෂලම්
කාශමරී පදමකං ලොධුං - ත්‍රිඵලා පදමකෙසරම්

පරුෂකං මෘණාලං ච - සෙව්‍යං තු තපතවාරිණා
මධුජාත සිතයුක්තං - තත් පිතං පුෂ්ටිදං නිශි

වාතපිතතං ජවරං දහ - තෘෂ්ණා මූට්ඨා'රුචික්‍රිමාන්
ශමයෙන් රක්තපිතතං ච - පීමුතමිවමාරුතෘ

මධුකං - වැල්මි, ශාරිඛා - ඉරමුසු මුල්, ද්‍රාක්‍ෂා - මුද්දරප්පලම්,
මධුකං - මීපුප්(මල්), චන්දනං - සුදුහඳුන්, උත්පලං - මානෙල්
පල, කාශමරී - ඇත්දෙමට මුල්, පදමකං - නෙළුම් පල, ලොධුං
- ලොත්සුඹුල්, ත්‍රිඵලා - තිපල්, පදමකෙසරම් - නෙළුම්මල්
රේණු, පරුෂකං - උගුරැස්ස ගෙඩි, මෘණාලං ච - නෙළුම්දඩු ද,
තපතවාරිණා - උණුවතුරෙන්, මධුජාත - මීපැණි, සිතයුක්තං
- සිහි සහිත, නිශි - රාත්‍රියෙහි, සෙව්‍යං තු - සේවනය කරන්නේ
හෝ, තත්පිතං - ඒ කසාය කර බොන්නේ, පුෂ්ටිදං - පුෂ්ටිමත්
වෙයි. වාත පිතතං ජවරං - වා පිත් උණ, දහ - දැවිල්ල,
තෘෂ්ණා - පිපාසය, මූර්චා - සිහිමුලාව, අරුවි - අරුවිය,
ක්‍රිමාන් - කැරැකැවිල්ල, රක්තපිතතං ච - රත්පිත ද, මාරුතෘ
- වාතය, පීමුතමි ඉව - වළාකුළු (තසන්තාකි) මෙන්, ශමයෙන්
- සමනය කරන්නේ ය.

වැල්මි, ඉරමුසු මුල්, මුද්දරප්පලම්, මිසුප්, සුදුහඳුන්, මානෙල්
 සල, ඇත්දෙමට මුල්, නෙළුම් සල, ලොත්සුඹුළු, අරළු, බුළු,
 නෙල්ලි, නෙළුම්මල් රේණු, උතුරැස්ස ගෙඩි, නෙළුම්දඬු,
 උණුවතුරෙන් මිසුණි, සිහි සහිතව රාත්‍රි කාලයෙහි සේවනය
 කිරීමෙන් හෝ කසාය කර බීමෙන් පුෂ්ටිමත් වෙයි. වාතය
 විලාශුළු නසන්නේ යම් සේද මේ ශාකය වා පිත් උණ,
 දැවිල්ල, පිපාසය, සිහිමුලාව, අරුචිය, කැරැකැවිල්ල සහ
 රත්පිත ද ඵලෙස ම සමනය කරන්නේ ය.

අතීසාර විකිත්සා

අතීසාරයට අවලෝභයක්

48. බිල්වං ච පුෂ්පාණී ච ධාතකීනාමි
ජලං ස ලොඬං ගජපිප්පලී ච
කවාථො'වලොභො මධුනා විමිශ්‍රො
බාලෙෂු යොජ්‍යා අතීසාරිකෙෂු

බිල්වං ච පුෂ්පාණී - බෙලි ගැට මද, ධාතකී - මලිත මල්,
ජලං - ඉරිවේරිය, ලොඬං ච - ලොත් සුඹුළු ද, ගජපිප්පලී -
ගජනිප්පිලි, කවාථා ඵච - කභාය හෝ, අවලොභා - අවලෝභය
හෝ, මධුනා - මීපැණියෙන්, විමිශ්‍රා - මනාව මිශ්‍රකරනුයේ,
බාලෙෂු අතීසාරිකෙෂු - ලදරුවන් ගේ අතීසාරයට, යොජ්‍යා -
යෙදිය යුතුය.

බෙලි ගැට මද, මලිත මල්, ඉරිවේරිය, ලොත් සුඹුළු, ගජනිප්පිලි
කභාය හෝ මීපැණි මිශ්‍රකර අවලෝභය කිරීමෙන් ලදරුවන් ගේ
අතීසාරයට යෙදිය යුතුය.

අභිසාරයට කතෘයක්

49. කාකොලී ගජකෘෂණා ච - ලොඬුමෙහිං සමාංගතා
කවාථො මධවජිතා පිතො - බාලාභිසාර හෘතමතා

කාකොලී - කාවෙලු, ගජකෘෂණා - ගජහිප්පිලි, ලොඬු -
ලොත්සුඹුළු, එහිං සමාං ගතා - මේවා සමච ගෙන - කවාථා -
කතෘය, මධු අජිතා - මීපැණි සමග, පිතා - බොත්තේ,
බාලාභිසාර - බාල අභිසාරය, හෘත් - තසන්නේ යැයි, මතා -
දතසුතුය.

කාවෙලු, ගජහිප්පිලි, ලොත්සුඹුළු මේවා සමච ගෙන කතෘය
කර මීපැණි දමා පානය කිරීමෙන් බාලයින්ගේ අභිසාරය
තසන්නේ යැයි දතසුතුය.

අභිසාරයට වූණියක්

50. ඵලිතාඤ්ජන මුසතානාං - වූණීං පිතං සමාකම්කම්
තෘෂණා ජර්ද්මභිසාරං - බාලානාං තත්වකො හරෙත්

ඵලිති - පුවතු, අඤ්ජන - රසාංජන, මුසතානාං - කළාඤ්ජල,
වූණීං - පුණු, සමාකම්කම් - මීපැණි සහිතව, පිතං - බොත්තේ,
බාලානාං - ලදරුවන්ගේ, තෘෂණා - පිපාස, ජර්දං - වමනය,
අභිසාරං - අභිසාරය, තත්වතා - සත්තවශයෙන් ම, හරෙත් -
දුරුලන්නේ ය.

පුවතු, රසාංජන(රසඳුන), කළාඤ්ජල පුණුකට මීපැණි
සහිතව පානය කිරීමෙන් ලදරුවන්ගේ පිපාසය, වමනය,
අභිසාරය සත්තවශයෙන් ම දුරුලන්නේ ය.

50 ම තවත් වූණියක්

51. ලාජා: සෛන්ධවමාමුස්සී - වූණීමෙහාං සමාංගතා
හනති ජද්දිමහිසාරං - මධුනා සහ හක්කම්

ලාජා - විලඳවැන්න, සෛන්ධවං - සවිඳලුණු, පාමුස්සී - අඹ
ඇට මද, වූණීං - කුණු, එසාං සමාංගතා - මේවා සමයේ ගෙන,
මධුනා සහ - මීපැණි සමග, හක්කම් - අනුතව කරන්නේ,
ජර්දිං - වමනය, අහිසාරං - අහිසාරය, හනති - නසයි.

විලඳවැන්න, සවිඳලුණු, අඹ ඇට මද, වූණී කර මේවා සමව
ගෙන මීපැණි සමග අනුතව කිරීමෙන් වමනය, අහිසාරය,
නසයි.

වමනයට, අහිසාරයට වූණියක්

52. ශාමා රසාඤ්ඡනං වූතථලාසී සමවුර්ණිතම්
හනති ජද්දිමහිසාරං - බාලානාං මධුනා සිතම්

ශාමා - ඉරමුසු, රසාඤ්ඡනං - රසාංඡන, වූතථලාසී - අඹ
ඇට මද, සමවුර්ණිතම් - සමව වූණී කර, මධුනා සිතම් -
මීපැණි හා සිනි සමග දීමෙන්, බාලානාං - ළමයින්ගේ, ජර්දිං
- වමනය, අහිසාරං - අහිසාරය, හනති - නසයි.

ඉරමුසු, රසසඳුන්, අඹ ඇට මද සමවගෙන වූණීකර මීපැණි
හා සිනි සමග දීමෙන් ළමුන්ගේ වමනය අහිසාරය හැකි කරයි.

උණ අභිසාරයට ලේනයක්

53. ධාතකී බිලව ධාතෘක - ලොඬුප්පයට බාලකොෂ
ලොහා කොෂයෙහි බාලානාං - ජවරාභිසාරකං ජයෙන්

ධාතකී - මලිත මල්, බිලව - බෙලිගැට මද, ධාතෘක -
කොත්තමල්ලි, ලොඬු - ලොත්පුඹුළු, ඉන්ද්‍රියට - කෙළිඳ සහල්,
කොෂයෙහි - මිදුණියෙන්, ලොහා - ලේහ කරන්නේ, බාලානාං
- ළමයින්ගේ, ජවර - උණ, අභිසාරකං - අභිසාරය, ජයෙන්
- දිනන්නේ ය.

මලිත මල්, බෙලිගැට මද, කොත්තමල්ලි, ලොත්පුඹුළු, කෙළිඳ
සහල්, මිදුණියෙන් ලේහ කිරීමෙන් ළමුන්ගේ උණ, අභිසාරය,
දිනන්නේ ය.

අභිසාරයට තවත් ඖෂධයක්

54. ලොඬුණ පිප්පලි බාලො - බාලකාභිසාරො හිතා
ශ්‍රීරසො මාක්ෂිකපුතො - ධාතකීකුසුමො සමා

පිප්පලි - හිප්පලි, බාලො - ඉරිවේරිය, ලොඬුණ - ලොත්-
පුඹුළින් කළ කෘය, ශ්‍රීරසො - බෙලිගැට මද, ධාතකී කුසුමො
- මලිත මල්, සමා - සමච ගෙන වූණිය කර දමා, මාක්ෂිකපුතො
- මිදුණි සහිත වූයේ, බාලකාභිසාරො - ළදරු අභිසාරයෙහි,
හිතා - හිතයි.

හිප්පලි, ඉරිවේරිය, ලොත් පුඹුළුවලින් කළ කෘය, බෙලිගැට
මද, මලිත මල් සමච ගෙන වූණි කර දමා, මිදුණි සහිතව
දීමෙන් ළදරු අභිසාරයට හිතයි.

ආම අභිසාරයට ලේඛයක්

55. විවිධාන්තයේදී ව - පිපපලි වූණිකානි ව
එකාමාලිතය වූණිකානි - සුඛං තපෙනන වාරිණා
ආමෙ ප්‍රවෘත්තෙත'තිසාරෙ - කුමාරං පායයෙන් හිමක්

විවිධානි - වලහසතල්, අපමොද ව - අපමොදගම් ද, පිපපලි
- හිපපිලි යන සුණු ද, එකා වූණිකානි - මේ සුණු, සුඛං -
සුවසේ, තපෙනන වාරිණා - උණුසුම් ජලයෙන්, ආලිතය -
ලේඛ කරන්නේ, හිමක් - වෙදදුරු, ආමෙ ප්‍රවෘත්තෙත අභිසාරෙ
- ආම අභිසාරයෙහි දී, කුමාරං - කුමරුවාට, පායයෙන් -
සෙවනේ ය.

වලහසතල්, අපමොදගම්, හිපපිලි වූණි කර සුවසේ මද
උණුසුම් ජලයෙන් ලේඛ කිරීම ආම අභිසාරයට යෝග්‍යයි.

ලේ අභිසාරයට පේයාවක්

56. මොවරසං සමධනා ව - ධාතකි පදමකෙශරම්
පිෂෙටරෙතෙසීවාගු - සසාදකතාභිසාරනායිති

මොවරසං - එළ ඉඹුල් මැලියම්, සමධනා - වැල්මදට, ධාතකි
- මලිත මල්, පදමකෙශරම් - නෙළුම් මල් රේණු, එතෙසා
පිෂෙට - මේවා සුණු කර, යවාගු සසාත් - පේයාවක් සද
දීමෙන්, රක්තාභිසාර - රක්තාභිසාරය, නායිති - නසයි.

එළ ඉඹුල් මැලියම්, වැල්මදට, මලිත මල්, නෙළුම් මල් රේණු,
මේවා සුණු කර පේයාව සද දීමෙන් රක්තාභිසාරය නසයි.

සියලු අතීසාරයට

57. නාගරාතිවිෂාමයතා - බාලකෙත්‍රයවෙයි කෘතම්
කුමාරං පායයෙන් ප්‍රාතෘ - සඵාතීසාරනාශනම්

නාගර - වියලි ඉඟුරු, අතිවිෂාම - අතිවිධයම්, මුසතා - කලාපුරු
අල, බාලක - ඉරිවේරිය, ඉත්‍රයවෙයි - කෙළිඳ හාල්වලින්
කෘතම් - සාදන ලද කෘතය, සඵාතීසාර - සියලු අතීසාරය,
නාශනම් - නැසීමට, කුමාරං - කුමරුවන්ට, පායයෙන් -
පොවන්නේ ය.

වියලි ඉඟුරු, අතිවිධයම්, කලාපුරු අල, ඉරිවේරිය, කෙළිඳ
හාල්වලින් සාදන ලද කෘතය, සියලු අතීසාරයට දෙන්නේ ය.

උණ අතීසාරයට ලේහයක්

58. ලොධ්‍රෙත්‍රයව ධානසාක - ධාත්‍රී ශ්‍රීබෙර මුසතකම්
මධුනා ලෙහයෙන් බාලං - ජවරාතීසාරනාශනම්

ලොධ්‍ර - ලොත්සුඹුළු, ඉත්‍රයව - කෙළිඳහාල්, ධානසාක -
කොත්තමල්ලි, ධාත්‍රී - නෙල්ලි, ශ්‍රීබෙර - ඉරිවේරිය, මුසතකම්
- කලාපුරුඅල වූණිය, ජවරාතීසාර - ජවරාතීසාරයේ දී, බාලං
- දරුවාට, මධුනා - මීපැණියෙන්, ලෙහයෙන් - ලේහ
කරන්නේ ය.

ලොත්සුඹුළු, කෙළිඳහාල්, කොත්තමල්ලි, නෙල්ලි, ඉරිවේරිය,
කලාපුරුඅල වූණිය උණ අතීසාරයේ දී දරුවාට මීපැණියෙන්
ලේහ කරන්නේ ය.

ග්‍රහණිය, වාතරෝග, සංගමාලය සහිත උණ
 අතීතාරය, පාණ්ඩුව ආදි සියලු රෝග නසා බඩගිනි
 වැඩීමට ලෝකයක්

59. රජු සරල දරුවාගේ ගජපිප්පලි
 පෘෂ්ණපර්ණි නොවන ව ලිඛිත මාතෘකාසම්ප්‍රියා
 දීපනං ග්‍රහණිය නැති මාරුතාර්තං සකාමලම්
 ස්වරාහිසාරං පාණ්ඩුව සාලානං සචරොගනුත්

රජු - සමුකත, සරල - හොර අරට, දරු - දේවදර, වෘතති
 - එළබවමුල්, ගජපිප්පලි - ගජපිප්පලි, පෘෂ්ණපර්ණි -
 පුස්වූන්ත, නොවන ව - නාතාවාරිය අල ද, මාතෘකාසම්ප්‍රියා
 - මිසුණි හිසෙලින්, ලිඛිත - ලේඛනාපත්තේ, දීපනං - බඩගිනි
 වෙයි, ග්‍රහණිය - ග්‍රහණිය, මාරුතාර්තං - වාතරෝග,
 සකාමලම් - සංගමාලය සහිත, ස්වරාහිසාරය - ස්වරාහිසාරය,
 පාණ්ඩුව - පාණ්ඩුව, සාලානං - දරුවන්ගේ, සචරොගනුත්
 - සියලු රෝග නසන්නේ ය.

සමුකත, හොර අරට, දේවදර, එළබවමුල්, ගජපිප්පලි,
 පුස්වූන්ත, නාතාවාරිය අල වූණිය මිසුණි, හිසෙලින් ලේඛ
 කිරීමෙන් බඩගිනි වෙයි. ග්‍රහණිය, වාතරෝග, සංගමාලය
 උණ, අතීතාරය, පාණ්ඩුව ආදි දරුවන්ගේ සියලු ම රෝග
 නසන්නේ ය.

ග්‍රහණි විකිත්සා

ලදරුවන් ගේ ග්‍රහණියට වූණියක්

61. යවාපි පිරකං වෙතාමං - කුටජං විශ්වතෙජස්වි
එතනමධුසුතං පිතං - බාලානාං ග්‍රහණිං ජයෙන්

යවාපි - සසමෝදගම්, පිරකං - සුදුරු, වෙතාමං - හිකුළු(වියලි
ඉඟුරු, ගම්මිරිස්, හිප්පිලි), කුටජං - කෙළිඳුනාල, විශ්ව-
තෙජස්වි - වියලි ඉඟුරු, එතං - ලේ දුර්ව වූණිය, මධුසුතං -
මිදුණි සමග, පිතං - බොත්තේ, බාලානාං - දරුවන් ගේ,
ග්‍රහණිං - ග්‍රහණිය, ජයෙන් - දිනන්නේ ය.

සසමෝදගම්, සුදුරු, වියලි ඉඟුරු, ගම්මිරිස්, හිප්පිලි,
කෙළිඳුනාල වූණිය මිදුණියෙන් බීමෙන් දරුවන් ගේ ග්‍රහණිය
සුවේ.

උදරුවන් ගේ ග්‍රහණී රූථවට වූණියක්

62. පිප්පලි විජයා අණායී - වූණිං මධුසුතං හිෂක්
දථවා නිහතා ග්‍රහණී - රූථං නියතමාප්තායත්

හිෂක් - වෛද්‍ය තෙමෙ, පිප්පලි - හිප්පලි, විජයා - අරථ,
අණායී - වියලි ඉඟුරු යන, වූණිං - සුභ්‍ර, මධුසුතං - මීපැණි
සමග, දථවා - දි, ග්‍රහණී රූථං - ග්‍රහණී රුදව, නිහතා
නියතම් පාප්තායත් - නියත වශයෙන් පාප්තන්නේ ය.

වෛද්‍ය රු තමා හිප්පලි, අරථ, වියලි ඉඟුරු යන මේවායේ සුභ්‍ර
මීපැණි සමග දීමෙන් උදරුවන් ගේ ග්‍රහණී රුදව නියත
වශයෙන් සුව කරන්නේ ය.

ග්‍රහණියට ලේහයක්

63. කෘෂ්ණා මහොෂධිං බිලවං - නාගරා ස යවානිකා
මධුසර්පිෂ් යුතා ලිඨං බාලානාං ග්‍රහණීං හරෙත්

කෘෂ්ණා - හිප්පලි, මහොෂධිං - වියලි ඉඟුරු, බිලවං - බෙලි,
ස යවානිකා - අසමෝදගම් සහිත, නාගරා - ඉඟුරු යුග,
මධුසර්පිෂ් - මීපැණි හිතෙල්, යුතා - සමග, ලිඨං - ලේහ
කරන්නේ, බාලානාං - දරුවන්ගේ, ග්‍රහණීං - ග්‍රහණිය, හරෙත්
- දුරලන්නේ ය.

හිප්පලි, වියලි ඉඟුරු, බෙලි, අසමෝදගම් යන මේවා ඉඟුරු
යුග මීපැණි, නිතොල් සමග ලේහ කිරීමෙන් දරුවන්ගේ
ග්‍රහණිය පාප්තන්නේ ය.

සෙමෙන් හටගත් ග්‍රහණියට වූණියක්

64. නාගරං මුසතකං බිලවං - චිත්‍රකං ග්‍රහණිකං ශිවම්
වූණිමෙකතමධුසුතං - කථණං ග්‍රහණීං ජයෙන්

නාගරං - වියලි ඉඟුරු, මුසතකං - කලාපුරු පල, බිලවං -
බෙලි, චිත්‍රකං - ඉඳිම රත්තිපුල්, ග්‍රහණිකං - චිත්තිලිපුල්, ශිවම්
පොළ, ඵකත් වූණිං - මේ සුඤ්ඤ, මධුසුතං - මිපුණි සමන
දීමෙන්, කථණං - සෙමෙන් හටගත්, ග්‍රහණීං - ග්‍රහණිය, ජයෙන්
- සුවිකරන්නේ ය.

වියලි ඉඟුරු, කලාපුරු පල, බෙලි පුල්, ඉඳිම රත්තිපුල්,
චිත්තිලිපුල්, පොළ යන මේවායේ වූණිය මිපුණි සමන දීමෙන්
සෙමෙන් හටගත් ග්‍රහණිය සුවිකරන්නේ ය.

තුන් දෙයින් හටගත් ග්‍රහණියට වූණියක්

65. සගුධං නාගරං බිලවං - ඩාදති හිතාගතං
ත්‍රිදෙශග්‍රහණී රොගානුප්‍රාප්තො පාදු සංශයා

නාගරං - වියලි ඉඟුරු, බිලවං - බෙලි සමන, සගුධං -
උක්කකුරු සමන, යා - යමෙකු, ඩාදති - අනුනව කරයි ද,
හිතාගතා - පට්ඨ ආහාර ගනී ද, ත්‍රිදෙශ ග්‍රහණී - තුන්දෙයින්
හටගන්නා වූ ග්‍රහණී, රොගාත් - රෝගයෙන්, උප්‍රාප්තො -
මීදෙයි, අත්‍ර - මෙහි, සංශයා - සැකයක්, න - නැත.

වියලි ඉඟුරු, බෙලි පුල් වූණිය උක්කකුරු සමන යමෙකු ගනී ද
පට්ඨ ආහාර ගනී ද ත්‍රිදෙශ ග්‍රහණිය සුවවෙයි. මෙහි සැක නැත.

රක්තානිසාරය, කැස්ස, ඇදුම සහ වමනයට

60. ශ්‍රීවෙර නිදර්ශන - පිතං තණ්ඩුලවාරිණා
ශිශොරකතානිසාරයනං - කාසශවාස වමිං හරෙත්

ශ්‍රීවෙර - ඉරිවේරිය සුණු, ශනීරා - සිනි, කෙණ්දා - මිදුණි
සමග, තණ්ඩුලවාරිණා - සහල් දෙවුන් දියෙන්, පිතං - බොහ
ලද්දේ, ශිශො - දරුවන්ගේ, රක්තානිසාරයනං - රක්ත
පිසාරය නැසීම, කාසශවාස - කැස්ස හතිය, වමිං - වමනය,
හරෙත් - දුරලත්තේ ය.

ඉරිවේරිය සුණු, සිනි, මිදුණි සමග සහල් දෙවුන් දියෙන්,
පානය කිරීමෙන් දරුවන්ගේ රක්තානිසාරය, කැස්ස, ඇදුම,
වමනය දුරලත්තේ ය.

ආත් දෙසින් හටගත් ග්‍රහණියට තවත් වූණියක්

66. මුසනකාතිවිෂා බිලවං වුර්ණිතං කොටස්. තථා
කොණදෙණ ලිඨං ග්‍රහණිං - සථිදොභාදකවං ජයෙන්

මුසනක - කලාදරු සල, අතිවිෂා - අතිවිධයම්, බිලවං - බෙලි,
තථා - එසේ ම, කොටස් - කෙළිදකාල් යුණු, කොණදෙණ -
මිපුණියෙන්, ලිඨං - ලෙන් කරන්නේ, සථිදොභාදකවං -
ආත්දෙසින් හටගත්, ග්‍රහණිං - ග්‍රහණිය, ජයෙන් - දිනන්නේ ය.

කලාදරු සල, අතිවිධයම්, බෙලි මුල්, කෙළිදකාල් වූණිය
මිපුණියෙන් ලෙන් කිරීමෙන් ආත්දෙසින් හටගත් ග්‍රහණිය නූති
කරයි.

අශීස් විකිත්සා

අශීස් ලේ නැවතීමට

67. යවනි නාගරං පාඨා - දඩිමං කුට්ඨං තථා
 චූෂොයං ඉධිතක්ඛාහසං - පිතොශීසනමහනං පරා;

යවනි - අසමෝදගමී, නාගරං - වියලි ඉතුරු, පාඨා -
 දියමිත්ත, දඩිමං - දෙළුම්, තථා - එසේම, කුට්ඨං -
 කෙළිඳහාල්, පයං - යන මේවායේ, චූෂි - පුණු, ඉධිතක්ඛාහසං
 - උක්කතුරු මොරු යන දෙකෙන්, පිතා - බොන්නේ, අශීස -
 අර්ශස්, සනමහනං - ලේ නැවතීමට, පරා - උතුම් ය.

අසමෝදගමී, වියලි ඉතුරු, දියමිත්ත, දෙළුම්, කෙළිඳහාල්,
 යන මේවායේ චූෂි ය උක්කතුරු මොරු යන දෙකෙන් පානය
 කිරීම අර්ශස් ලේ නැවතීමට උතුම් ය.

සියලු අගීස් හරණයට

68. අපාඨ පොෂකරං පාඨා - භුද්‍රෂණං දහනං ශිවා
 ඉධෙන ඉටිකා ග්‍රාහණං - සඵලිකං ශාසනං යතා

අපාඨ - සුදුදරු, පොෂකරං - සුච්ඡ කොට්ටං, පාඨා - දියමිත්තං,
 භුද්‍රෂණං - විසලි ඉඟුරු ගම්මිරිස් තිත්පිලි, දහනං - ඉද්ධං
 රත්තෙටුල්, ශිවා - අරළු පුණු, ඉධෙන - උත්තකුරෙන්, ඉටිකා
 ග්‍රාහණං - අලි කරගෙන, යතා - යම්සේ යෙදීමෙන්, සඵලිකං
 - සියලු අර්ශස්, ශාසනං - ඉවත්කරයි.

සුදුදරු, සුච්ඡ කොට්ටං, දියමිත්තං, විසලි ඉඟුරු, ගම්මිරිස්,
 තිත්පිලි, ඉද්ධං රත්තෙටුල්, අරළු යන පුණිය උත්තකුරෙන්
 අලි සාදා භාවිත කිරීමෙන් සියලු අර්ශස් ඉවත්කෙරෙයි.

ලේ ගලන අගීසට

69. නවනික නිලාහ්‍රයානං - කෙශරනවනික ශඨරාහ්‍රයානං
 දධිසාරමටිකාහ්‍රයානං - ඉද්ධං ශාමනනි රත්තවතා

නවනික - වෙඳුරු, නිලාහ්‍රයානං - තල සමග හෝ,
 කෙශරනවනික - තෙළුම් ලේ රේණු වෙඳුරු, ශඨරාහ්‍රයානං
 - සිහි සමග භාවිත කිරීමෙන්, දධිසාර - මෝරු, මටිකාහ්‍රයානං
 - කඳුතා බීමෙන්, රත්තවතා - ලේ වහනය වන, ඉද්ධං -
 අර්ශස්, ශාමනනි - සමනය වෙයි.

වෙඳුරු, තල සමග හෝ තෙළුම් ලේ රේණු, වෙඳුරු සමග
 හෝ සිහි සමග භාවිත කිරීමෙන්, මෝරු කඳුතා බීමෙන්, ලේ
 වහනය වන අර්ශස් සමනය වේ.

රක්තාශීය, ශුලය හා ආමාජිණිය, අශීය

70. එවං ච කොට්ඨං බීජං - රක්තාශීය මධුනා හරෙත්
තද්වත් මුසතා මොවරයා - කපිකවජ්ජ හවො රජා

ධන්තනාගරජා කපාපා - ශුලාමාජිණී නාශනා
චූණියතත්තු ශුභා පිතයතද්වත් වොභාගනි ජීරකො

එවං - මෙසේ, කොට්ඨං බීජං - කෙළිඳහාල් සුණු, මධුනා -
මීදුණියෙන් ලේහ කිරීමෙන්, රක්තාශීය - රක්තාශීය, හරෙත්
- දැවැන්තේ ය. තද්වත් - එසේම, මුසතා - කලාදුරු අල,
මොවරයා - එළි ඉඹුල් මැලියම්, කපිකවජ්ජ - වදුරුමැඟුට,
හවො රජා - සාදන ලද සුණු මීදුණියෙන් ලේහ කිරීම, චා -
හෝ, ධන්ත - කොතඹුරු, නාගරජා - වියලි ඉඟුරෙන් සෑදූ -
කපාපා - කභාය, ශුල - ශුලය, ආමාජිණී - ආමාජිණිය,
නාශනා - නසයි. වොභා - ඉඟුරු ගම්මිරිස් තිප්පිලි, අග්නි -
ශුද්ධ රත්නෙටුල්, ජීරකො - සුදුරු, චූණීය - සුණු, තත්තු -
අශීස් රෝගයේ දී, පිතා - බොත්තේ, ශුභා - සුභය.

කෙළිඳහාල් චූණීය, මීදුණියෙන් ලේහ කිරීමෙන් රක්තාශීයාරය
නැති වෙයි. එසේම කලාදුරු අල, එළි ඉඹුල් මැලියම්,
වදුරුමැඟුටවලින් සාදන ලද චූණීය මීදුණියෙන් ලේහ කිරීමෙන්
හෝ කොත්තමල්ලි, වියලි ඉඟුරු කභාය ශුලය, ආමාජිණිය
නසයි. ඉඟුරු, ගම්මිරිස්, තිප්පිලි, ශුද්ධ රත්නෙටුල්, සුදුරු යන
චූණීය අශීස් රෝගයේ දී බොත්තේ ය.

අපිණි ශුල අල්ම අනානයට හා අග්නිමාන්දයට

72. පිප්පිලි රුවකං පට්ඨාදුණිං මසතුපලං පිබ්බත්
සථිපිණිතරා ශුලගුලමානානාග්නිමාන්දපිත්

පිප්පිලි - පිප්පිලි, රුවකං - සුවසලුණු, පට්ඨා - අරළු, දුණිං -
- මේවායේ සුණු - මසතුපලං - මෝරු දියෙන්, පිබ්බත් -
බොන්නේ, සථිපිණි - සියලු අපිණි, ශුල - ශුලය, තරා -
නසන්නේ ය. අල්ම - අල්මය, අනාන - බඩපිපුම, අග්නිමාන්ද -
- ගිනි මඳ බව, පිත් - දිනන්නේ ය.

පිප්පිලි, සුවසලුණු, අරළු යන මේවායේ දුණිය මෝරු දියෙන්,
පානය කිරීමෙන් සියලු අපිණි, ශුලය, අල්ම, බඩපිපුම, අග්නි
මාන්ද නසයි.

අපිණියට හා විසුච්ඡාට

73. චිකපත්ත රාස්නා'ඤ්ඤා ඤාමෙට්ඨං
රමලප්පපිණෙට්ඨං සබ්බාසිකාමෙට්ඨං
අපිණිකාසනං ච විසුච්ඡාසනං
තෙතලං විපකං ච තදච්ඡාටි

චික - කුරුළුපොතු, පත්ත - කොල්ලං කොල, රාස්නා - හිං
අරත්ත අල, අඤ්ඤා - අගිල්, ඤාමෙට්ඨං - මුරුංගා පොතු, ඤාමෙට්ඨං -
සුදු කොට්ටං, අමිලප්පපිණෙට්ඨං - දෙති ඇඹුලෙන් මනාව අඹා,
සබ්බාසිකාමෙට්ඨං - සිති සමග වැළඳීමෙන්, අපිණිකාසනං ච
- අපිණිය නැසීම ද, විසුච්ඡාසනං - විසුච්ඡාව නැසීම ද වේ.
තෙතලං විපකං ච - තෙල් සෑදීමෙන් ද, තදච්ඡාටි - එම
(අණ ම දෙයි) අරුත කරයි.

කුරුළුපොතු, කොල්ලං කොල, හිං අරත්ත අල, අහිල්, මුරුංකා පොතු, සුවඳ කොට්ටං දෙහි ඇඹුලෙන් මනාව අඹරා සිති සමග වැළඳීම අපිරිණය, විසූවිකාව නැසීමට යෝග්‍යයි.

මෙම ශාඛය යොදා තෙල් සාදා භාවිතා කිරීම ද එම ගුණ දෙයි.

භස්මකාන්තියට(විධග්ධාපීභීයට)

74. අනතපානෙභ්චරුසනියෙයි - මන්ත්‍රසාන්ත්‍ර හිමසව්වරෙ:

පිතතසෙතෙ: රෙවනෙර්ධිමාන් - භසමකං ප්‍රශමං නයෙන්

ධිමාන් - බුද්ධිමත් තැනැත්තා, ගුරු: - දිරවීමට අපහසු, සනියෙයි - තෙල් සහිත, මන්ත්‍ර - මාද වූ, සාන්ත්‍ර බෙලසුල් වූ, හිමසව්වරෙ: - සිහිල් හා තිරු වූ, අනතපානෙ: - ආහාර පානයෙන්, පිතතසෙතෙ: - පිත් නසන ද්‍රව්‍යවලින් ද, රෙවනෙ: - විරේචනයෙන් ද, භසමකං - භස්මක රෝගය, ප්‍රශමං නයෙන් - සමනයට ගෙනයන්නේ ය.

බුද්ධිමත් තැනැත්තා දිරවීමට අපහසු තෙල් සහිත මාද වූ බෙලසුල් වූ ද සිහිල් වූ ද, ආහාරපාන යෙදීමෙන් ද පිත් නසන ද්‍රව්‍යවලින් ද විරේචනයෙන් ද භස්මක රෝගය සමනය කරයි.

හස්මකාන්තියට තවත් ඔසු

75. ශාදුමරාජවං පිෂටවා - නාරිකඕරයුතං පිබෙත්
තාහතං ච පයසා සිද්ධං - භුක්තං ජයති හසමකම්

ශාදුමරාජවං - අට්ටික්කා පොතු, නාරිකඕරයුතං - තනකිරි
සමග, පිෂටවා - අඹරා, පිබෙත් - බොන්නේ, තාහතං ච -
එම දෙවගය(අට්ටික්කා පොතු හා තනකිරි), පයසා සිද්ධං -
කිරෙන් පිසන ලද්දේ, භුක්තං - අනුභව කරන්නේ, හසමකම්
- හස්මක රෝගය, ජයති - දිනයි.

අට්ටික්කා පොතු, තනකිරි සමග අඹරා බීමෙන් හෝ එම
දෙවගය ම කිරෙන් පිස අනුභව කිරීමෙන් හෝ හස්මක රෝගය
නැසෙයි.

හස්මකාන්තියට තවත් ඔසු

76. මයුරෝ සතණ්ඩුලෙ සිද්ධං - පායසං හසමකං ජයෙත්
විදුරීඤ්චරසෙ කම්බරෙ - සිද්ධං වා මහිමිඝාතම්

මයුරෝ - මොණරකුඩුම්බිය, සතණ්ඩුලෙ - කාල් සමග, සිද්ධං
- සාදන ලද, පායසං - කැඳ ද, විදුරී ඤ්චරසෙ - කිරිබදු අල
යුෂයෙන්, කම්බරෙ සිද්ධං වා - කිරි සමග පිසගත් හෝ, මහිමි
ඝාතම් - දුත්තෙලින් පිසගත් ඔසුව, හසමකං - හස්මක
රෝගය, ජයෙත් - දිනන්නේ ය.

මොණරකුඩුම්බිය සහල් සමග සාදන ලද කැඳ කිරිබදු අල
යුෂයෙන් හෝ කිරි සමග හෝ දුත්තෙලින් හෝ පිසගත් ඔසුව
හස්මක රෝගය දිනන්නේ ය.

කාසශවාස විකිත්සා

කාසශවාසයට

77. ධාන්‍යාකං ශකීරායුක්තං - තණ්ඩුලොදක සංයුතම්
පානමෙතත් ප්‍රදතව්‍යං - කාසශවාසා පතං ශිශෝ:

ධාන්‍යාකං - කොතඹුරු, ශකීරායුක්තං - සීනි සමග අඹරා,
තණ්ඩුලොදක සංයුතම් - සහල් දෙවුන් දිය සමග, පානං -
බීමට, ප්‍රදතව්‍යං - දිය යුතුය. එතත් - එයින්, ශිශෝ -
දරුවා ගේ, කාසශවාසා - කැස්ස ඇදුම, පතං - දුරු කරයි.

කොතඹුරු සීනි සමග අඹරා සහල් දෙවුන් දිය සමග බීමට දිය
යුතුය. එයින් දරුවා ගේ කැස්ස ඇදුම දුරු කරයි.

කාසශවාසයට තවත් ප්‍රතිකාර

78. දුරාලතා කණා ද්‍රාක්‍ෂා - පර්තා ක්‍ෂොද්‍රෙණ ලෙහයෙන්
ත්‍රිරාත්‍රං පක්කවරාත්‍රං වා - කාසශවාසහරා: ශිශෝ:

දුරාලතා - වැල්කසඹිලියා, කණා - තිප්පිලි, ද්‍රාක්‍ෂා -
මුද්දරප්පලම්, පර්තා - අරළු තුණු, ක්‍ෂොද්‍රෙණ - මී පැණියෙන්,
ලෙහයෙන් - ලේහ කරන්නේ ය. ත්‍රිරාත්‍රං - තුන් රැයකින් හෝ,
පක්කවරාත්‍රං වා - පස් රැයකින්, ශිශෝ - දරුවා ගේ, කාසශවාස
- කැස්ස ඇදුම, හරා: - දුරුලයි.

වැල්කසඹිලියා, තිප්පිලි, මුද්දරප්පලම්, අරළු යන මේවායේ
දිළිය මී පැණියෙන් ලේහ කිරීමෙන් තුන් රැයකින් හෝ
පස් රැයකින් දරුවා ගේ කැස්ස, ඇදුම, දුරුලයි.

හික්කාශ්වාසයට

79. හිඬු කකිට්‍යාඩි ව - ගෙරිකං මධුසපිකා
භූටි කෙණ්දං භාගරං ව - හික්කාශ්වාස නිවාරණම්

හිඬු - පෙරුංකායම්, කකිට්‍යාඩි - කකුළුසුඟ, ගෙරිකං -
සිවංගුරු, මධුසපිකා - වැල්මි, භූටි - හීං එන්සාල්, භාගරං ව
- වියලි ඉඟුරු සුණු, කෙණ්දං - මී පැණියෙන් ලේභ කිරීමෙන්,
හික්කාශ්වාස - හික්කාව ඇදුම, නිවාරණම් - සුව වේ.

පෙරුංකායම්, කකුළුසුඟ, සිවංගුරු, වැල්මි, හීං එන්සාල්, වියලි
ඉඟුරු යන වූණිය මී පැණියෙන් ලේභ කිරීමෙන් හික්කාව,
ඇදුම සුව වෙයි.

කැස්ස ඇදුම හා උණට

80. කෘෂ්ණ දුරාලතා ප්‍රාක්ෂා - කකිටාඛ්‍යා ගජාභයා
චූර්ණිකා මධුසර්පිතං - ලිඪා හනති ශිශ්‍යොභීද්‍යන්
කාසා ශ්වාසං ව තමකං - ජවරො වාපි විනශ්‍යති

කෘෂ්ණ - හිප්පිලි, දුරාලතා - වැල්කහඹිලියා, ප්‍රාක්ෂා -
මුද්දරප්පලම්, කකිටාඛ්‍යා - කර්කට්‍යාංශි, ගජාභයා -
ගජහිප්පිලි, චූර්ණිකා - සුණු කරන ලද්දේ, මධුසර්පිතං -
මීපැණි ගිතෙලින්, ලිඪා - ලේභ කරන්නේ, ශිශ්‍යො - දරුවන්ගේ,
භයන් - රෝග, හනති - නසයි. කාසා - කැස්ස, ශ්වාසං ව
- ඇදුම ද, ජවරා - උණ ද, විනශ්‍යති - නසයි.

හිප්පිලි, වැල්කහඹිලියා, මුද්දරප්පලම්, කකුළුසුඟ, ගජහිප්පිලි
සුණු කර මීපැණි ගිතෙලින් ලේභ කිරීමෙන් දරුවන්ගේ රෝග
නසන අතර කැස්ස, ඇදුම උණ නසයි.

උණ වමනය සහිත කැස්සට

81. ශාඛි සමුසනාතිවිෂාං විවුණා ලෙහං විද්ධානමධුනා ශිශුනාමි
කාසභරවජ්ජි සමන්විතානාං සමාසමිකං වා'තිවිෂා සමෙතමි

ශාඛි - කර්කටශංගී, සමුසනා - කලාදුරු සමග, අතිවිෂාං
- අතිවිධයම්, විවුණා - මනාව සුණුකර, මධුනා - මී
පැණියෙන්, ලෙහං - ලේහය, විද්ධාන - දෙන්නේ ය. ශිශුනාමි
- දරුවන් ගේ, කාස - කැස්ස, භර - උණ, ජ්ජි - වමනය,
සමන්විතානාං වා - ඇති අවස්ථාවට ද, අතිවිෂා - අතිවිධයම්
සුණු, සමාසමිකං - මී පැණියෙන් ලේහ කිරීමෙන් ද, සමෙතමි
- සමනය වෙයි.

කැස්ස, උණ, වමනය ඇති අවස්ථාවට කකුළුසුඟු, කලාදුරු
අල, අතිවිධයම් මනාව සුණුකොට මී පැණියෙන් ලේහ
කිරීමෙන් ද අතිවිධයම් වුණිය මී පැණියෙන් ලේහ කිරීමෙන් ද
සමනය වෙයි.

කැස්ස සමනයට පානයක්

82. ගුඩොදකං වා සවරිතං - වේෂාෂසෙසෙඤ්චසංයුතමි

සුබොෂණං පායයෙන් බාලං - කාසරොගොපශාන්තයෙ

ගුඩ - උක් හකුරු, වේෂාෂ - වියලි ඉකුරු ගම්මිරිස් හිප්පිලි,
සෙසෙඤ්ච - සවිද ලුණු, සවරිතං උදකං - කකාල ජලය,
සංයුතමි - යුක්තව, සුබොෂණං - මද උණුසුම්ව, පායයෙන් -
බොන්නේ, බාලං - දරුවන් ගේ, කාසරොගො - කැස්ස රෝගය,
උපශාන්තයෙ - සමනය වේ.

උක් හකුරු, වියලි ඉකුරු, ගම්මිරිස්, හිප්පිලි, සවිද ලුණු,
උණුකළ ජලය සමග කලකා මද උණුසුම් පානය කිරීමෙන්
දරුවන් ගේ කැස්ස සමනය වේ.

පස්වැදෑරුම් කැස්සට ලේභයක්

83. විනිවිදා මධ්‍යා අයනා - ව්‍යාච්ඡිකාසමානතො,
ලීඨා හි නායකතාය - කාසං පඤ්චවිධං ශිෂ්‍යො

ව්‍යාච්ඡිකාසමානතො - කටුවැල්බටු මල් රේභාවලින් හෝ (වකුණු
- කටුවැල්බටු, කාසම - කාසමකුටු, කාසමයො - කාසම
රේභාවලින් විනිවිදා - කාසම (කටුවැල්බටු, මධ්‍යා - මධ්‍යමයෙන්,
අයනා - අයනා කාසමයෙන්, ලීඨා හි - සුළු වශයෙන් වරින්වර
අයනා කාසමයෙන්, ශිෂ්‍යො - දරුවන්ගේ, පඤ්චවිධං කාසම -
පස්වැදෑරුම් කැස්ස, ආය - වනා, නායක - නයි.

කටුවැල්බටු මල් රේභාවලින් හෝ (කටුවැල්බටු, කාසමකුටු,
කාසම රේභාවලින්) කාසම (කටුවැල්බටු, මධ්‍යමයෙන් ලේභ
කාසමයෙන් දරුවන්ගේ පස්වැදෑරුම් කැස්ස වනා නයි.

දුෂ්කාසය කැස්සට ලේභයක්

84. එකාශාධිති නිහතතාය - මූලකාසය එකානිතා

කාසම මධ්‍යා ලීඨා කාසං බාලකා දුෂ්කරමි

තුණං ච කෙණ්දො සංලිහතවත්තකාසො ශිෂ්‍යො

මූලකාසය එකානිතා - රාබු ඇට, එකාශාධිති - කකුළුකුණු සුණු,
කාසම මධ්‍යා - හිතෙල් මී පැණියෙන්, ලීඨා - ලේභ කරන්නේ,
බාලකා - දරුවාගේ, දුෂ්කරමි කාසම - සුළුකිරීමට අපහසු
කැස්ස, ආය - වනා, නිහතති - නයි. තුණං ච - උණ කපුරු ද,
කෙණ්දො - මීපැණියෙන්, සංලිහත - මනාව ලේභ කිරීමෙන්,
ශිෂ්‍යො - දරුවන්ගේ, ගවාසකාසො - ඇඳුම කැස්ස යන දෙක,
පයෙන් - නයිගේ ය.

රාබු ඇට, කකුළුකුණු පැණිය හිතෙල්, මී පැණියෙන් ලේභ
කිරීමෙන් දරුවාගේ සුළුකිරීමට අපහසු කැස්ස වනා නයි.
උණ කපුරු ද මීපැණියෙන් මනාව ලේභ කිරීමෙන් දරුවන්ගේ
ඇඳුම කැස්ස යන දෙක සුව වෙයි.

පස්වැදූරුම් කැස්සට වූණියක්

85. පොණ්ණරුතිවිභා ශාඛිති - හිතටි ධර්මායාසයෙනා
කාසා වූණිඃ ඥානසංඝාදා - ශිෂ්‍යාං පඤ්චකාසතිත්

පොණ්ණරු - සුච්ඡ පොච්චා, අතිවිභා - අතිවිධයම්, ශාඛිති -
කකුළුසුභ, ධර්මායාසයෙනා - වැල්කනිලියාවලින්, කාසා -
කරන ලද, වූණිඃ ඥා - සුභ ව්‍යාප්ති, සංඝාදා - මිතුරු සමග
යෙදීමෙන්, ශිෂ්‍යාං - දරුවන් හේ, පඤ්චකාස පස්වැදූරුම්
කැස්ස, එත් - දිනන්නේ ය.

සුච්ඡ පොච්චා, අතිවිධයම්, කකුළුසුභ, වැල්කනිලියාවලින්
කරන ලද වූණිය ව්‍යාප්ති මිතුරු සමග යෙදීමෙන් දරුවන් හේ
පස්වැදූරුම් කැස්ස සුව වේ.

පස්වැදූරුම් හිසුණු කැස්සට ලේභයක්

86. මුසතකාතිවිභා වාසා - කණාශාඛිති රසං ලිහන්
මුසුනා මුච්චතෙ බාලා - කාසෙසා පඤ්චතිරුවත්‍රිතො

මුසතක - කලාඳුරු අල, අතිවිභා - අතිවිධයම්, වාසා -
ආධිපත්‍යවා මුල්, කණා - හිස්පිලි, ශාඛිති - කර්කටශාඛි,
රසං - ස්වරස (හෝ වූණිය), මුසුනා - මිතුරුයෙන්, ලිහන් -
ලේභ කරන්නේ, බාලා - දරුවා, පඤ්චතිරුවත්‍රිතො කාසෙසා
- පස්වැදූරුම් හිසුණු කැස්සෙන්, මුච්චතෙ - මිදෙයි.

කලාඳුරු අල, අතිවිධයම්, ආධිපත්‍යවා මුල්, හිස්පිලි, කකුළුසුභ,
ස්වරස හෝ වූණිය මිතුරුයෙන් ලේභ කිරීමෙන් දරුවා
පස්වැදූරුම් හිසුණු කැස්සෙන් මිදෙයි.

උග්‍ර කැසිමුසට කසායක්

87. වාසා මනෝභයො වතඝ්‍රී - අඬුවිහි ශාතංජලම්
ප්‍රපිතං ශමයතපුග්‍රං - ශවාසකාසමපොහති

වාසා - ආධිකෝධා මුල්, මනෝභයො - අමුඉඟුරු, වතඝ්‍රී -
කටුවැල්බටු, අඬුවිහි - රසකිඳවලින්, ශාතංජලම් - සිඳින ලද
කසාය, ප්‍රපිතං - මනාව බොන්නේ, උග්‍රං ශවාසකාසං - උග්‍ර වූ
කැසි මුස, අපොහති - නැති කරයි. ශමයති - සමනය කරයි.

ආධිකෝධා මුල්, අමුඉඟුරු, කටුවැල්බටු, රසකිඳවලින් සිඳින
ලද කසාය මනාව පානය කිරීමෙන් උග්‍ර වූ කැසි, ඇදුම
සමනය කරයි.

වියලි කැස්සට

88. ගද්භී දුඛපාතෙන තුලසී පත්‍රහත්‍යණාත්
ශීතලාතෝය පාතෙනා අභිෂෙකශව ප්‍රශස්තෙන

ගද්භී බුරුදෙන ගේ, දුඛපාතෙන - කිරි බීමෙන්, තුලසී පත්‍ර
- මදුරුතලා කොළ, හත්‍යණාත් - කෑමෙන්, ශීතලාතෝය -
සිසිල් දිය, පාතෙන - බීමෙන්, අභිෂෙකශව - නෑම ද, ප්‍රශස්තෙන
- පසසයි. (මෙය වියලි කැස්ස පවතින විට විය යුතුය.)

බුරු කිරි බීම හා මදුරුතලා කොළ කෑම, සිසිල් දිය පානය හා
ස්නානය පසසයි. (වියලි කැස්ස පවතින විට විය යුතුය.)

සෂයරෝගයට ලෝකයක්

89. ශිලාජතු වෙහෙම විධිමත ලෝක
සාසනාසනාතිර්විතිනොවලෝක;
සර්පිඵඬුකතාං විධිනා ප්‍රඥකතා;
සෂයං විධිතෙත සතසා සෂයසං

ශිලාජතු - ශිලාජතුය. වෙහෙම - අත්‍රක හන්ම, විධිමත -
වළඟසහල්, ලෝක - ලෝක හන්ම, සාසන - රන්මැසිදු හන්ම,
අතයාති විතිනා - අරළ යන මේවායින්, සර්පි: ඵඬුකතාං -
හිතෙල් මිතුණියෙන්, විධිනා ප්‍රඥකතා - මනාව සකසා,
අවලෝක: - ලෝක කිරීමෙන්, සෂයසං - සෂය රෝගියා ගේ,
සෂයං - සෂය, සතසා - වහා, විධිතෙත - නසයි.

ශිලාජතු, අත්‍රක හන්ම, වළඟසහල්, ලෝක හන්ම, රන්මැසිදු
හන්ම(ස්වර්ණ මාසික), අරළ යන මේවා හිතෙල්, මිතුණියෙන්
මනාව සකසා ලෝක කිරීමෙන් සෂය රෝගියා ගේ සෂය වහා
නසයි.

* * * *

ශරීර පුෂ්ටියට සහ සෞඛ්‍යයේ නාශයට

90. නවනීත සිතා සෞඛ්‍යය - ලිංග වා සමීර ආපද පරමි
කරොති පුෂ්ටිං කායසං - සෞඛ්‍යසංපාදනං

නවනීත - වෙඩරු, සිතා - සිති, සෞඛ්‍යය - මිපුණි, ලිංග -
ලේඛ කිරීම හෝ, සමීර - කිරි ආහාර, ආපද - හෝෂනය කිරීම,
පරමි - උතුම් ය. කායසං - ශරීරයේ, පුෂ්ටිං - බලය, කරොති
- කරයි. සෞඛ්‍යසං - ආරාම හා සෞඛ්‍ය රෝගය, අපොහති
නසයි.

වෙඩරු, සිති, මිපුණි ලේඛ කිරීම කිරි ආහාර හෝෂනය කිරීම
උතුම් ය. ශරීර බලය ඇති කරයි. ආරාම හා සෞඛ්‍ය නැති කරයි.

සිත්කාපර්දි විකිත්ත

සිත්කාපරි ලෝකයක්

91. සුරතෞතරිකා පිණරා - මුදුනා සහ ලෝකයෙන්
ශිෂ්‍යා සුමමවාපනාති - තෙත සිත්කාපර්දිකා ශිෂ්‍යා

සුරතෞතරිකා - ඉද්ධ රතු සිරිංගුරු, මුදුනා සහ - මිතුණි
සමග, පිණරා - අඹරා, ලෝකයෙන් - ලෝක කරන්නේ, තෙත
- එයින්, ශිෂ්‍යා - දරුවා හේ, සිත්කාපර්දිකා - සිත්කා රෝගය,
ශිෂ්‍යා - වතා, සුධා - සුරියර, පවාපනාති - පැමිණෙයි.

ඉද්ධ රතු සිරිංගුරු මිතුණි සමග අඹරා, ලෝක කරන්නේ, එයින්,
දරුවා හේ සිත්කා රෝගය වතා සුරියර පැමිණෙයි.

සිත්කාපරි ධන්වන්තරී කෘෂිත්තේ කතාය

92. පිපපලි රෙණුකා ස්වාභාස ස සිහිගු සමධු කෘතා
සිකාංභා බහුවිධාං තනාසද්දං ධන්වන්තරෙච්චා

පිපපලි - සිප්පිලි, රෙණුකා - වල්ගම්මිරිස්, කෘතා ස්වාභාස -
කළ කතාය, සිහිගු - පෙරුම්කායම් සහිතව, සමධු - මිතුණි
සහිතව යෙදීමෙන්, බහුවිධාං සිකාංභා - සියලුම සිත්කා,
තනාසද්දං - තසන්නේ ය. ඉදං - මෙය, ධන්වන්තරො - ධන්වන්තරී
කෘෂි හේ, වචා - වචනයකි.

සිප්පිලි, වල්ගම්මිරිස්වලින් කළ කතාය, පෙරුම්කායම්,
මිතුණි සහිතව යෙදීමෙන් සියලුම සිත්කා තසයි. මෙය
ධන්වන්තරී කෘෂි හේ වචනයකි.

හික්කාවට සහ කල්ගිය වමනයට

93. වූණිං කටුකරොහිණ්ණං - මධුනා සහ යොජයෙන්
හික්කාං ප්‍රශමයෙන් සම්ප්‍රං - ජර්දිං වාපි විරොහිතාමි

කටුකරොහිණ්ණං - කටුකරෝසන, වූණිං - සුණු, මධුනා සහ
- මිතුණි සමග, යොජයෙන් - යොදන්නේ, සම්ප්‍රං - වක,
හික්කාං - හික්කාව ද, විරොහිතාමි - බොහෝකල් පැවති,
ජර්දිං - වමනය ද, ප්‍රශමයෙන් - සමනය වේ.

කටුකරෝසන වූණිය මිතුණි සමග යෙදීමෙන් වක හික්කාව ද
බොහෝකල් පැවති වමනය ද සමනය වේ.

වමන අභිසාරයට

94. යවාහිකුටජාරිණං - සපතපණී පයොලකො
ලෙහගජර්දිමහිසාරං - ජවරං බාලසා නාශනමි

යවාහි - අසමෝදගමි, කුටජ - කෙළිඳහාල්, අරිණං -
කොහොඹ පොතු, සපතපණී - රුක්අත්තන, පයොලකො -
ඳුම්මල්ල සුණු, ලෙහ - ලේනය, බාලසා - දරුවා ගේ, ජර්දි
- වමනය, අභිසාරං - අභිසාරය, ජවරං - උණ, නාශනමි -
නසන්නේ ය.

අසමෝදගමි, කෙළිඳහාල්, කොහොඹ පොතු, රුක්අත්තන,
ඳුම්මල්ල වූණිය ලේහ කිරීමෙන් දරුවා ගේ වමනය, අභිසාරය,
උණ නසන්නේ ය.

අධෝභාගයේ දේශයෙන් හටගත් වමනයට

95. හරිතකායා කෘතං වූණීං - මධුනා සහ ලෙහයෙන්
අධසතාදවිතිතෙ දෙශෙ - ශික්ඛං ඡර්දි ප්‍රශාමනති

හරිතකායා - අරළුවලින්, කෘතං වූණීං - කරන ලද සුණු,
මධුනා සහ - මිසුණියෙන්, ලෙහයෙන් - ලේහ කරන්නේ,
අධසතා - අධෝ භාගයේ, විතිතෙ දෙශෙ - හටගත් දේශයේ,
ඡර්දි - වමනය, ශික්ඛං - වහා, ප්‍රශාමනති - සමනය වේ.

අරළුවලින් සාදන ලද වූණිය මිසුණියෙන් ලේහ කිරීමෙන් අධෝ
භාගයේ හටගත් දේශයේ වමනය වහා සමනය වේ.

දුකසේ සුවකළ යුතු වමනයට

96. අශ්වත්ථවලකලං ශුෂකං - දැඩිම නිව්‍යාපිතං ජලෙ
තජ්ජලං පානමාත්‍රෙණ - ඡර්දිං ජයති දුජ්ජාමි

ශුෂකං අශ්වත්ථවලකලං - වියලි ඇසතු පොතු, දැඩිම - පුළුස්සා
අළු, ජලෙ - ජලයේ දියකර, නිව්‍යාපිතං - පෙරාගත් ක්ෂාරය,
තජ්ජලං - එම ක්ෂාරය දිය කළ ජලය, පාන මාත්‍රෙණ - පානය
කළ විගස, දුජ්ජාමි ඡර්දිං - දුකසේ සුවකළ යුතු වමනය,
ජයති - දිනයි.

වියලි ඇසතු පොතු පුළුස්සා අළු ජලයේ දියකර පෙරාගත්
ක්ෂාරය පානය කළ විගස දුකසේ සුවකළ යුතු වමනය සුව
වේ.

ඉඳා වත්තේ කිරිවම්නයට

100. පිතා පිතා වමන් යඳා - සතතාං හා මුසුසර්පිතා
ඤ්චාභිජි ඵලාසං - පඤ්ඤාං ඵලෙතමෙත්

යා - යමන් වතාහි (දායවත්ත), සතතාං - කිරි, පිතං පිතං -
බොහු බොහු ලද්දේ, වමන් - වමනය කරයි ද, හම් - බුදුට,
ඤ්චාභිජි - ඵලබ්ධි කටුවැල්බට, ඵලාසං - හෙය් සුභට,
පඤ්ඤාං ඵ - හිස්පිලි හිස්පිලි මුල් සිවියමුල් ඉද්ධ
රත්තටුල් හා විසලි ඉඳා මේ සුභ දමා, මුසුසර්පිතා මී හා
හිසලිත්, ලෙතමෙත් - ලේන කරන්නේ ය.

යම් දායවත්තේ කිරි බොහු බොහු වාක් පාසා වමනය කරයි ද
ඵලබ්ධි, කටුවැල්බට හෙය් සුභට හිස්පිලි, හිස්පිලි මුල්,
සිවියමුල්, ඉද්ධ රත්තටුල් හා විසලි ඉඳා වූණිය දමා මිදුණි
හා හිසලිත් ලේන කරන්නේ ය.

හික්කා වමනයට

100. පිපසලි මුසුකානං ඵ - වූණීං සමුසුසර්පිතම්
මාතුලුඛිතරාසසතෙව - හික්කාඡර්දි නිවාරණම්

පිපසලි - හිස්පිලි, මුසුකානං ඵ - වැලමී ද, වූණීං - සුභ,
සමුසුසර්පිතම් - මිදුණි සිති සමග, මාතුලුඛිතරාසසත ඵව -
තස්සාරා ඇඹිලෙන් ලේන කිරීමෙන්, හික්කා - හික්කාව, ඡර්දි
- වමනය, නිවාරණම් - නිවාරණය වේ.

හිස්පිලි, වැලමී වූණිය මිදුණි සිති සමග තස්සාරා ඇඹිලෙන්
ලේන කිරීමෙන් හික්කාව, වමනය නිවාරණය වේ.

පිපාසා සමනයට ලේනයක්

101. පිපාසි මධුකං ජමබ්බු - රසාලතරුපලලවොඃ
වූණිං'යං මධුනා වෙති - තෘෂ්ණාප්‍රශමනා ශිශොඃ

පිපාසි - හිස්පිලි, මධුකං - වැල්මි, ජමබ්බු - මාදම්, රසාලතරු-
පලලවොඃ - අඹදළු, අයං වූණිං - මේ සුණු, මධුනා වෙති -
මිදැණියෙන් ලේන කිරීමෙන්, ශිශොඃ - දරුවන්ගේ, තෘෂ්ණා
- පිපාසය, ප්‍රශමනා - සමනය වේ.

හිස්පිලි, වැල්මි, මාදම්, අඹදළු මේ වූණිය මිදැණියෙන් ලේන
කිරීමෙන් දරුවන්ගේ පිපාසය සමනය වේ.

බලවත් පිපාසයට ලේනයක්

102. හිඩගු සෙසථව පාලාශ - වූණිං මාක්ෂිකසංයුතම්
ලිඨං නිවාරයතනාශු - ශිශුනාමුදධතාං තෘෂාමි

හිඩගු - පෙරුංකායම්, සෙසථව - සහිඳ ලුණු, පාලාශ - කැල
ඇට, වූණිං - සුණු, මාක්ෂිකසංයුතම් - මිදැණි යුක්තව, ලිඨං
- ලේන කිරීමෙන්, ශිශුනාං - දරුවන්ගේ, උදධතාං තෘෂාමි -
බලවත් පිපාසය, ආශු - වහා, නිවාරයති - සංසිදුවයි.

පෙරුංකායම්, සහිඳ ලුණු, කැල ඇට වූණිය මිදැණි සමග ලේන
කිරීමෙන් දරුවන්ගේ බලවත් පිපාසය සංසිදෙයි.

උදර රෝග විකිත්සා

බඩපිපුමට සහ වාතවේදනාවට

103. ඝෘතෙත සිප්පු වීශේවලා - හිඩතු භාඨිතිරජො ලිහන්
ආනාතවාතිකං ශුලං - හනකාත් තොයෙන වා ශිශො:

සිප්පු - සවිද ලුණු, වීශව - වියලි ඉතුරු, එලා - එතසාල්
ඇට, හිඩතු - පෙරුම්කායම්, භාඨිතිරජා - සිරිතේක්කු සුණු,
ඝෘතෙත - ගිතෙලින්, ලිහන් - ලේහ කරන්නේ, තොයෙන වා
- උණුවතුරෙන් හෝ, ශිශො - දරුවන්ගේ, ආනාත - බඩපිපුම,
වාතිකං ශුලං - වාත වේදනා, හනකාත් - නසන්නේ ය.

සවිද ලුණු, වියලි ඉතුරු, එතසාල් ඇට, පෙරුම්කායම්,
සිරිතේක්කු වූණිය ගිතෙලින් ලේහ කිරීමෙන් හෝ උණු
වතුරෙන් භාවිත කිරීමෙන් දරුවන්ගේ බඩපිපුම, වාත වේදනා
නසන්නේ ය.

හිතර හඬන ළමුන්ට සහනදයි ලේහයක්

104. පිප්පලි ත්‍රිඵලාචූණිං - ඝෘතකෞද්‍ය පරිපලුතම්
බාලො රොදිති යා - තයෙම ලොංචු දදුක් සුඛාවහම්

පිප්පලි - හිප්පිලි, ත්‍රිඵලාචූණිං - අරළු බුළු තෙල්ලි සුණු,
ඝෘතකෞද්‍ය - ගිතෙල් මිදැණියෙන්, පරිපලුතම් - අනා, ලොංචු
- ලේහ කිරීමෙන්, යා බාලා - යම් ළමයෙක්, රොදිති - හිතර
හඬයි ද, තයෙම - ඔහුට, සුඛාවහම් - සැප ගෙන දීම පිණිස,
දදුක් - දෙන්නේ ය.

හිප්පිලි, අරළු, බුළු, තෙල්ලි වූණිය ගිතෙල්, මිදැණියෙන් අනා
ලේහ කිරීමෙන් හිතර හඬන ළමුන්ට සුව ගෙන දෙයි.

නැබ හෝ ගුදයෙහි ලේපනයෙන් විරේචනය

105. පිෂට්වා ගතවීම්පානි - පොඩුවිඩි නිමැවැරිණා
නානො ගුදෙ වා ලෙපෙන - ශිශුනාං රෙචනං පරම්

ගතවීම්පානි - එබරු ඇට මද, ආඩුවිඩි - මී බෙටි, නිමැවැරිණා
- කොනොඹ පොතු කැම්බු වතුරෙන්, පිෂට්වා - අඹරා, නානො
- නැබෙයි හෝ, ගුදෙ වා - ගුදයෙහි හෝ, ලෙපෙන - ආලේප
කිරීමෙන්, ශිශුනාං - දරුවන්ගේ, රෙචනං - විරේචනයට,
පරම් - උතුම් ය.

එබරු ඇට මද, මී බෙටි, කොනොඹ පොතු කැම්බු වතුරෙන්
අඹරා නැබෙයි හෝ ගුදයෙහි ආලේප කිරීමෙන් දරුවන්ගේ,
විරේචනයට උතුම් ය.

ශෝධන විරේකයක්

106. *ඉන්ද්‍රලොචන නෙත්‍රාණි - ශිඛිභාගං හි යොජයෙත්
භූටිගතවක මුද්‍රී - ගතපුෂ්පා විවුර්ණිකා:

107. මාෂආයං ගවාං දුදොධො - සෙවයෙත් දිනපක්කවකම්
රෙචයෙත් මෘතතිකාං ශුද්ධාං - ශිශුනාං හිතමොෂමම්

*මෙහි ඉන්ද්‍ර යන්නෙන් එකක් ද - ලොචන යන්නෙන් දෙකක් ද - නෙත්‍රාණි
යන්නෙන් තුනක් ද - ශිඛි යන්නෙන් හතරක් ද කොටස් වශයෙන් ශිෂිය
සූතුය.

භූටි - හීං එන්සාල් කොටස් එකක් ද, ගතවක - ගෙන්දගම්
කොටස් දෙකක් ද, මුද්‍රී - මෘද්දරශාඩහි කොටස් තුනක් ද,
ගතපුෂ්පා - ගතකුප්ප කොටස් හතරක් ද, විවුර්ණිකා - මහා
සිංහු කොට, -

මෘදුවයං - උදු ඇට දෙකක ප්‍රමාණය, ගවාං දුෂ්ණො -
 එළකිරෙන්, දිතපසාදිතම් - දිත පහක්, සෙවයෙන් - සේවනය
 කරන්නේ ය. මෘතතිකාං - බඩ තුළ ඇති මැටි, ශුද්ධාං - ශුද්ධ
 වී, රේවයෙන් - විරේචනය වෙයි. ශිශුනාං - දැවෙන්ට, හිතං
 මෘදුමි - හිත මෘදුවකි.

ශ්‍රී ඵත්සාල් කොටස් එකයි ද ගෙන්දගම් කොටස් දෙකක් ද මුර්ද
 ශුද්ධරශාංගි කොටස් තුනක් ද සතකුප්ප කොටස් හතරක් ද
 නොව වූණි කොට උදු ඇට දෙකක ප්‍රමාණය එළකිරෙන් දිත
 පහක් සේවනය කරන්නේ ය. බඩ තුළ ඇති මැටි ශුද්ධ වී
 විරේචනය වෙයි. දැවෙන්ට හිත මෘදුවකි.

අධික ගින්න සමනයට

108. වීදුරිකඤ්ඤා ගොධුම යවවුණිං ඝෘතපලුතම්
 බාදයෙන් තදනුකෂිරං ශෘතං සමධුසකීරම්

වීදුරි කඤ්ඤා - කිරිබදු අල, ගොධුම - තිරිඟුපිටි, යවවුණිං -
 කොල්ලු වූණු, ඝෘතපලුතම් - ගිතෙලින් අනා, බාදයෙන් -
 වළඳන්නේ ය. ශෘතං කෂිරං - සිඳවන ලද කිරි, සමධුසකීරම්
 - මිශ්‍රණි සිනි සමග, තදනු - ඒ අනුව භාවිත කිරීමෙන් අධික
 ගින්න සමනය වෙයි.

කිරිබදු අල, තිරිඟුපිටි, කොල්ලු වූණිය, ගිතෙලින් අනා
 වළඳන්නේ ය. සිඳවන ලද කිරි, මිශ්‍රණි සිනි සමග ඒ අනුව
 භාවිත කිරීමෙන් අධික බඩගින්න සමනය වෙයි.

ස්මෘතිය, ශරීර ශක්තිය හා පෝෂණයට

109. සොවණිං සුකෘතං වුණිං - ආභටං මධු ඝෘතං වචා මහසාසනිකා සඩ්ඛපුෂ්පි - මධුසර්පි සකාඤ්චනම්
110. අභිපුෂ්පි ඝෘතං කේශාද්‍රං - වුර්ණිතං කතකං වචා සහෙමවුණි කේශාඛ්‍යය්‍යං - ශෙටතද්දථා ඝෘතං මධු
111. වචාරොති නිත්‍යා ප්‍රාශ්‍යා - අධිශ්ලොක සමාපනා ආමාරාණං වපුමේධා - ඛලපුෂ්පිකරා සමෘත්‍යා

(අ) සොවණිං - රන්, සුකෘතං වුණිං - මනාව කරන ලද හන්මය, ආභටං - සුවඳ කොට්ටං, වචා - වදකත, මධු ඝෘතං - මීපැණි හිතෙලින් ද, (ආ) මහසාසනිකා - ප්‍රභූත්වැන්න, සඩ්ඛපුෂ්පි - සක්මල්, සකාඤ්චනම් - ස්වණි හන්ම සහිතව, මධුසර්පි - මීපැණි හිතෙලින් ද,

(ඇ) අභිපුෂ්පි - වරාමල්, කතකං - ස්වණි හන්ම, වචා - වදකත, වුර්ණිතං - සුණු, ඝෘතං - හිතෙල්, කේශාද්‍රං - මීපැණියෙන් ද, (ඈ) කේශාඛ්‍යය්‍යං - කරපිංචා, ශෙටතද්දථා - සුදු ඊතත, සහෙමවුණි - ස්වණි හන්ම සහිතව, ඝෘතං මධු - හිතෙල් මීපැණියෙන් ද,

වචාරොති අධිශ්ලොක සමාපනා - සතර අඩ පිලොවින් සුන්, ප්‍රාශ්‍යා - බොහෝ සෙයින්, නිත්‍යා - නිත වූයේ, ආමාරාණං - ආමරුවන්ගේ, වපු - ශරීරය, මෙධා - ස්මෘති ශක්තිය, ඛලපුෂ්පිකරා - ශරීර ශක්තිය හා පෝෂණය වේ යැයි, සමෘත්‍යා - දත සුභය.

තැබ ඉදිමුමට ස්වේදයක්

116. මෘතපිණ්ඩනාගතිතපෙතන - ස්වරූපිණ්ඩනාගසංඝමණි,
සෙවදයෙදුපටිතාං තාතිං - ශෝඨා තෙතොපයා/ඉදි.

අගතිතපෙතන මෘතපිණ්ඩන - ගින්නෙන් රත්කරන ලද මැටි පිඩකින්, සොඹමණා - මද උණුසුමෙන් යුත්, ස්වරූප - කිරි, පිණ්ඩනන - එම මැටි පිඩට ඉසීමෙන්, සෙවදයෙන් - සෙවද දෙන්නේ ය. උපටිතාං - උඩට එසවුණු, තාතිං ශෝඨා - තැබ ඉදිමුම, තෙතො - එමගින්, උපයාමාති - සමනය වෙයි.

මද උණුසුමෙන් යුත් කිරි, ගින්නෙන් රත්කරන ලද මැටි පිඩකට ඉසීමෙන් තැගෙන හුමාලයෙන් තැවීමෙන් උඩට එසවුණු තැබ ඉදිමුම සමනය වෙයි.

තැසවූ තැබට ආලේපයක්

117. තාතිසාකෙ නිශා ලොඬු - ප්‍රියඩගු මධුකොං ශාතථී
තෙලමහාඤ්ජනෙ ශස්ථමෙතිශවා'ත්ථාට්ඨලකථී

නිශා - අමුකහ, ලොඬු - ලොත්සුඹුළු, ප්‍රියඩගු - පුළුඳු. මධුකොං - වැල්මීවලින්, ශාතථී තෙලං - සිඳ වූ තෙල. තාතිසාකෙ - තැබ පැය වූ කළ, අභ්‍යඤ්ජනෙ - ආලේපයෙන් හෝ, එහි වා - ඉහත වූණිය, අත්ථා - තැබෙහි, අට්ඨලකථී - විසෑවීමෙන් ද, ශස්ථං - සුව වේ.

අමුකහ, ලොත්සුඹුළු, පුළුඳු, වැල්මීවලින් සිඳ වූ තෙල, තැබ පැය වූ කළ, ආලේපයෙන් හෝ ඉහත වූණිය තැබ විසෑවීමෙන් සුව වේ.

පැසවූ පැළට පාවත් ගිණු

118. දුටුවන නිගමනය - නාතිකයෙහි වූ දුකින්
පවසවුනේ කිසිවක් වැඩි - කුසගින්න පැසවුනාණි

නිගමනය - එළු බෙට්, දුටුවන කිසිවක් අතර,
නාතිකයෙහි ව - නාතිකයාට, අවුරුදු - ගාලන් නැති
වූනේ - කුසගින්න පැසවුනාණි, වැඩි - පැසවුනාණි, පැසවුනාණි
පැසවුනාණි - පැසවුනාණි පැසවුනාණි, කිසිවක් - කිසිවක්(පැසවුනාණි)
නිගමනය - කුසගින්න පැසවුනාණි නාතිකයා සුව වේ.

එළු බෙට් කිසිවක් අතර පැසවුනාණි පැසවුනාණි ගාලන්. කුසගින්න
වූනේ පැසවුනාණි පැසවුනාණි වූනේ පැසවුනාණි කිසිවක්(පැසවුනාණි) අතර
කුසගින්න පැසවුනාණි පැසවුනාණි පැසවුනාණි පැසවුනාණි.

ගුදපාකයට ඖෂධ

119. ගුදපාකෙ තු බාලානං - පිපාතඝනිං කාරයෙන් ක්‍රියාම්
රසාකූපනං විශෙෂෙණ - පානලෙපනයෝගිතම්

බාලානං - ලමුන්ගේ, ගුදපාකෙ තු - ගුද පැසවීමෙහි වනාහි,
පිපාතඝනිං - පිත් තසන, ක්‍රියාං කාරයෙන් - ක්‍රියා කරන්නේ ය.
විශෙෂෙණ - වෙසෙසින්, රසාකූපනං - රසඳුන්, පානලෙපනයො
- බීමට හා ලේපයට, ගිතම් - ගිතයි.

ලමුන්ගේ ගුද පැසවීමේ දී පිත් තසන ක්‍රියා කරන්නේ ය.
වෙසෙසින් රසඳුන් බීමට හා ලේපයට ගිතයි.

ගුදපාකයට තවත් ඖෂධ

120. ශඩ්බයෂට්‍රාකූපනෙනෙවූණිං - ශිශුනාං ගුදපාකත්‍රත්
පාරිගර්හිකරොගෙ තු - යුජ්‍යතෙ වහනිදීපනම්

ශඩ්බ - ශංඛ හෂ්ම, යෂට් - වැලුම්, අකූපනො - රසඳුනෙන්
සැකසූ, වූණිං - සුණු, ශිශුනාං - දරුවන්ගේ, ගුදපාකත්‍රත් -
ගුද පැසීම තසන්නේ ය. පාරිගර්හිකරොගෙ තු - පාරිගර්හික
රෝගයේ දී වහාහි, වහනිදීපනම් - ගින්න වැඩීම, යුජ්‍යතෙ -
යෙදිය යුතුය.

ශංඛ හෂ්ම, වැලුම්, රසඳුන්වලින් සැකසූ වූණිය දරුවන්ගේ
ගුද පැසීම තසන්නේ ය. පාරිගර්හික රෝගයේ දී ගින්න වඩන
හි යෙදිය යුතුය.

තුචාල, විසජ්ජ ගෙඩි, උණ සඳහා ඔසු

121. පයොලත්‍රිඵලාරිෂ්ට - හරිද්‍රා ස්වරීතං පිබේත්
සෘත විසෙරාට ජවරාණං - ශාන්තයෙ බාලකසා ව

පයොල - දුම්මල්ල, ත්‍රිඵලා - තිපල්, අරිෂ්ට - කොහොඹ
පොතු, හරිද්‍රා - කහ, ස්වරීතං - සාදන ලද කෂාය, පිබේත් -
බොන්නේ, බාලකසා - දරුවන්ගේ, සෘත - තුචාල, විසෙරාට
- විසජ්ජ ගෙඩි, ජවරාණං ව - උණ ද, ශාන්තයෙ - සුවකරයි.

දුම්මල්ල, අරළු, බුළු, තෙල්ලි, කොහොඹ පොතු, කහවලින්
සාදන ලද කෂාය පානය කිරීමෙන් දරුවන්ගේ තුචාල විසජ්ජ
ගෙඩි, උණ ද සුවකරයි.

සිඬම, සුදුකබර, හොරි, විවර්චිකා ආදී වම් රෝගවලට

122. ශාහමුමනිශාකුෂ්ට - රාජකෙත්‍රයවොෂි ශිශො
ලොපා තතෘණා හන්තනශු - සිඬමපාමා විවර්චිකා

ශාහමුම - වියන් දුඹුළු, නිශා - අමුකහ, කුෂ්ට - සුවද
කොට්ටං, රාජික - අබ, ඉත්‍රයවොෂි - කෙළිඳුනාල්වලින් සාදන
ලද පුණු, තතෘණා - මෝරුවෙන්, ලොපා - ගුමෙන්, ශිශො -
දරුවන්ගේ, සිඬම - සිඬම, ශ්වේත කුෂ්ට (සුදුකබර) නම් වර්ම
රෝගය, පාමා - හොරි, විවර්චිකා - විවර්චිකා නම් වර්ම
රෝගය, ආශු - වනා, හන්ති - නසයි.

වියන් දුඹුළු, අමුකහ, සුවද කොට්ටං, අබ, කෙළිඳුනාල්වලින්
සාදන ලද වූණිය මෝරුවෙන් අඹරා ගුමෙන් දරුවන්ගේ සිඬම
නම් වර්ම රෝගය, සුදුකබර, හොරි, විවර්චිකා වනා නසයි.

තල්ල පැයවීමට හා දන්තපාලියට මස

123. කාලපාසෙ යවකාර - මධුනාං ප්‍රතිසාරණම්
දන්තපාලිං භූ මධුනා - චූණින ප්‍රතිසාරයෙන්

කාලපාසෙ - තල්ල පැයවීමේ දී, යවකාර - යවකාර ලුණු,
මධුනාං - මීපැණි සමග, ප්‍රතිසාරණම් - දත් මැදීමෙන් සුවවේ.
දන්තපාලිං භූ - දන්තපාලි රෝගයට ද, මධුනා - වැල්මි, චූණින
- සුණුවලින්, ප්‍රතිසාරයෙන් - දත් මදින්නේ ය.

තල්ල පැයවීමේ දී යවකාර ලුණු, මීපැණි සමග දත් මැදීමෙන්
සුවවේ. දන්තපාලි නම් රෝගයට ද වැල්මි චූණියෙන් දත්
මදින්නේ ය.

දත් මතුවන කල හටගන්නා රෝගවලට

124. ධාතකිප්‍රසප පිපපලි - ධාත්‍රිඵලරසෙන වා
දන්තාසාන හවාරොගා - පිඩයනති න බාලකම්
ජාතෙ දන්තනති ශාමනති - යතා තදෙධතුකාගදා

දන්තාසාන - දත් මතුවන විට, හවාරොගා - හටගන්නා
රෝග, බාලකම් - දරුවා, පිඩයනති - පිඩා කරයි. ධාතකිප්‍රසප
- මලිත මල්, පිපපලි - තිස්පිලි, ධාත්‍රිඵලරසෙන වා - තෙල්ලි
ඉස්මෙන් අඹරා ගැමෙන්, යතා - යම් සේ, ජාතෙ දන්තනති -
හටගත් දන්තන ද, තත් හෙතුකා - ඒ හේතුවෙන් හටගත්, ගදා
- රෝගයත්, ශාමනති - සමනය වෙයි.

දත් මතුවන විට හටගන්නා රෝගයෙන් දරුවා පිඩා විඳියි. මලිත
මල්, තිස්පිලි, තෙල්ලි ඉස්මෙන් අඹරා ගැමෙන් හටගත් දන්තන
දන්තන මෙන් ම ඒ හේතුවෙන් ඇති වූ රෝග ද සුව වෙයි.

දත් එන වේදනාවට සහ කුරණ්ඩයට

125. ප්‍රාචීනතං පාණ්ඩුරං සිප්ඛාරං -
මූලං ශිශුනාං ගලකෙ නිබන්ධම්
නතතතාශු දනෙතාදනව වේදනාං ච
නිෂංගමකාණ්ඩකුරණ්ඩමෙව

ප්‍රාචීනතං - කුසෙතතිරට ගිය, පාණ්ඩුර - පඬුවන් පැහැ, සිප්ඛාර
මූලං - සික මුලක් ගෙන, ශිශුනාං - දරුවා හේ, ගලකෙ - ගෙලෙහි,
නිබන්ධම් - බැඳීමෙන්, දනෙතාදනව - දත් හටගැනීමේ, වේදනාං
ච - ඇතිවන වේදනාව ද, නිෂංගමම් - සම්පූර්ණයෙන්ම,
එකාණ්ඩ - එක් අණ්ඩකෝෂයක, කුරණ්ඩමෙව - තතරයක්
ඉදිවීමේ රෝගය ද, ආශු - වහා, නතති - නසයි.

කුසෙතතිරට ගියා වූ පඬු පැහැ සික මුලක් ගෙන දරුවා හේ
බෙල්ලෙ බැඳීමෙන් දත් හටගැනීමේ දී ඇතිවන වේදනාව
සම්පූර්ණයෙන් ම ද එක් අණ්ඩකෝෂයක තතරයක් ඉදිවීමේ
රෝගය ද වහා නසයි.

හොල කට වණවීමට

126. ජාතිපත්‍රාමිකං ප්‍රාක්ෂා - පාඨාද්‍රවේතෘ ඵලත්‍රිකො
ත්වාථෘ සෞඥයුතෘ ගිහො - ගණ්ඩුකො මුඛපාතර්ථිත්

ජාතිපත්‍ර - සමන්විතව කොළ, අමිකං - රසකිද, ප්‍රාක්ෂා -
ප්‍රිද්දරත්පලම්, පාඨා - දියමිත්ත, ඵලත්‍රිකො - ආඵ බුද්
තෙල්ලි, ද්‍රවේතෘ - යන ද්‍රව්‍යවලින්, ත්වාථෘ - සාදන ලද
කසාය, ගිහො - නිවුණු පසු, සෞඥයුතෘ - මිතුණි සමග,
ගණ්ඩුකො - හට කේදීමෙන්, මුඛපාතර්ථිත් - හොල කට වණවීම
සුව වේ.

සමන්විතව කොළ, රසකිද, ප්‍රිද්දරත්පලම්, දියමිත්ත, ආඵ,
බුද්, හොල්ලි යන ද්‍රව්‍යවලින් සාදන ලද කසාය නිවුණු පසු
මිතුණි සමග කට කේදීමෙන් හොල කට වණවීම සුව වේ.

කට ඇදවීමට හා කෙල වැහිරීමට

127. සාර්වා තිත්ත ලොඤාණං - කභායො මධුකසා ව
සංත්‍රාථි විමුඛෙ ශසෙනා - ධොවනාථිං ශිංශො සද්ද

සාර්වා - ඉරමුසු, තිත්ත - කටුකරෝසන, ලොඤාණං -
ලොන්සුඹුළු, මධුකසා ව - වැල්මි, කභායො - කභාය, ශිංශො
- දරුවන්ගේ, විමුඛෙ - කට ඇදවීම, සංත්‍රාථි - කෙල වැහිරීම
සද්දහා, සද්ද - සැමවිට, ධොවනාථිං - කට සේදීම පිණිස,
ශසෙනා - යහපත් ය.

ඉරමුසු, කටුකරෝසන, ලොන්සුඹුළු, වැල්මි කභාය දරුවන්ගේ
කට ඇදවීම කෙල වැහිරීම සද්දහා සැමවිට කට සේදීම පිණිස
යහපත් ය.

මුව පැසවීම සද්දහා ඔසුවක්

128. මුඛපාතෙ භූ ඛාලානාමාමුසාරමයො රජා
ගෛරිකං කේශාද්‍රසංයුක්තං - තෙජරං සරසාඤ්ජනම්

ඛාලානාං - ළමුන්ගේ, මුඛපාතෙ භූ - මුව පැසවීමට, ආමුසාර
- අඹි තඹාර, අයා රජා - ලෝහ හන්ම, ගෛරිකං - සිවංගුරු,
රසාඤ්ජනම් - රසඳුන්, කේශාද්‍රසංයුක්තං - මිදැණි සමඟ තෙත,
තෙජරං - (මුඛයේ ගැල්වීමට) ඔසුවකි.

අඹි තඹාර, ලෝහ හන්ම, සිවංගුරු, රසඳුන්, මිදැණි සමඟ
තෙත මුඛයේ ගැල්වීම ළමුන්ගේ මුව පැසවීම සද්දහා ඔසුවකි.

මුඛ පැයවීම සඳහා තවත් ඔසුවක්

129. දුර්වී යෂ්ටාභයා ජාතීපත්‍ර කෞශද්‍රෙයතු ධාවනම්
අශ්වතේජ්විතො කෞශද්‍රෙය - මුඛපාතෙ ප්‍රලෙපනම්

මුඛපාතෙ - මුඛ පැයීමට, දුර්වී - වෙනිවැල්ගැට, යෂ්ටි -
වැල්මි, අභයා - අරළු, ජාතීපත්‍ර - සමන්පිච්ච කොළ කභාය,
කෞශද්‍රෙය තු - මිපැණියෙන්, ධාවනම් - කට සේදීම ද,
අශ්වතේ ත්ව් - ඇසතු පොතු, ද්‍රො - එම දළ, කෞශද්‍රෙය -
මිපැණියෙන් අඹරා, ප්‍රලෙපනම් - ගුම ද හොඳය.

මුඛ පැයීමට වෙනිවැල්ගැට වැල්මි, අරළු, සමන්පිච්ච කොළ
කභාය මිපැණියෙන් කට සේදීම ද ඇසතු පොතු හා එම දළ
මිපැණියෙන් අඹරා ආලේපනය ද හොඳයි.

තාලුකණ්ටක රෝගයට ඔසු

130. හරිතකී වචා කුෂට - කලකං මාතෘකික සංයුතම්
පිප්පා කුමාරි සතනොත - මුත්‍රිතෙ තාලුකණ්ටකා

හරිතකී - අරළු, වචා - වදකන, කුෂට - සුවඳ කොට්ටං
සුණු, මාතෘකික සංයුතම් - මිපැණි යොද අඹරා, කලකං -
කල්කය සාද, සතනොත - කිරි සමග, පිප්පා - බීමෙන්, කුමාරි
- දරුවන්ගේ, තාලු කණ්ටකා - තාලුකණ්ටක රෝගයෙන්,
මුත්‍රිතෙ - මිදෙයි.

අරළු, වදකන, සුවඳ කොට්ටං වූණිය මිපැණි යොද අඹරා
කල්කය සාද කිරි සමග බීමෙන් දරුවන්ගේ තලුකණ්ටක
රෝගයෙන් මිදෙයි.

චාතයෙන් හටගත් මුත්‍රකෘතිය

131. මෙකමයානාගරවාචිතයා
ධාත්‍රිත්‍රිකයෝ: විනිත: කෘය:
කොදෙණ පිත: සමයතාවයො.
මුත්‍රය කෘතියං පචත ප්‍රභූතමි

මෙක - කලාදුරු, අමයා - රසකිද, නාගර - වියලි ඉඟුරු,
වාචිතයා - අමුක්කරා, ධාත්‍රි - තෙල්ලි, ත්‍රිකයෝ: - ගොකටු-
වලින්, විනිත: කෘය: - සාදන ලද කෘය, කොදෙණ -
මිදුණි සහිතව, පිත: - බොන ලද්දේ, පචත ප්‍රභූතමි -
චාතයෙන් හටගත්, මුත්‍රය කෘතියං - වේදනා සහිතව මුත්‍ර
පිටකිරීම, අවයව - නියතව, සමයති - සමනය කරයි.

කලාදුරු, රසකිද, වියලි ඉඟුරු, අමුක්කරා, තෙල්ලි,
ගොකටුවලින් සාදන ලද කෘය මිදුණි සහිතව බොන ලද්දේ
චාතයෙන් හටගත් වේදනා සහිතව මුත්‍රපිටකිරීම නියතව
සුව වේ

සෙමෙන් හටගත් මුත්‍රකෘතිය

132. යවකාරයුත: ස්වාභ: - ස්වාදකණවක සමහව:
පිත: ප්‍රාණාශයතාශු - මුත්‍රකෘතියං කථොදහවමි

ස්වාදකණවක - ගොකටු, සමහව: ස්වාභ: - සුකසු කෘය,
යවකාර යුත: - යවකාර ලුණු සහිතව, පිත: - බීමෙන්,
කථොදහවමි - සෙමෙන් හටගත්, මුත්‍රකෘතියං - මුත්‍ර කෘතිය,
තාශු - වනා, ප්‍රාණාශයති - සමනය කරයි.

ගොකටුවලින් සුකසු කෘය යවකාර ලුණු සහිතව බීමෙන්
සෙමෙන් හටගත් මුත්‍ර කෘතිය වනා සමනය කරයි.

කල්ගිය වාත වේදනාවට ඔසු

133. එරණධතෙලං සපයා පිබෙන්
යො ගවෙන මුත්තෙණ පිචා
සගුගගුලු ප්‍රොඨරුඡං ප්‍රවෘදධං
සවාතවසාධිං සහසා නිහනති

යා - යමෙකු, එරණධතෙලං - එඬරු තෙල්, සපයා - කිරි
සමග, පිබෙන් - බොන්නේ හෝ, ගවෙන මුත්තෙණ - ගව
මුත්තයෙන්, සගුගගුලු - ගුලුල් සහිතව, පිචා - බීමෙන්,
ප්‍රොඨරුඡං - කල්පුවති වේදනා, ප්‍රවෘදධං සවාතවසාධිං -
වැඩිගිය වාත රෝග, සහසා - වහා, නිහනති - නසත්.

යමෙක් එඬරු තෙල්, කිරි සමග සානය කිරීමෙන් හෝ ගව
මුත්තයෙන්, ගුලුල් සහිතව බීමෙන් කල්පුවති වේදනා වැඩිගිය
වාත රෝග ද වහා නසයි

දරුණු මුත්ත බැඳීමට පිළියමක්

134. කජ්ජිවර්තිං මෘදුතා ලිඛිතවජ්ජෙ නිධාරයෙන්
ශීග්‍රං තයා මහා ඝෝරානමුත්තබන්ධාත් ප්‍රමුච්ඡතෙ

මෘදුතා - සිහින්, කජ්ජිවර්තිං - කපුරු වැටියක්, ලිඛිතවජ්ජෙ -
ලිඟ සිදුරෙහි, නිධාරයෙන් - දැරීමෙන්, තයා - එමගින්, මහා
ඝෝරාත් - ඉතා දරුණු, මුත්තබන්ධාත් - මුත්ත බැඳීම, ශීග්‍රං -
වහා, ප්‍රමුච්ඡතෙ - මිදෙයි.

සිහින් කපුරු වැටියක් ලිඟ සිදුරෙහි දැරීමෙන් ඉතා දරුණු මුත්ත
පිට හෝ වීම වහා මිදෙයි.

මුත් බැඳීමට ලේඛයක්

135. කණ්ණාසන සිතාකොටු සුකොමලා සෙසොසොසො
මුත්මුතෙ ප්‍රයොකතවතා ශිශුතාං ලෙත උතතමා

කණ - හිප්පිලි, උතත - ගම්මිරිස්, සිතා - සිති, කොටු -
මියැණි, සුකොමලා - හිං එත්තල්, සෙසොසොසො - පරිදලුණුවලින්,
කාතා - සාදන ලද, ලෙතා - ලේඛය, මුත්මුතෙ - මුත්
බද්ධයේදී, උතතමා - උතුම් යැයි, ප්‍රයොකතවතා - සියත
ලදී.

හිප්පිලි, ගම්මිරිස්, සිති, මියැණි, හිං එත්තල්, පරිදලුණුවලින්
සාදන ලද ලේඛය මුත් පිට හෝ වීමට උතුම් යැයි කියන ලදී.

අපව් නම් රෝගයට රෝටියක්

136. වතකාඨාසිකාමුලං තණ්ඩුලො සත යොජිතම්
පථා භූ පොලිකාං බාදෙදපව් නාශකාරිණීම්

වතකාඨාසිකාමුලං - වත කපුමල්, තණ්ඩුලො සත - සතල්
සමග, යොජිතම් - අනා, පොලිකාං - රෝටි සාද, පථා භූ -
පුරස්කා, අපව් - අපව්, නාශකාරිණීම් - හැසීම සඳහා, බාදෙත්
- විලඳත්තේ ය.

අපව් නම් රෝගය හැසීමට වත කපුමල්, සතල් සමග අනා
රෝටි සාද පුරස්කා විලඳත්තේ ය.

විත්තෝන්මාදය හා අපස්මාරය සහිත අපතන්ත්‍රයට

137. ශිරීෂතකතමාලානාං - බීජෙප රකුජිතලොචනා
විතොනානමාදං තිහනනාශු - සාපසමාරාපතනත්‍රිකම්

ශිරීෂ - මාර, තකතමාලානාං - ඇසල, බීජෙප - ඇටවලින්
සෑදූ වූණිය, රකුජිතලොචනා - (අඳුන් සේ)පාටකළ ඇස්,
විතොනානමාදං - විත්තෝන්මාදය, සාපසමාර - අපස්මාරය
සහිත, අපතන්ත්‍රිකම් - අපතන්ත්‍ර රෝගය, ආශු - වහා,
තිහනනි - තසයි.

මාර, ඇසල ඇටවලින් සෑදූ වූණියෙන් ඇස අඳුන් ගැමෙන්
විත්තෝන්මාදය, අපස්මාරය සහිත අපතන්ත්‍ර රෝගය වහා
තසයි.

රත්පිතට ශ්‍රාෂ්ඨයක්

138. වාසායා සචරසා පිතා - සිතාමධුසමන්විතා
වූෂේෂ්ඨව වටරොහාණං - රකතපිතතං විතාශයෙන්

වාසායා සචරසා - පාවට්ටා කොළ යුෂ, වටරොහාණං වූෂේෂ්ඨ
ව - තුගමුල් සුණු ද, සිතාමධු - සීනි මිදැණි, සමන්විතා -
යුක්ත වූයේ, පිතා - පානය කරන්නේ, රකත පිතතං - රත්පිත,
විතාශයෙන් - නැසෙයි.

පාවට්ටා කොළ යුෂ තුග මුල් වූණියෙන් ද සීනි මිදැණි සමග
යෙදීමෙන් රත්පිත් නැසෙයි.

රත්පිතට ඝෘතයක්

139. පලාශපුෂ්ප ස්වාථේන - වාසායා ස්වරසෙන වා
චතුශ්ඡේන සංසිද්ධං - රත්තපිතතතරං ඝෘතමි

පලාශපුෂ්ප - කැල මල්, ස්වාථේන - කණයෙන් හෝ, වාසායා
ස්වරසෙන වා - පාවට්ටා ස්වරසයෙන් හෝ, චතුශ්ඡේන -
සිව්තුණයක් දමා, සංසිද්ධං - සිදුකළ, ඝෘතමි - ඝෘතය,
රත්තපිත - රත්පිත, තරං - නසයි.

කැල මල් කණයෙන් හෝ ස්වරසයෙන් සිව්තුණයක් දමා සිදුකළ
ඝෘතය රත්පිත් නසයි.

නාසයෙන් ලේ වැගිරීම නැවතීමට

140. රසොද්ධිමපුෂ්පාණං - දූඨායා ස්වරසෙන වා
නසොන නාසයෙන් භූණිං - නාසිකාරකතමුදධතමි

ද්ධිමපුෂ්පාණං - දෙළුම් මල්, රසා - යුසයෙන් හෝ, දූඨායා
- ඊතණ, ස්වරසෙන වා - ස්වරසයෙන් හෝ, නසොන - නසා
කිරීමෙන්, භූණිං නාසිකාරකතමි උදධතමි - නාසයෙන් පැන
ඇති ලේ වැගිරීම, නාසයෙන් - නසන්නේ ය.

දෙළුම් මල් යුසයෙන් හෝ ඊතණ ස්වරසයෙන් හෝ නසා
කිරීමෙන් නාසයෙන් ලේ වැගිරීම නසන්නේ ය.

මන්දගන්ධියට සහ වාත ගුල්මයට

141. ත්‍රිකටුකමජමොදං ඥානෙධං ජීර්ණෙ ඥා
සමචරණං ඝාතානාමජමමො තිඩභූතාහ
ප්‍රථම කබල භූතනං සර්පිණා වූණීමෙතත්
ජනසති ජයරාගතිං වාතගුලමං නිහනති

ත්‍රිකටුකං - ඉඟුරු ගම්මිරිස් තිප්පිලි, අජමොදං - අසමෝදගම්,
ඥානෙධං - සවිදලුණු, ජීර්ණෙ ඥා - සුදුරු කළුදුරු සමච ගෙන,
අජමමා තිඩභූතාහ - අටවෙති වූ පෙරුම්කායම් කොටසක් ද,
ඵතත් වූණී - මේ සුණු, සර්පිණා - ගිතෙලින් අනා, ප්‍රථම කබල
- පළමු බත් කට සමග, භූතනං - අනුභව කරන්නේ, ජයරාගතිං
- බඩගින්න, ජනසති - දල්වයි, වාතගුලමං - වාත ගුල්මය,
නිහනති - නසයි.

වියලි ඉඟුරු, ගම්මිරිස්, තිප්පිලි, අසමෝදගම්, සවිදලුණු,
සුදුරු, කළුදුරු සමච ගෙන අටවෙති වූ පෙරුම්කායම්
කොටසක් ද ගෙන වූණීමකර ගිතෙලින් අනා පළමු බත් කට
සමග අනුභව කිරීමෙන් බඩගිනි වඩයි. වාත ගුල්මය නසයි.

වෘත්තාන්ත විල්ලක්

142. පුනණීවේරණං නවතසිති,
කාඨිසපේරසපිතිරුතාලො,
සවිනෙතරමිතිරිති සද්ධිරො
සෙවදා සමිරාථිති හරො නරාණාමි

පුනණීවා - සාරණ මුල්, එරණං - එඩරු මුල්, නව අතසිති,
- අලුත් අතසි ඇට, කාඨිසපේර අසපිති - කපු ඇට මද සමට ගෙන, ආරතාලො - විනාකිරෙන් අතා, සවිනෙත-
රමිතිරිති - කඩපිම්මේ තම්බා, සෙවදා - කැවීමෙන්, නරාණාමි
- මිනිසුන් ගේ (ලමුන් ගේ), සමිරාථිති - වාත රෝග, සද්ධි, එව
- එකෙනෙහි ම, හරා - දුරු කරයි.

සාරණ මුල්, එඩරු මුල්, අලුත් අතසි ඇට, කපු ඇට මද සමට
ගෙන විනාකිරෙන් අතා කඩපිම්මේ තම්බා කැවීමෙන්
මිනිසුන් ගේ (ලමුන් ගේ) වාත රෝග එකෙනෙහි ම දුරු කරයි.

අපස්මාරයට

143. ගොසර්පි සාධිතං සුතං - දධිකෂීර සකාද්දසො
වාතුර්ථිකජවරොනමාදං - සඵපසමාරනාගනමි

දධි - දිකිරි, කෂීර - එළකිරි, ගොසර්පි - එළහිතෙල්,
සකාද්දසො - ගොම යුෂයෙන්, සාධිතං - සාදන ලද ඖෂධය,
වාතුර්ථිකජවරා - වාතුර්ථක උණ, උනමාදං - උමතුට,
සඵපසමාර - සියලු අපස්මාරය ද, නාගනමි - නසයි.

දිකිරි, එළකිරි, එළහිතෙල් ගොම යුෂයෙන් සාදන ලද ඖෂධය
වාතුර්ථක උණ, උමතුට, සියලු අපස්මාරය ද නසයි.

උදවහයට වර්තියක්

144. නිසිදා මාසමිත සිසිල්ලාපයෙන් කාන්තාවර්තිය සවර්තියාමි
 සාමාන්‍යතාවය යුදෙ දැක්වෙති විනාශිතිමි

නිසිදා - පෙරුංකායම්, මාසමිත - මිතුණි, සිසිල්ලාපයෙන් -
 සවිදලාපයෙන් අඟවා, වර්තිය කාන්තාව - වැටි(කරල) තනා,
 සාමාන්‍යතාවය - හිතෙලිත්, සවර්තියාමි - වැටි සමග, යුදෙ -
 යුදෙයහි, දැක්වෙති - දමන්නේ, උදවහ - උදවර්තය, විනාශිතිමි
 - නැසෙයි.

පෙරුංකායම්, මිතුණි, සවිදලාපයෙන් අඟවා වැටි(කරල) තනා
 හිතෙලිත් සමග යුදෙයහි දැමීමෙන් උදවර්තය නැසෙයි.

නාදයාබාධයට ලේනයක්

145. ඉණයී කණ පුණර කෙතකිනාං
 විධායවුණි කකුතචවො වා
 රාසනාජිතං වා මධුනාවලිඨං
 නාද්‍රොගමෙතචජමයතසුදුමි

ඉණයී - විසලි ඉහුරු, කණ - හිස්පිලි, පුණර - සුවද
 කොට්ටම්, කෙතකිනාං - වැටකේ මුල්, වුණි විධාය - වුණිය
 සාද හෝ, කකුතචවො වා - කුඹුක් පොතු වුණි හෝ,
 රාසනාජිතං වා - හිං අරත්ත සුණු සමග හෝ, මධුනාවලිඨං
 - මිතුණියෙන් ලේන කරන්නේ, ඵතද් - මෙය උදග් - දරුණු
 වූ, නාද්‍රොග - නාදරෝගය, ශමයති - නසයි.

විසලි ඉහුරු, හිස්පිලි, සුවද කොට්ටම්, වැටකේ මුල් වුණිය
 සාද හෝ කුඹුක් පොතු වුණිය හිං අරත්ත වුණි සමග
 මිතුණියෙන් ලේන කිරීමෙන් දරුණු වූ නාදරෝග සුවවෙයි.

දරුවන්ගේ සිහිමුලාවට ලේභයක්

146. කොලාසථි පදමකොඡිර - වන්දනං නාග කෙයරම්
ලිඨං කෙණ්දෙණ බාලානාං - මුට්ඨිනායනමුතමම්

කොලාසථි - නෙළුම් ඇට, පදමක - නෙළුම් මල් රේණු, උඡිර -
- සැවැන්දරා, වන්දනං - සඳන්, නාගකෙයරම් - නාමල් රේණු
සූණු, කෙණ්දෙණ - මිපැණියෙන්, ලිඨං - ලේභ කරන්නේ,
බාලානාං - දරුවන්ගේ, මුට්ඨි - සිහිමුලාව, නායනං -
නැසීමට, උතමම් - උතුම්ය.

නෙළුම් ඇට, නෙළුම් මල් රේණු, සැවැන්දරා, සඳන්, නාමල්
රේණු වූණිය මිපැණියෙන් ලේභ කිරීමෙන් දරුවන්ගේ
සිහිමුලාව නැසීමට උතුම්ය.

තුන්දෙසින් හටගත් සිහිමුලාව සහිත උණට

147. ප්‍රාක්කාමාමලකෙ සථිනන පිෂට්වා කෙණ්දෙණ සංයුතම්
සථිදෙෂහවාං මුට්ඨිං - සජ්චරාං නායයෙන් බූවම්

ප්‍රාක්කාණං - මුද්දරප්පලම්, ආමලකෙ - නෙල්ලි, පිෂට්වා -
අඹරා(කොටා), සථිනන - වණ්ඩුවේ තම්බා, කෙණ්දෙණ -
මිපැණි, සංයුතම් - සමග දීමෙන්, සථිදෙෂහවාං - සියලු දෙසින්
(තුන්දෙසින්) හටගත්, මුට්ඨිං - සිහිමුලාව, සජ්චරාං - උණ
සහිත වූයේ, බූවම් - වහා, නායයෙන් - නසත්.

මුද්දරප්පලම්, නෙල්ලි කොටා වණ්ඩුවේ තම්බා මිපැණි සමග
දීමෙන් සියලු දෙසින් හටගත් සිහිමුලාව සහිත උණ වහා නසයි.

සියලු සිහිමුලාවට හිත ද,

148. ගීතාං ප්‍රදේනාං මණයා සත්‍යාං
 සෙතාච්ඡානා චෛත්‍යෙන චානාං
 ලෙහතාත්තපානාදි සුගතං ගීතාං
 මුච්ඡාසු සචාසු පරං ප්‍රශස්තම්

සචාසු මුච්ඡාසු - සියලු සිහිමුලාවිවිධව දී, ගීතාං ප්‍රදේනාං -
 සිතල වතුර තෙමු රෙදි තැබීම, මණයා - මැණික් පැළඳවීම,
 සත්‍යාං - මුතු පැළඳවීම, සෙත - සිතල ජලය, ඉසීම,
 අචනාසු - අචනාහනය, චෛත්‍යෙන චානාං - විජිතිපතින් එන
 සුළඟ, සුගතං - සුවඳවත්, ගීතාං - සිසිල් වූ ද, ලෙහතා -
 ලේඛ වර්ග, අත්තපානාදි - කෑමබීම ආදිය, පරං - උතුම්,
 ප්‍රශස්තම් - යෙහෙකි.

සියලු සිහිමුලාවිවිධවදී සිතල වතුර තෙමු රෙදි තැබීම, මැණික්
 පැළඳවීම, මුතුවලින් සැකසූ මාලා පැළඳවීම, සිතල ජලය
 ඉසීම, අචනාහනය (ඉහත තෙක් සිත ජලයේ බැස සිටීම),
 විජිතිපතින් එන සුළඟ සුවඳවත් සිසිල් වූ ලේඛ වර්ග, කෑමබීම
 ආදිය යෙදීම උතුම් ය.

* * * *

සිමිට රෝගයට

149. ජීවකල්පයමමලිකා - වංකාමලං දඩ්මාචිකම්
ශෛලාද්විකං රසං ශිෂ්ණං - තිමිරං තතති දුෂ්කරම්

ජීවකල්පය - සුදුරු කළුදුරු, අමලිකා - තෙල්ලි, වංකාමලං
- සියඹලා ඇඹුල්, දඩ්මාචිකම් - දෙළුම් යුක්ත වූයේ, ශෛලා
- ගල් මද වූණය, ආද්විකං රසං - ඉඟුරු ඉස්මෙන් ඇස ගැමෙන්,
දුෂ්කරම් තිමිරං - සුවකිරීමට අපහසු තිමිරය, ශිෂ්ණං - වහා,
තතති - නසයි.

සුදුරු කළුදුරු, තෙල්ලි, සියඹලා ඇඹුල්, දෙළුම්, ගල් මද වූණය
ඉඟුරු ඉස්මෙන් අඹරා ඇස ගැමෙන් සුවකිරීමට අපහසු තිමිරය
වහා නසයි.

දහය හෙවත් දැවිල්ලට

150. පදමකං චන්දනං තොයමුශිරං ශලකණ වූර්ණිකම්
කෂීරණ පිතං බාලානාං දහං ශමයති ධූවම්

පදමකං - තෙළුම් රේණු, චන්දනං - සඳුන්, තොයං - ඉරිවේරිය,
මුශිරං - සැවැන්දරා, ශලකණ - සිනිදුව , වූර්ණිකම් -
සුණුකර, කෂීරණ - කිරෙන්, පිතං - බොන ලද්දේ, බාලානාං
- දරුවන්ගේ, දහං - දැවිල්ල, ධූවම් - වහා, ශමයති -
සමනය වේ.

තෙළුම් රේණු, සඳුන්, ඉරිවේරිය, සැවැන්දරා සිනිදුව වූණිකර
කිරෙන් බොන ලද්දේ දරුවන්ගේ දැවිල්ල - වහා සමනය වේ.

දහය හෙවත් දූවිල්ලට තවත් ගුණ

151. කප්පිං චතුරොතිරා - ලිප්තාභ්ගං සංවරණොධු
පලලවප්පකතො ධිමාන් - ස්වාපයෙන් දහ පිඩිනම්

කප්පිං - කපුරු, චතුරා - සලස්, උතිරා - සැවැත්දරා,
සංවරණො අපි - කවිචල වූණිය, අභ්ගං - අරීරයේ, ලිප්තා -
ආලේපයෙන්, ධිමාන් - බුද්ධිමත් සැතපන්නේ, දහ පිඩිනම් -
දූවිල්ලෙන් පිඩා විඳින්නාව, පලලවප්පකතො - කෙසෙල්
දල්ලක, ස්වාපයෙන් - සතපවන්නේ ය.

කපුරු, සලසලස්, සැවැත්දරා, කවිචල වූණිය අරීරයේ
ආලේපයෙන් ද බුද්ධිමත් සැතපන්නා දූවිල්ලෙන් පිඩා විඳින්නාව
කෙසෙල් දල්ලක සතපවන්නේ ය.

152. පරිභොගාචරානෙත්ත - වාජනානාං ච සෙවනෙ
අසානෙ හිමිරං තොයං - තෘණොදනොපයානතයෙ

පරිභොග - සිසිල් දියෙන් තෙමීම, අචරානෙත්ත - අරීරය පලයේ
බැස්සවීම ද, වාජනානාං ච - විජිනිපත් වාතය, සෙවනෙ -
සේවනයෙන් ද, හිමිරං තොයං - සිසිල් දිය, තෘණොදනා -
පිපාසය හා දූවිල්ල, උපයානතයෙ - සමනයෙහි, අසානෙ -
ඔහවී.

සිසිල් දියෙන් තෙමීම, ඉහත තෙත් අරීරය පලයේ බැස්සවීම ද
විජිනිපත් වාතය සේවනය ද සිසිල් දිය යෙදීම ද දූවිල්ල,
පිපාසය සමනයට ඔහවී.

බඩපණුවන් දැරීමට ලේඛයක්

153. ඉසානා විභාග. මගධාඛුපර්ණි
කමපි(ඥානො දඩ්ම බිලවකොත
කෘමීන් හරෙත් සභාරජ්ජුග්ගොත්
රොගෙඤ්ඤ ලිඨං ශමයතංවංශම්

ඉසානා - කලාදුරු අල, විභාග - වළඟසාල්, මගධා - හිප්පිලි,
ඛුපර්ණි - ගොටු දඩු, කමපිලලකා - කුඩුවෙලඟ, දඩ්ම -
දෙවම් ලෙලි, බිලවකොත - බෙලි ගැට මද දුණුවලින්, ලිඨං -
ලේඛ කිරීමෙන්, උග්ග වෙගාත් රොගෙඤ්ඤ - දඩ්ම නැගී එන රෝග,
අවශාමි ශමයති - අනිවාර්යයෙන් ම සමනය වේ. සභාරං -
වහා, කෘමීන් හරෙත් - බඩපණුවන් දැරයි.

කලාදුරු අල, වළඟසාල්, හිප්පිලි, ගොටු දඩු, කුඩුවෙලඟ,
දෙවම් ලෙලි, බෙලි ගැට මද දුණියෙන් ලේඛ කිරීමෙන් දඩ්ම
නැගී එන රෝග අනිවාර්යයෙන් ම සමනය වේ. බඩපණුවන් වහා
දැරයි.

පාණ්ඩුවට සහ පරිණාම ශුලයට

154. යවච්ඡිණිං කෘමිරිපුං - මගධා මධුනා සහ
හත්තයෙත් පාණ්ඩුරොගඤ්ඤං - පඩිකතිශුලහරං පරං

යව - කොල්ලු, කෘමිරිපුං - වළඟසාල්, මගධා - හිප්පිලි,
ච්ඡිණිං - (ඉහත ඔසු)සුණු, මධුනා සහ - මිදැණි සමග,
හත්තයෙත් - අනුභව කිරීමෙන්, පාණ්ඩුරොගඤ්ඤං - පාණ්ඩු
රෝගය නැසෙයි. පඩිකතිශුලහරං - පරිණාම ශුලය නැසීමට,
පරං - උතුම්ය.

කොල්ලු, වළඟසාල්, හිප්පිලි, ච්ඡිණිය මිදැණි සමග අනුභව
කිරීමෙන් පාණ්ඩු රෝගය නැසෙයි. පරිණාම ශුලය නැසීමට
උතුම්ය.

සවර හෙදයට ලේඛයක්

155. මාගධී, මගධාමූලං - නාගරං මරිචාජභිතමී
කේෂාද්‍රෙණ ලිඛං කර්ජං - සවරහෙදං වාපොහති

මාගධී - තිස්පිලි, මගධාමූලං - තිස්පිලි මුල්, නාගරං - වියලි
ඉඟුරු, මරිචාජභිතමී - ගම්මිරිස් සහිතව, කේෂාද්‍රෙණ -
මිශ්‍රණයෙන්, ලිඛං - ලේඛ කරන්නේ, කර්ජං සවරහෙදං -
සෙමෙන් හටගත් ස්වර හේදය, වාපොහති - තසයි.

තිස්පිලි, තිස්පිලි මුල්, වියලි ඉඟුරු, ගම්මිරිස් සහිතව
මිශ්‍රණයෙන් ලේඛ කිරීමෙන් සෙමෙන් හටගත් ස්වර හේදය
නැසෙයි.

සවර හෙදයට පේයාවක්

156. යෂට්තභව ජීවතී මූථී - කොලී වට සුසාධිතමී
පෙයං පිතෙතාදුහවං හනති - සවරහෙදං සුදරුණමී

යෂට්තභව - වැල්මී, ජීවතී - රත්තමිපලා, මූථී - මුරුවා මුල්,
කොලී - මසන්, වට - නූග, සුසාධිතමී - මනාව සැකසූ, පෙයං
- පේයාව, පිතෙතාදුහවං - පිතෙන් හටගත්, සුදරුණමී -
ඉදරුණු, සවරහෙදං - ස්වරහේදය, හනති - තසයි.

වැල්මී, රත්තමිපලා, මුරුවා මුල්, මසන්, නූග පොඟුවලින්
මනාව සැකසූ පේයාව පානයෙන් පිතෙන් හටගත් ඉදරුණු
ස්වරහේදය නැසෙයි.

කැස්ස සහිත පාණ්ඩුව හා වේදනාවට ලේඛකයක්

157. අයෝරජේ: ග්‍රෙහඵල වූණී සුකෙතා -
ගෝමුත්‍රයිදෙධාම්බනාවලියෝ
පාණ්ඩුං සකාසං ච සතත්‍ර පරාං
ශුලං සමූලං අමයෙදවන්තං

අයෝරජේ - ලෝහ හෂ්ම, ග්‍රෙහඵල වූණී සුකෙතා - ස්වල්ප
සුණු සුක්ත වූයේ, ගෝමුත්‍රයිදෙධාස - ගෝමුවෙන් සිදුකළේ,
මධුනාවලියෝ - මිදැණියෙන් ලේඛ කළේ, සකාසං ච - කැස්ස
සහිත, පාණ්ඩුං - පාණ්ඩුව ද, ශුලං සමූලං - සතමුලින්
වේදනාව ද, අවන්තං - අනිවාර්යයෙන් ම, අමයෙන් - සමනය
වේ. සතත්‍ර - මෝරු සමග සේවනය ද, පරාං - හිතයි.

ලෝහ හෂ්ම, අරළු, බුළු, තෙල්ලි සමග ගෝමුත්‍රයෙන් අඟර
මිදැණියෙන් ලේඛ කිරීමෙන් කැස්ස සහිත පාණ්ඩුව ද වේදනාව
සතමුලින් ද අනිවාර්යයෙන් ම සමනය වේ. මෝරු සමග
සේවනය හිතයි.

පණුවන් වැටෙන්නට දුමක්

158. හෂමනාකෙච්ච්ඡනති - කෙච්ඡන් ගොමයරේණුනා
කෘමීපාතහයාවචාපි ධූපයෙන් සුරසාදිති:

කෙච්ඡන් - කිසිවෙකු, ඉච්ඡනති - කැමතියෙන් නම්, ගොමය-
රේණුනා - ගොමවැරට්ටලින් හෝ, කෙච්ඡන් - කිසිවෙකු,
සුරසාදිති - සුරසාදිගණයෙන්, හෂමනා - පුළස්සා, ධූපයෙන්
- දුම්දීමෙන්, කෘමීපාතහයාත් ච අපි - පණුවන් වැටෙන බිය ද
දැරුවෙයි.

කිසිවෙකු කැමතියේ නම් ගොම වැරට්ටලින් හෝ සුරසාදි
ගණයෙන් හෂමකර දුම්දීමෙන් පණුවන් වැටෙන බිය දැරුවෙයි.

ශීත උණට ශීත කණාය

159. වන්දනං වාසකං මුසතාං - ගුඩුචිං ප්‍රාසාදා සත
එතත් ශීතකණායසතු - ශීතලාචරිනාශනා

වන්දනං - සුදුහඳුන්, වාසකං - ආච්ඡේදා, මුසතාං - කලාඳුරු
අල, ගුඩුචිං - රසකිඳ, ප්‍රාසාදා සත - මුද්දරප්පලම් සමග,
එතත් - මේවායින්, ශීතකණායසතු - ශීත කණාය වනාහි,
ශීතලාචරි - ශීත උණ, නාශනා - නැසෙයි.

සුදුහඳුන්, ආච්ඡේදා මුල්, කලාඳුරු අල, රසකිඳ, මුද්දරප්පලම්
යන මේවායින්, කළ ශීත කණායෙන් ශීත උණ නැසෙයි.

අක්ෂරෝග විකිත්සා

ඇසේ කැසීම දැවිල්ල සහ වේදනාව

160. සසෙසෙඛවං ලොඬු මධ්වාජ්ඣං
සොචිරපිඡං සිතවසත්ථං
ආචොතනං තනනසසා කුය්ඨත්
කණ්ඩුං ච දහං ච රුජං ච හනාත්

ලොඬු - ලොත්සුඹුළු, සොචිර - සොචිරාංජන, සසෙසෙඛවං - සවිදලුණු සහිතව, මධු - මීපැණි, ආජ්ඣ - හිතෙලිත්, පිඡං - අඹරා, ඡාඡං - සිතවසත්ථං - සුදු රෙදි කැබැල්ලක් ඔහා, ආචොතනං කුය්ඨත් - ඇසට දමන්නේ ය; තං - එය, නසනසා - ඇසේ, කණ්ඩුං ච - කැසීම ද, දහං ච - දැවිල්ල ද, රුජං ච - වේදනාව ද, හනාත් - නසන්නේ ය.

ලොත්සුඹුළු, සොචිරාංජන, සවිදලුණු සහිතව මීපැණි, හිතෙලිත් අඹරා සුදු රෙදි කැබැල්ලක් ඔහා ඇසට දමන්නේ ය. එය ඇසේ කැසීම ද, දැවිල්ල ද වේදනාව ද නසන්නේ ය.

ඇස් දැවිල්ල, කඳුළු වැහිරීම සහ අභිෂාන්දයට

161. වන්දනා මධුකං ලොඬං - ජාතිප්පසාණි ගෞරිකම්
ප්‍රලොසා දහ රෝගහන - සෙතායාතිෂාන්දනාහනා

වන්දනා - සුදුහඳුන්, මධුකං - වැල්මී, ලොඬං - ලොක්සුඹුළු,
ජාතිප්පසාණි - සමන්පිච්ච මල්, ගෞරිකම් - සිවංගුරු,
ප්‍රලොසා - අඹරා ආලේප කිරීමෙන්, දහ - දැවිල්ල, රෝගහන
- රෝගය නසයි. සෙතායා - කඳුළු වැහිරීම, අභිෂාන්ද -
අභිෂාන්ද රෝගය, නාහනා - නසයි.

සුදුහඳුන්, වැල්මී, ලොක්සුඹුළු, සමන්පිච්ච මල්, සිවංගුරු,
අඹරා ආලේප කිරීමෙන් දැවිල්ල රෝගය නසයි. කඳුළු වැහිරීම,
අභිෂාන්ද රෝගය නසයි.

ඇස හිමිරයට, අර්බුදයට සහ විපිටයට

162. ශ්විඛසතාභාගාංශවචාරා - තදධේන ච පිපපලි
වාරිණා හිමිරං හනති - අඛ්ඳං හනතිමසතුනා
විපිටං මධුනාහනති - සත්‍රිකෂිරෙණ තදුනනනම්

ශ්විඛසතාභාගාංශවචාරා - ශංඛ හන්ම භාග හතරයි, තදධේන
- එයින් භාගයක් (කොටස් දෙකක්), පිපපලි - හිස්පිලි, වාරිණා
- ජලයෙන් අඹරා ගැමෙන්, හිමිරං - හිමිරය, හනති - නසයි.
මසතුනා - මෝරුවෙන් ගැමෙන්, අර්බුදං - අර්බුදය, හනති -
නැසෙයි. මධුනා - මීදැණියෙන් හෝ, සත්‍රිකෂිරෙණ - මව්කිරිපෙන්
ගැමෙන්, උනනනම් විපිටං - උත්සන්න වූ විපිට නැමති ඇස්
රෝගය, හනති - නසයි.

ශ්‍රී ලංකා භෞමික හා භූ විද්‍යා විද්‍යාලය, තිස්සිවිල භාග දෙකයි පලයෙන් අඹරා
ඇසූ ආලෝපනයෙන් තිම්බරය නැසෙයි. මෝරුවෙන් ගැමෙන්
අර්බුද නැසෙයි. මිහිණියෙන් හෝ මව්කිරිගෙන් ගැමෙන්
උත්සන්න වූ විවිධ නැමති ඇස් රෝගය නසයි.

ඇසූ කැසීම, අර්දිතය සහ ඇසිපිය රෝගවලට

163. වෙනසං ශාඛිතං ච මනෙශිලං ච
කරකපබ්බං ච සුපිණ්ඩමෙතත්
කණ්ඩවර්දිතානාමථ වතථිනානතු
ශ්‍රේෂ්ඨං ශිශුනාං නයනෙ විදධාත්

වෙනසං - හිකුළු, ශාඛිතං ච - කකුළුසුඟු, මනෙශිලං ච -
මනෝශීල ද, කරකපබ්බං ච - කරද ඇට ද, වතත් සුපිණ්ඩ -
මේවා මනාව අඹරා ගැමෙන්, කණ්ඩු - ඇසූ කැසීම, අර්දිතානාමි
- අර්දිතය, අථ - එසේ ම, වතථිනානතු - ඇස් පිහාටු රෝග ද,
ශිශුනාං - දරුවන් ගේ, නයනෙ - ඇස් රෝගවලට, විදධාත් -
ප්‍රයෝග කිරීම, ශ්‍රේෂ්ඨං - උතුම් ය.

වියලි ඉඟුරු, ගම්මිරිස්, තිස්සිවිල කකුළුසුඟු, මනෝශීල, කරද
ඇට ද මේවා මනාව අඹරා ගැමෙන් ඇසූ කැසීම, අර්දිතය
එසේ ම ඇස් පිහාටු රෝග ද දරුවන් ගේ ඇස් රෝගවලට ප්‍රයෝග
කිරීම උතුම් ය.

—

කණිශ්ශුලයට ප්‍රතිකාර

164. කපිල මාතුලුඩගාට - ශාඩගවෙරරසා; අනා
සුකොෂණා; පුරයෙන් කොෂණා - කණිශ්ශුලපශානතයෙ

කපිල - අගිල්, මාතුලුඩග - නස්නාරං ඇඹුලෙන් ගලගා, අට
- ඉන්පසු, ශාංගවෙරරසා - අමු ඉතුරු ඉස්ම, අනා - මිනා
කොට මිශ්‍රකොට, සුකොෂණා - මදක් රත්කරන්නේ ය.
කොෂණා - මද රක්තය සමග, පුරයෙන් - කණට පුරවන්නේ ය.
කණිශ්ශුල - කණේ වේදනාව, උපශානතයෙ - සමනය වේ.

අගිල්, නස්නාරං ඇඹුලෙන් ගලගා ඉන්පසු අමු ඉතුරු ඉස්ම
හොඳින් මිශ්‍රකොට මදක් රත් කරන්නේ ය. මද රක්තයෙන්
කණට පුරවන්නේ ය. කණේ කැක්කුම සමනය වේ.

කණිශ්ශුලයට නවත් ප්‍රතිකාර

165. අකිසාපත්‍රං පරිණාම පිතං
තෙලෙන ලිපතං සශිඛාගතිතපතම්
ආපිඨානොයං ශ්‍රවණෙනිශික්කම්
විනිතිරෙත් වෙව ඛත්‍රවෙදනාං ච

පරිණාම - ඉදුණු, පිතං අකිසාපත්‍රං - කහ පාට වූ වගා
කොළයක්, තෙලෙන ලිපතං - තලතෙල් ආලේපකොට,
සශිඛාගතිතපතම් - ගිනිසිළුවෙන් කවා, ආපිඨා - කොටා,
නොයං - ඉස්මගෙන, ශ්‍රවණෙනිශික්කම් - කණෙහි, නිශික්කම් -
තෙලන්නේ ය. ඛත්‍රවෙදනාං ච - බොහෝ වේදනා, වෙව -
ඒකාන්තයෙන් ම, විනිතිරෙත් - නැසෙයි.

ඉදුණු කහ පාට වූ වරා කොළයක් තලතෙල් ආලේපකොට
 ගිනිසිළුවෙන් රත්කර කොටා මද උණුසුම සහිතව මිරිකා
 වැගිරෙන තෙල් කනට දැමීමෙන් කණොති දැඩි වේදනාව
 ඒකාන්තයෙන් ම නැසෙයි.

කණ පැසවීමට ප්‍රතිකාර

166. සෘෂ්ටි රසාකූචනං නායකී - ක්ෂීරේණ කේෂාද්‍රසංයුතම්
 ප්‍රශස්තතෙ ශිරෝරොගෙ - ශ්‍රාවෙ වා පූතිකණීකෙ

රසාකූචනං - රසදුන්, නායකී - ක්ෂීරේණ - මව්කිරෙන් අඹරා,
 කේෂාද්‍ර සංයුතම් - මිපැණි සමඟ එකතූකොට, සෘෂ්ටි - අනා
 ආලේප කරන්න. ශිරෝරොගෙ - හිස රුදව ද, ශ්‍රාවෙ වා -
 කණොති සැරව හා, පූතිකණීකෙ - කණ පැසවීමෙහි, ප්‍රශස්තතෙ
 - පසස්නා ලැබේ.

රසදුන් මව්කිරෙන් අඹරා මිපැණි සමඟ එකතූකොට අනා
 ආලේප කිරීම හිසේ රුදවට ද කණොති සැරව හා කණ
 පැසවීමට ද පසස්නා ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා ධීවරා වර්ණනා

කුමාරතන්ත්‍රම්

සමාප්තම්.